

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Ohje

7955/04.00.00.01/2020 V4

Versio 4

Näytteenottajan käsikirja

Ruokaviraston ohje 7955/04.00.00.01/2020 V4

Vastuhenkilö: Toni Valo

Hyväksyjä: Ritva Vallivaara-Pasto

Voimaantulopäivä: 30.9.2024

Sisällysluettelo

Muutossivu	2
1 SIEMENTUOTANTO	2
2 YLEISTÄ NÄYTTEENOTOSTA	3
2.1 Kauppaerän tekeminen ja erän tasalaatuisuus.....	3
3 SIEMENLUOKAT	4
4 SIEMENTAVARAN NÄYTTEENOTTO	6
4.1 Yleistä	6
4.2 Kauppaerän muodostaminen.....	6
4.3 Kauppaerän enimmäiskoko ja näytteen vähimmäispaino	7
4.4 Peitattut ja päällystetyt siemenet: pelletöidyt, pilleröidyt ja kuorutetut siemenet, siemennauhat ja –matot	10
4.4.1 Määritelmiä	10
4.4.2 Eräkkö, näytteenottotekniikka ja näytteenottotiheys	10
4.4.3 Näytekkö ja näytteen lähettäminen	11
4.5 Erämerkki	11
4.6 Erän pakkaaminen uudelleen	12
4.7 Näytteenoton pyytäminen.....	12
4.8 Näytteenotto	12
4.8.1 Näytteen ottaminen	14
4.8.2 Näytteenottotaajuus	14
4.8.3 Näytteenottomenetelmät	16
4.8.4 Erän tasaisuuden toteaminen.....	31
4.8.5 Eränäytteen muodostaminen ja näytteen jakaminen	33
4.8.6 Erikoisnäytteet	35
4.8.6.7 Rinnakkaisnäytteet (duplikaattinäytteet)	38
4.9 Ylivuotiset näytteet	38
4.10 Uusintänäyte	38
4.11 Näytteen pussittaminen ja sinetöiminen	38
4.11.1 Näytepussin merkinnät.....	39
4.11.2 Näytepussin sinetöinti	39
4.12 Erien sulkeminen ja sinetöinti	40
4.12.1 Itsesulkeutuvat pakkaukset eli venttiilisäkit.....	41
4.12.2 Ompelemalla suljettava säkki.....	41
4.12.3 Kiertäen tai sitoen suljettava säkki	42
4.12.4 Suursäkki.....	42
4.13 Ongelmatilanteita.....	43
5 NÄYTTEENOTTOPÖYTÄKIRJA	43
6 NÄYTTEIDEN LÄHETTÄMINEN	44
7 SIEMENLUOKAN MUUTTAMINEN	44

7.1 Siemenluokan alentaminen.....	44
7.2 Siemenluokan nostaminen.....	45
8 SIEMENSEOSTEN MUODOSTAMINEN JA TARKASTUTTAMINEN	45
8.1 Siemenseosten muodostaminen eri lajien siemeneristä	45
8.2 Seosilmoitus	45
8.3 Ylivuotisten siemenseoserien tarkastuttaminen.....	46
8.4 Näytteenotto seoserästä.....	46
8.5 Ulkomaisten nurmikasvien siemenseosten tuonti	47
9 ULKOMAISTEN SIEMENERIEN TUONTI.....	47
10 KAUPPAERÄN LAATUVAATIMUKSET	47
11 VAKUUSTODISTUS, ENNAKKOVAKUUS JA NIIDEN KIINNITTÄMINEN	48
11.2 Vakuustodistus ja toimittajan vakuustodistus.....	48
11.3 Vakuustodistuksen värit ja mallit	49
11.4 Malleja ulkomaisista vakuustodistuksista	51
11.5 Vakuustodistuksessa ilmoitettavat tiedot.....	54
11.5.1 Toimittajan vakuustodistus (lähtemättömästi painettu toimittajan vakuustodistus).....	55
11.5.2 Ulkomaisten erien vakuudet	55
12 KAUPPAERÄN PAKKAAMISTA KOSKEVAT EDELLYTYKSET	55
12.1 Pakkauslupa.....	56
12.2 Pakkaamon toiminnalle asetetut vaatimukset.....	56
13 NÄYTTEENOTON LASKUTUS	56
14 NÄYTTEENOTTAJAT	58
14.1 Näytteenottajan vastuu	58
14.2 Salassapitovelvollisuus.....	58
14.4 ISTA-näytteenottaja	59
14.5 Viranomaisvalvonnassa toimiva liikkeen näytteenottaja	59
14.6 Liikkeen näytteenottaja, joka ottaa näytteitä vihanneskasvien standardisiemenestä tai muiden lajiryhmien lajikkeettomasta kaupallisesta siemenestä	59
14.7 Uusi näytteenottaja.....	59
14.8 Näytteenottajien valvonta	60
14.9 Työturvallisuudesta	60

LIITTEET

LIITE 1 Sanasto

LIITE 2 Ohje Näytteenottopöytäkirjan tietojen tallentaminen mobiilisiemen –ohjelmalla

LIITE 3 Siementavaran näytteenottopöytäkirjan täyttäminen/Word-lomake

LIITE 4 Lajikeluettelo

LIITE 5 Seosilmoitus

LIITE 6 Ilmoitus kauppaerän uudelleen pakkaamisesta

LIITE 7 Automaattisen näytteenottimen vuositarkistus

LIITE 8 Ruokavirastossa virallisille näytteille tehtävät määritykset lajeittain ja siemenluokittain

LIITE 9 Viljakasvien siementavaran laatuvaatimukset

LIITE 10 Nurmi- ja rehukasvien siementavaran laatuvaatimukset

LIITE 11 Öljy- ja kuitukasvien siementavaran laatuvaatimukset

LIITE 12 Ruokaviraston siementarkastuksen puhelinnumerot

LIITE 13 Näytteenoton pikaohje

Muutokset aiempaan versioon ISTA 2019-2024 tarkistettu, ok

1. Siilonäytteenotto on kielletty. Ohjeistus siilonäytteenottoon poistettu käsikirjasta
2. Taulukko 1. Näytekoot päivitetty uusien asetusten mukaisiksi
3. Vakuustiedot päivitetty
4. Liitteet 1,2,3,4 ja 12 päivitetty
5. Liite 13 näytteenoton pikaohje lisätty käsikirjaan

1 SIEMENTUOTANTO

Suomessa saa markkinoida kylvösiemeneksi vain sellaisia siemeneriä, joiden polveutuminen ja laatu on Suomen tai muun Euroopan yhteisön jäsenvaltion viranomaisen varmentamaa. Virallinen siementuotanto tapahtuu lajikelistalle hyväksytyistä lajikkeista. Tavoitteena on tuottaa sellaista siementä, jonka polveutuminen, lajikeaitous ja muut laatuominaisuudet, kuten puhtaus, itävyys ja terveys tunnetaan. Kansalliseen lajikeluetteloon pääsyn edellytyksenä on, että viranomaiset ovat tutkineet viljelyarvokokeilla lajikkeen soveltuvan Suomen viljelyoloihin. Lisäksi uusien lajikkeiden erottuvuus, pysyvyys ja yhtenäisyys tutkitaan ennen lajikkeen pääsyä lajikeluetteloon. Lajikkeen ylläpitäjä puolestaan huolehtii siitä, että lajike pysyy lajikeaitona ja että perussiementä on saatavilla niin kauan kuin lajike on lajikeluettelossa.

Siementuotannon laatuvaatimukset ovat samat kaikissa Euroopan yhteisön jäsenvaltioissa. Jäsenvaltioilla on kuitenkin oikeus vaatia, että kotimainen siementuotanto on korkealaatuisempaa kuin annetut vähimmäisvaatimukset edellyttävät, jolloin kotimaisen siemenviljelyksen tai erän tulee täyttää tiukemmat vaatimukset.

Siementuotantoon aiotut viljelykset on tarkastettava. Tarkastuksia tekevät Ruokaviraston valtuuttamat viljelystarkastajat. Viljelystarkastuksessa varmistetaan lajikeaitous ja -puhtaus, lajipuhtaus sekä viljelyksen yleiskunto ja todetaan rikkakasvitilanne ja mahdolliset siemenlevintäiset taudit. Siemenviljelyksille on asetettu erityisvaatimuksia tilan muulle tuotannolle, viljelyksen esikasveille ja lähellä kasvaville muille saman lajin kasvustoille. Vaatimusten tarkoituksena on estää lajikesekaannukset ja haitallisten tautien leviäminen. Suomalaisessa siementuotannossa hukkakauraan suhtaudutaan ankarasti.

Kun viljelykset on tarkastuksessa hyväksytyt, viljelijä toimittaa sadon kunnostettavaksi sellaiseen pakkaamoon, jolla on lajiryhmän pakkauslupa. Pakkaamossa sadosta muodostetaan tasalaatuiset kauppaerät, minkä jälkeen valtuutettu tai liikkeen näytteenottaja ottaa erästä virallisen näytteen. Näytteenoton tärkeyttä ei voi koskaan korostaa liikaa. Jotta tarkastustulokset vastaisivat tutkittavaa kauppaerää, on näyte otettava huolellisesti siten, että sen koostumus on sama kuin kauppaerän. Virallisesta näytteestä tehdään Ruokaviraston siemenlaboratoriossa tarkastukset, jotka kertovat siemenen laadusta. Ruokaviraston tekemässä kenttäkoetarkastuksessa todetaan lajikeaitous. Hyväksytyt ja sertifioituneet kauppaerät pakkausta varten varustetaan Ruokaviraston antamalla vakuuslipukkeilla. Jokaisessa erään kuuluvassa pakkauksessa pitää olla vakuustodistuksen osoittamaa siementavaraa.

2 YLEISTÄ NÄYTTEENOTOSTA

Näytteenotto on tärkeä osa siemenen laadunvalvontaa. Sen tarkoituksena on saada sopivankokoinen ja edustava näyte määrityksiin. Jotta kauppaerän laatu voitaisiin arvioida luotettavasti, on näytteenoton oltava pätevää. Tämän takia näytteenotto on kuvattava tarkasti ja annettava siitä yksityiskohtaiset tiedot. Näytteenottomenetelmien on oltava oikeat ja asianmukaiset, jotta tulokset ovat luotettavia ja toistettavia. Virheellinen näytteenotto voi johtaa harhaanjohtaviin tuloksiin, minkä seurauksena korkealuokkainen kauppaerä voidaan hylätä tai huonolaatuinen erä hyväksyä. Huonolaatuisten erien hyväksyminen voi heikentää tulevaa satoa tai pilata sen täysin. Jos näyte ei edusta erää, näytteelle tehtävät tutkimukset kertovat vain sen, millainen näyte on. Tutkimukset eivät kerro, millainen kauppaerä on.

Ruokavirasto tutkii kauppaerän laadun siemennäytteistä laboratoriossa ja pellon koeruuduilla. Näytteestä päätellään koko kauppaerän laatu. Johtopäätösten luotettavuus riippuu siitä, kuinka hyvin näyte edustaa koko kauppaerää ja kuinka täsmällisesti määritykset on tehty. **Tulosten luotettavuutta on tutkittu ja osoitettu, että samasta erästä otettujen eri näytteiden väliset erot johtuvat useimmiten näytteenoton satunnaisvaihtelusta.** Näytteenottajan onkin käytettävä vakioituja näytteenottomenetelmiä, jotka kuvataan tässä käsikirjassa.

ISTAn kansainvälisen tarkastustodistuksen myöntämistä varten otetut näytteet on aina otettava tarkasti ISTAn vaatimusten mukaan. Erot kansallisessa näytteenotossa ja ISTA-näytteenotossa on lueteltu luvussa 4.8.6.1.

2.1 Kauppaerän tekeminen ja erän tasalaatuisuus

Näytteenotto-ohjeet perustuvat oletukseen, että kauppaerä on riittävän tasalaatuinen. Erät eivät ole koskaan täysin tasalaatuisia, mikä on otettava huomioon näytteenotossa. Rikkakasvipitoisuus, lajipuhtaus, tautisuus, siemenen koko, tuleentumisaste, kosteus ja sääolot vaikuttavat korjattavan siemenraakaerän laatuun. Lohkot ja lohkon eri osatkin voivat erota toisistaan. Erot voivat näkyä vielä kunnostetussa siemenessä.

Pakkaamot lajittelevat ja pakkaavat siemenviljelysten sadon ja muodostavat kauppaeriä, joiden enimmäiskoko on määrätty. Yhden viljelyksen sadosta voidaan muodostaa yksi tai useampi kauppaerä. Pakkaamo voi yhdistää myös eri tiloilta peräisin olevia satoja ja muodostaa kauppaerän.

Pakkaamon tavoitteena on muodostaa erä, joka täyttää ostavan asiakkaan odotukset ja tarpeet sekä sertifiointin vaatimukset. Muodostettavan kauppaerän on oltava laadultaan mahdollisimman tasalaatuinen. Siementavaran käsittely yhtenäistääkin satoa ja siitä muodostettavia kauppaeriä. Raakaerästä poistetaan roskia, olkia ja muiden lajien siemeniä sekä pienikokoisia, kevyitä tai tyhjiä siemeniä. Suurikokoisimmat siemenet voivat jäädä seuloihin.

Toisaalta kaikki siemenen liikuttaminen aina lajittaa siementä. Kun siementä kuljetetaan, tärinän seurauksena siemen lajittuu, kun kevyimmät ja akanallisimmat siemenet jäävät pinnalle ja painavimmat siemenet painuvat alaspäin. Painavimmat siemenet valuvat siilosta pois ensimmäisenä ja kevyimmät siemenet ja muut kevyet kappaleet viimeisenä. Siilossa tai laatikossa painava siemen jää lähemmäs putoamispaikkaa ja saattaa muodostaa keskelle keon, kun kevyemmät siemenet voivat lentää ilmavirran mukana kauemmas.

Lajittuminen vaikuttaa myös pakkausvaiheessa ja näytteenotossa. Siilosta viimeksi täytetyt pakkaukset saattavat olla roskaisempia ja niissä voi olla esimerkiksi enemmän tyhjiä siemeniä kuin keskivaiheessa pakatuissa pakkauksissa.

Jos näyte muodostetaan ottamalla osanäytteitä vain muutamasta kohdasta tai aina esimerkiksi laatikon keskeltä, näyte ei edusta koko erää. Jos näyte ei edusta erää, näytteelle tehtävät tutkimuksetkin kertovat vain sen, millainen näyte on.

Huolellinen ja oikea näytteenotto on koko siementarkastuksen perusta.

3 SIEMENLUOKAT

Siemenluokkajärjestelmällä tarkoitetaan kauppaerän polveutumista. Jokainen erä voidaan jäljittää siemenluokan perusteella jalostajan aineistoon saakka.

Siemenluokkajärjestelmä on olennainen osa siementuotantoa. Siemenluokkajärjestelmässä kantasiemen on aina siemenluokaltaan korkeampaa kuin sato. Asia on selitetty jäljempänä seuraavissa taulukoissa. Sivulla on laji- ja lajiryhmäkohtaiset siemenluokat.

Siemenluokkajärjestelmä lähtee siitä, että korkein ja lajikeaitoudeltaan paras siemen on jalostajan tai lajikkeen ylläpitäjän hallussa olevaa **ylläpitoerää**. Ylläpitoerä on erä, jota käytetään lajikkeen lisäykseen ja josta kaikki lajikkeen siemen on peräisin yhden tai useamman sukupolven kautta.

Jalostaja tai lajikkeen ylläpitäjä tuottaa suoraan ylläpitoerästä polveutuvaa **esiperussiementä** (lyhennetään **PB**). Esiperussiemenestä voidaan tuottaa **perussiementä (B)**. Perussiemensukupolvien määrä riippuu lajista ja lajiryhmästä. Esimerkiksi viljakasveilla on kolme perussiemensukupolvea, mutta nurmi- ja nurmipalkokasveilla on vain yksi perussiemensukupolvi.

Perussiemenestä tuotetaan lopulta **sertifioitua siementä (C)**. Sertifioitujen siementen sukupolvien määrä riippuu lajista ja lajiryhmästä. Viljoilla on kaksi sukupolvea sertifioitua siementä, mutta nurmi- ja nurmipalkokasveilla on vain yksi sertifioitun siemenen sukupolvi.

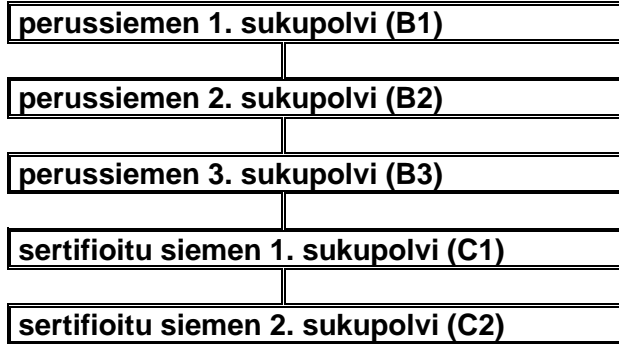
Jos niin halutaan, sukupolvien yli voidaan hypätä ja tuottaa esimerkiksi vehnällä B1 ->C1 ->C2. Ilman erityistä perusteltua poikkeuslupaa ei kuitenkaan koskaan voi tuottaa esimerkiksi C1->C1 tai C2->C1.

Tietyistä lajeista (mm. ruistankio I. *Camelina*, viljatatar, ruokohelpi, valkomesikkä) voi tuottaa **lajikkeetonta kaupallista siementä** (lyhenne **K**). Kantasiemenen, jolla siemenviljely perustetaan, täytyy olla sertifioitua tai hyväksyttyä. Sukupolviketjun pituudelle ei ole kuitenkaan rajoituksia, vaan **-K** -siemenluokasta voi tuottaa uuden **K** -sukupolven.

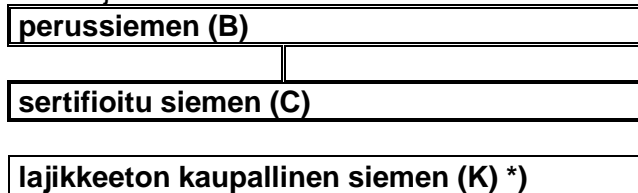
Standardisiementä (ST) saa tuottaa tietyistä vihanneskasvilajikkeista, joista saa lisätietoa Ruokavirastosta. Standardisiementä voi tuottaa standardisiemenestä. Standardisiemenen tulee olla lajikkeeltaan riittävän tunnistettavaa ja puhdasta.

Eri lajeilla ja lajiryhmillä on seuraavat siemenluokat:

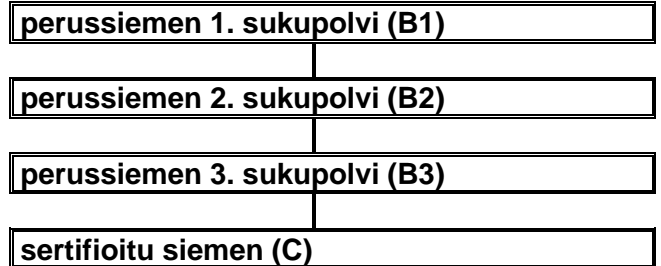
Kaura, ohra, vehnä, ruisvehnä:

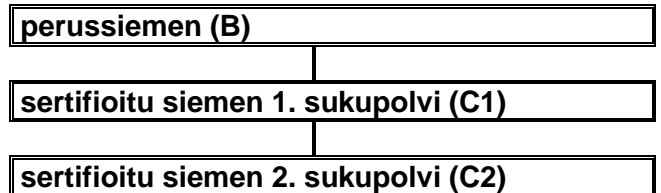
Nurmi- ja rehukasvit:

Ruis:

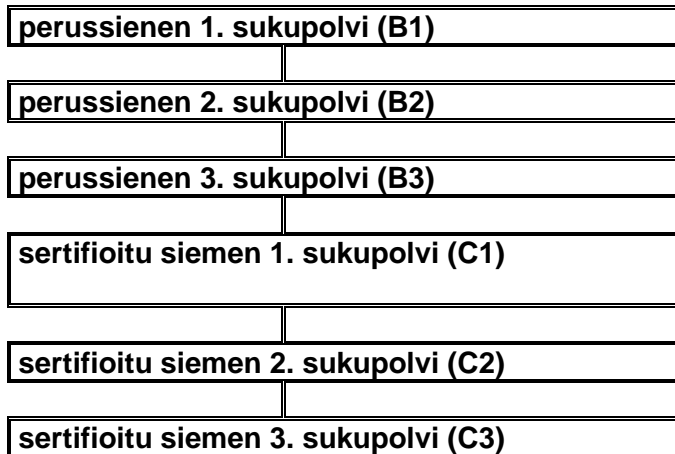

Herne, härkäpapu, lupiinit, sinimailanen, virnat:

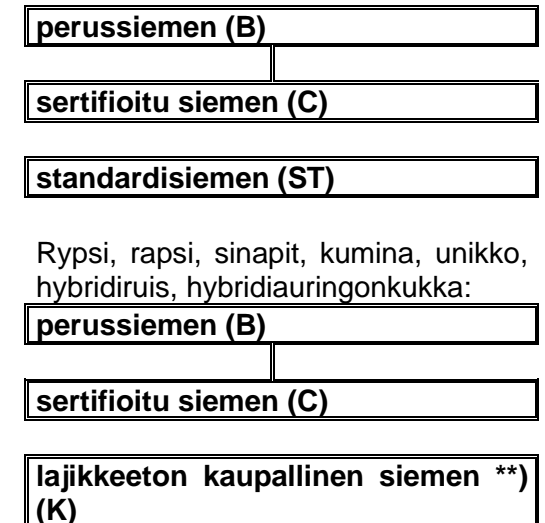

*) Koskee vain bermudaruohoa, kylänurmikkaa, nätkintä, pohjannurmikkaa, puistonurmikkaa, rehukattaraa, ruokohelpiä, sarviapilaa, tunturinurmikkaa, unkarinvirnaa, valkomesikkää ja viljatatarta.

Pellava:

Vihanneskasvit:

**) koskee vain mustasinappia, maustekuminaa ja ruistankiota (*Camelina*)

4 SIEMENTAVARAN NÄYTTEENOTTO

4.1 Yleistä

Sertifioitavaksi tai hyväksyttäväksi tarkoitetusta kauppaerästä on otettava virallinen näyte. Näytteen saa ottaa vain Ruokaviraston tehtävään valtuuttama näytteenottaja.

4.2 Kauppaerän muodostaminen

Kauppaerän suurin mahdollinen koko vaihtelee lajeittain. Lajien suurimmat mahdolliset eräkoot on lueteltu kohdassa 4.3 (taulukko 1).

Vain viljelystarkastuksessa hyväksytyyn viljelyksen sadosta voidaan muodostaa sertifioitavaksi tarkoitettu kauppaerä. Kauppaerä on muodostettava tasalaatuiseksi. Tämä tarkoittaa sitä, että jokaisessa erään kuuluvassa säkissä tai muussa pakkauksessa pitää olla saman laatuista siementavaraa. Jos näytteenottaja epäilee kauppaerän tasalaatuisuutta, hänen on otettava yhteyttä Ruokavirastoon ja sovittava näytteenotosta, jotta erän tasalaatuisuus voitaisiin määritellä (ks. 4.8.4).

Erän siemenluokaksi tulee korkeintaan alimman erään käytetyn viljelyksen siemenluokka. Eri perussiemenviljelyksiltä peräisin olevaa satoa ei saa yhdistää lainkaan samaan erään, jos pakkaaja haluaa tarkastuttaa erän perussiemenenä. Vaatimus tulee OECD:n siementuotantosäännöistä, joita Suomi on sitoutunut noudattamaan. Jos kahden tai useamman perussiemenviljelyksen satoa yhdistetään samaan erään, alennetaan erän siemenluokka Ruokavirastossa aina sertifioitu siemen-siemenluokaksi. Jos sekoittamismahdollisuudet ovat puutteelliset, on vältettävä yhdistäystä eri viljelyksien satoja, joiden siemenluokka on sertifioitu siemen (C, C1, C2, C3) tai lajikkeeton kaupallinen siemen (K).

Hyväksytyyn viljelyksen sadosta tehty erä voidaan hylätä, jos erä ei täytä siemenluokalle asetettuja laatuvaatimuksia. Tämä hylätty erä voidaan yhdistää toiseen saman lajikkeen tarkastamattomaan erään, jonka viljelystarkastus on hyväksytty tai aikaisemmin sertifioituun erään. Hylätty ja tarkastamaton tai aikaisemmin sertifioitu erä on sekoitettava huolellisesti ja pakkaaja antaa erälle uuden kauppaerän merkin. Näytteenottajan on ehdottomasti merkittävä näytteenottopöytäkirjaan, että uusi erä muodostuu osittain laboratoriotarkastuksessa hylätystä ja osittain tarkastamattomasta tai aikaisemmin sertifioidusta kauppaerästä. Näytteenottopöytäkirjaan merkitään hylätyn erän erämerkki ja kilot sekä tarkastamattoman tai aikaisemmin sertifioituun erän osan viljelystarkastusnumero ja kilot. Tällöin Ruokavirasto voi hoitaa oikein näytteen kirjauksen, sertifiointipäätöksen ja mahdollisen kasvinjalostusmaksun.

Jos pakkaaja yhdistää kahden tai useamman viljelyksen satoa, näytteenottajan on merkittävä näytteenottopöytäkirjaan kaikkien viljelysten viljelystarkastusnumerot, viljelijät ja kilomäärät erikseen viljelyksittäin.

Näytteenottopöytäkirjassa on selvitettävä kauppaerän tarkka koko (katso liite 2) ja kaikki olennaiset asiat, jotka vaikuttavat tehtäviin määrityksiin tai kauppaerän hyväksymiseen. Ruokavirastossa tehtävä hehtaarisatojen seuranta helpottuu ja selvitettävien tapausten määrä vähenee, kun kilot kohdistuvat tarkasti oikeille viljelyksille.

4.3 Kauppaerän enimmäiskoko ja näytteen vähimmäispaino

Kauppaerän enimmäiskoko ja Ruokavirastolle lähetettävän eränäytteen koko vaihtelee lajeittain. Erän enimmäiskoko ja eränäytteiden vähimmäispainot on koottu taulukkoon 1. **Näytepusseihin on PB, B ja C-siemenluokista otettava lisäksi kosteusnäytteet Ruokaviraston ohjeistuksen mukaisina aikoina. Kosteusnäytteiden painot eivät sisälly taulukoissa 1 sarakkeissa 3 ja 4 oleviin painoihin.** Kosteusnäytteitä ei tarvitse ottaa siemenseoksesta, lajikkeettomasta kaupallisesta siemenestä ja standardisiemenestä.

Taulukko 1. Kauppaerän enimmäiskoko ja näytteen vähimmäispaino

Laji	Erän enimmäispaino (1 000 kg)	Sertifioidun kylvösiemenen eränäytteen vähimmäispaino (g) (1. tarkastus = kaikki määritykset ja ISTA)	Näytteen vähimmäispaino ylivuotisia määrityksiä varten (g)	Lajin akanallisuus A = akanallinen tai akanallinen laji kirjoitettu
1	2	3	4	5
Korsiviljat	30	2 500	500	kaura, spelttivehnä
<u>- hukkakauramääritys</u>		yli 3 000 (tuonti ja vienti)		
Heinäkasvit:				
Englanninraiheinä	10	250	100	A
Italianraiheinä	10	250	100	A
Ketotimotei	10	200	50	A
Koiranheinä	10	250	100	A
Kylänurmikka	10	200	50	A
Lampaannata	10	250	100	A
Niittynurmikka	10	200	50	A
Nurminata	10	250	100	A
Nurmipuntarpää	10	200	50	A
Nurmirölli	10	200	50	A
Punanata	10	200	50	A
Puistonata	10	200	50	A
Rainata (x Festulolium)	10	400	200	A
Ruokohelppi	10	200	100	A
Ruokonata	10	250	100	A
Rönsyrölli	10	200	50	A
Timotei	10	200	50	A
Tunturinurmikka	10	200	50	A

Palkokasvit:				
Alsikeapila	10	200	50	
Herne	30	3 000	1 000	
Härkäpapu	30	3 000	1 000	
Keltalupiini	30	2 500	1 000	
Keltamaite	10	200	50	
Persianapila l. tuoksuapila	10	200	50	
Puna-apila	10	300	150	
Rehuvirna	30	2 500	1 000	
Ruisvirna	30	2 500	1 000	
Sinimailanen	10	300	150	
Unkarinvirna	30	2 500	1 000	
Valkoapila	10	300	100	
Valkolupiini	30	2 500	1 000	
Valkomesikkä	10	200	50	
Veriapila	10	500	200	
Vuohenherne	10	250	100	
Ölji- kuitukasvit:				
Auringonkukka	25	2500	1 000	
Hamppu	10	1 000	500	
Keltasinappi	10	400	200	
Kumina	10	400	200	
Mustasinappi	10	100	50	
Pellava	10	300	150	
Rapsi	10	300	150	
Ruistankio l. <i>Camelina</i>	10 (ISTA)	400	200	
Rypsi	10	300	150	
Sareptansinappi	10	300	150	
Öljyretikka	10	600	300	
Muut lajit:				
Aitohunajakukka	10	400	200	A
Lanttu	10	300	150	
Rehukaalit	10	300	150	
Rehukattara	10	300	200	A
Ruokohelpi	10	200	100	A
Viljatatar	10	1500	600	A

Erän enimmäispainossa sallitaan 5 prosentin ylitys. Peittaus-, side-, kiinnite- ym. aineiden paino täytyy mahtua tähän 5 prosenttiin.

Lajeista, jotka eivät ole luettelossa, on lähetettävä näyte, joka vastaa painoltaan esitetyistä vastaavankokoisista siemenistä lähetettävää näytettä. Poikkeustapauksissa, jos kyseessä on erikoislajike tai poikkeuksellisen kallis ja pieni erä, Ruokavirasto voi hyväksyä eränäytteeksi pienemmätkin siemenmäärät. Asiasta on erikseen sovittava Ruokaviraston kylvösiementen näytteenoton asiantuntijoiden kanssa.

Pilleröidystä, **pelletöidystä** tai esimerkiksi nauhassa olevasta siemenestä on lähetettävä näyte, jossa siemeniä on yhtä paljon kuin käsittelemättömässä näytteessä. **Tällaisten siementen näytteenotosta on enemmän kappaleessa 4.4. Pelletöidyt, pilleröidyt ja kuorrutetut siemenet, siemennauhat ja –matot.**

Ruokavirasto toivoo, ettei taulukossa 1 ilmoitettuja eränäytteen vähimmäispainoja ylitetä huomattavasti (>25 %), vaan kokonaisnäyte jaetaan sopivan kokoiseksi eränäytteeksi tässä käsikirjassa kerrotuilla menetelmillä. Liian suuret näytekoot lisäävät pakkaajan lähetyskustannuksia ja aiheuttavat lisätyötä siemenlaboratoriossa. Näytekoot eivät kuitenkaan saa alittua ilmoitetuista painoista. Taulukossa 2 on arvioita muutaman tärkeimmän kasvilajin eränäytteiden painoista muunnettuna tilavuusmitoiksi. Esimerkiksi viljoilla ei pidä lähettää yli 3 kg näytettä. **Jos näytteenottajalla ei ole käytössä asianmukaista jakolaitetta, näyte tulee lähettää jakamattomana Ruokavirastolle. Mobiilisiemenen näytettä kirjattaessa on kirjoitettava huomautuksiin syy, miksi näytettä ei ole jaettu pienemmäksi.**

Taulukko 2

Kasvilajien painot/tilavuudet

Kasvilaji	näytteen vähimmäispaino	tilavuus
Viljat	2,5 kg	n. 4,0 l
Timotei	200 g	n. 0,4 l
Nurminata	250 g	n. 1,0 l
puna-apila	500 g	n. 0,8 l
Rypsi	400 g	n. 0,6 l
Pellava	500 g	n. 0,8 l
Raiheinät	400 g	n. 1,6 l

4.4 Peitatut ja päällystetyt siemenet: pelletöidyt, pilleröidyt ja kuorrutetut siemenet, siemennauhat ja –matot

4.4.1 Määritelmiä

Peitatut siemenet: siemeneen on lisätty kemikaaleja, väriaineita ja/tai hormoneja. Siemenen paino, koko tai muoto ei muutu merkittävästi. Siementen näytteenotto ei eroa peittaamattomien siementen näytteenotosta.

Ympätyt siemenet: siemeneen on lisätty bakteereja tai muuta biologista ainesta. Siemenen koko, paino tai muoto ei muutu merkittävästi. Siementen näytteenotto ei eroa peittaamattomien siementen näytteenotosta.

Siemenet, jotka on esi-idätetty (kostutettu ja kuivattu), **säteilytetty, kuumennettu tai muut vastaavat tavat:** Siemenen paino, koko tai muoto ei muutu merkittävästi. Siementen näytteenotto ei eroa peittaamattomien siementen näytteenotosta.

Päällystetyt siemenet Päällystetyt siemenet on käsitelty pestisideillä, fungisideillä, väriaineilla ja muilla päällysteaineilla kuten mineraaleilla. Yleensä ainakin siemenen paino lisääntyy. Myös muoto ja koko saattavat muuttua.

Pelletöidyt siemenet ovat yleensä pyöreähköjä eikä siemenen alkuperäistä muotoa voi tunnistaa. Yleensä pelletissä on vain yksi siemen. Siemenen pelletöinnin tavoitteena tehdä siementen käsittely helpommaksi. Näytekkoko ks. taulukko 3A.

Kuorrutetut siemenet: Siemen päällystetään niin, että siemenen muoto on tunnistettavissa. Kuorrute kuitenkin lisää merkittävästi siemenen ja erän painoa. Käsittely helpottaa siementen kylvöä yksittäin. Tavoitteena on se, että taimia ei tarvitse harventaa. Siementen näytteenotto ei eroa peittaamattomien siementen näytteenotosta. Näytekkoko ks. taulukko 3A

Pilleröidyt siemenet ovat yleensä lieriön muotoisia eikä siemenen alkuperäistä muotoa voi tunnistaa. Yhdessä kylvöyksikössä voi olla useampi kuin yksi siemen. Näytekkoko on taulukon 3A mukainen.

Siemennauhat ja –matot: siemenet ovat paperinauhoissa tai –matoissa Näytekkoko on kerrottu taulukossa 3B.

4.4.2 Eräkkoko, näytteenottotekniikka ja näytteenottotiheys

Kauppaerä saa sisältää enintään 1 000 000 000 siementä, kun on kyse pelletöidystä tai pilleröidystä siemenistä tai siemennauhoista ja –matoista. Siemenen paino ei saa tässäkään tapauksessa ylittää lajin mukaista taulukon 1 mukaisia eräkkokoja (+ 5 %). Kuorrutettujen siementen eräkkoko määritetään kuten peitattujen ja käsittelemättömien siementen eräkkoot.

Lisätty peittaus-, pelletöinti-, pilleröinti-, kuorrute- tms. aines luetaan erän painoon.

Pelletöityjen, pilleröityjen ja kuorrutettujen siementen näytteenotossa käytetään samoja näytteenottotiheyksiä ja samaa näytteenottotekniikkaa kuin käsittelemättömilläkin siemenillä. Kun otetaan näytettä siemennauhoista tai –matoista, otetaan satunnaisesti nauhanpätkiä – tai maton pätkiä erään kuuluvista pikkupakkauksista. Näytteenottotiheys on sama kuin muissakin siemenissä.

Näyte on otettava varovasti, jotta pelletti tai nauhassa tai matossa oleva siemen ei vahingoitu.

Kun on kyseessä pelletöidyt tai pilleröidyt siemenet ja pakkauksessa on alle 300 000 kylvöyksikköä, ne pitää yhdistää 2 000 000 siemenyksikön näytteenottoyksiköksi (esimerkiksi 20 yksikköä x 100 000 siementä). Ajatus on siis sama kuin otettaessa näytettä käsittelemättömästä siemenestä, jolloin alle 15 kg pakkauksia voidaan yhdistää 100 kg näytteenottoyksiköiksi.

4.4.3 Näytekokko ja näytteen lähettäminen

Päällystetyt siemenet ovat painavampia ja tilaa vievämpiä kuin käsittelemättömät siemenet. Näytteenottajan on pidettävä huoli siitä, että näytteessä on riittävästi siemeniä. Näytteet pakataan niin, että siemen ei vahingoitu, kun näyte lähetetään Ruokavirastoon.

Pilleröityjen, pelletöityjen ja kuorrutettujen siementen sekä nauhassa tai matossa olevien siementen näytekokot ovat taulukoissa 3A ja 3B.

Pelletöityä näytettä jaettaessa on pidettävä huoli siitä, että jakolaitteessa siemen putoaa alle 250 mm, jotta siemen/pelletti ei rikkoudu. Jos käytetään automaattista näytteenotinta, näytteen on pudottava sama matka kuin siemen putoaa varsinaisessa siemenvirrassa.

Ruokavirastolla on ISTA-akkreditointi päällystettyjen siementen näytteenottoon. Jos päällystetyille siemenille halutaan ISTA-todistus, ota yhteys Ruokaviraston siemennäytteenotosta vastaaviin henkilöihin. Näyte lähetetään Ruokaviraston toimesta toiseen ISTA-akkreditoituun laboratorioon analysoitavaksi.

Taulukko 3A. Näytekokot (siementen lukumäärä) pelletöidyille, kuorrutetuille ja pilleröidyille siemenille

Määrittäminen	Näytteen vähimmäismäärä (siementen lkm)
Puhtausanalyysi	2 500
Muiden lajien kappalemääritys (pelletöidyt siemenet)	10 000
Muiden lajien kappalemääritys (kuorrutetut ja pilleröidyt siemenet)	25 000
Itävyys	2 500
1000 siemenen paino	2 500
Kokolajittelu	5 000

Taulukko 3B. Näytekokot (siementen lukumäärä), siemennauhat ja siemenmatot

Määrittäminen (lkm)	Näytteen vähimmäismäärä (siementen lkm)
Lajimääritys	300
Puhtausanalyysi	2 500
Muiden lajien kappalemääritys	10 000
Itävyys	2 000

4.5 Erämerkki

Kauppaerä on varustettava erämerkillä. Erämerkki muodostuu kahdesta väliviivan toisistaan erottamasta merkkisarjasta. Ensimmäinen merkkisarja on Ruokaviraston antama pakkaamon tunnus, jota voi edeltää maatunnus FI. Väliviivan jälkeen tulevan merkkisarjan kaksi ensimmäistä numeroa ilmaisee sen tarkastuskauden, **jolloin erä on muodostettu ja seuraavat merkit ovat pakkaamon vapaasti päätettävissä**. Tarkastuskauden tunnus on kaksi viimeistä numeroa siitä vuosiluvusta, jolloin tarkastuskausi alkaa. Esimerkiksi kauppaerässä FI888-21154A luku 888 on pakkaamon tunnus ja luku 21 ilmaisee tarkastuskauden (1.7.2021–30.6.2022). 154A on pakkaamon antama tunnus. Samaa kauppaerämerkkiä ei saa antaa toiselle erälle, vaikka erä olisi toista kasvilajiakin. Erämerkin loppuosa voi sisältää kirjaimia. Kauppaerämerkin pituus on pakkaamon päätettävissä.

Erämerkki pysyy samana niin kauan kuin erää on olemassa. Vuosinumeroakaan ei saa muuttaa, vaikka ylivuotiseksi jääneen erän itävyys tarkastutetaan uudelleen. Tämä on tärkeää sen vuoksi, että Ruokavirasto seuraa erän käyttöä ja laatua kauppaerän merkin perustella.

Jos tarkastuttaja pakkauttaa siementavaran toisella pakkaamalla, erämerkki muodostuu pakkaavan pakkaamon tunnuksen perusteella. Vakuustodistukseen ei tule tällöin pakkaajan nimeä ja yhteystietoja, vaan tarkastuttajan (= pakkauttajan) nimi ja yhteystiedot. Ulkomailta tuodut erät, joiden pakkauksia ei avata, säilyttävät alkuperäiset erämerkkinsä, ellei maahantuojan kanssa toisin sovita.

Erämerkki on merkittävä kunkin siemenpakkauksen päällykseen. Sen perusteella tiedetään, mitä kauppaerää kukin yksittäinen pakkaus on.

Jos kauppaerämerkinnät puuttuvat, on näytteenottajan vaadittava pakkaajaa leimaamaan myyntipakkaukset ennen näytteenottoa. Jos kauppaerää ei merkitä, näytettä ei saa ottaa.

4.6 Erän pakkaaminen uudelleen

Jos pakkaaja ostaa valmiiksi sertifioidun erän ja pakkaa sen uudelleen, on hänen muodostettava tästä uusi kauppaerä. Kun pakkaamossa avataan alkuperäiset pakkaukset, niin erän alkuperäinen pakkaaja ei ole enää vastuussa uudelleen pakattavasta erästä. Pakkaaja antaa uudelle erälle oman kauppaerämerkkinsä ja tekee uudelleen pakkaamislomakkeella (liite 6) ilmoituksen Ruokavirastoon. Uudelle erälle tilataan tarvittaessa samalla lomakkeella uudet vakuudet.

4.7 Näytteenoton pyytäminen

Kauppaerän tarkastuttaja pyytää näytteenottoa riittävän ajoissa suoraan valtuutetulta näytteenottajalta. Tarkastuttajan on ehdottomasti mainittava jo näytteenottopyyntöä tehdessään, jos tarkastuttaja haluaa kansainvälisen tarkastustodistuksen (ISTA). Vain ISTA-valtuutetut näytteenottajat voivat ottaa kauppaerästä näytteen, jonka perusteella myönnetään ISTA-tarkastustodistus. Luettelo näytteenottajista on saatavilla Ruokavirastosta ja internetissä Ruokaviraston sivuilla (<http://www.ruokavirasto.fi>).

4.8 Näytteenotto

Näytteenottajalla on oltava riittävästi tilaa ja valoa ottaa edustava näyte, ja kaikkien erän pakkausten on oltava saatavilla. Jos pakkaaja tai tarkastuttaja myöhemmin ilmoittaa, että erästä on enemmän pakkauksia kuin alun perin ilmoitettiin, niin erästä on otettava kokonaan uusi näyte. Jos erän kaikki pakkaukset eivät ole saatavilla tai jos turvallinen näytteenotto ei ole mahdollista, näytteenottajan on kieltäydyttävä näytteenotosta. On huomattava, että näytteen ottaminen sillosta on kiellettyä.

Kauppaerän ominaisuudet tutkitaan siitä otetusta näytteestä. Näyte on yleensä hyvin pieni verrattuna siihen erään, jota se edustaa. Jotta näytteen tarkastuksessa saadut tulokset vastaisivat erän laatua, näytteenotto on tehtävä niin, että näytteen koostumus on sama kuin itse kauppaerän.

Erästä otetaan ensin eri kohdista samansuuruisia näytteitä. Näitä näytteitä kutsutaan osanäytteiksi. Osanäytteiden tasaisuus tarkastetaan silmävaraisesti. Osanäytteiden välillä ei saa olla silmämääräisesti havaittavaa eroa. Jos ero näkyy, näytteenottoa ei pidä jatkaa. Osanäytteet kerätään näytteenottoaikalla riittävän tilavaan astiaan. Näin saatua näytettä kutsutaan kokonaisnäytteeksi. Jos erä on pakattu näytteenottohetkellä eri kokoihin pakkauksiin,

näytteenottajan on varmistettava, että eränäytteessä on oikeassa suhteessa näytettä kustakin pakkauskoosta. Jos esimerkiksi laatikoissa on yhteensä 10 000 kg siementä ja suursäkeissä 15 000 kg, täytyy 2,5 kg näytteessä olla 1 kg laatikkonäytettä ja 1,5 kg suursäkinäytettä. Näytteenottaja täytyy olla sama koko erässä.

Kokonaisnäyte on tavallisesti paljon suurempi kuin tarkastuksia varten tarvitaan. Kokonaisnäyte jaetaan sen vuoksi jäljempänä mainituin (ks. 4.8.5) menetelmin sopivan suuruisiksi eränäytteiksi, joka lähetetään Ruokavirastoon.

Näytteenottaja tarvitsee työssään seuraavia välineitä ja tarvikkeita:

- a) kairoja, mikäli siemenpakkaamoon ei ole asennettu automaattista näytteenottolaitetta
- b) astia kokonaisnäytettä varten
- c) näytteenjakolaite ja vesivaaka
- d) vahvasta paperista valmistettuja näytepusseja
- e) puhtaita, kuivia muoviputkia kosteusnäytteitä varten
- f) henkilökohtaisia "Virallinen näyte otettu" -tarroja tai "Näyte otettu viranomaisvalvonnassa" -tarroja, joilla paikataan näytteenottokairalla tehtyjä reikiä, sinetöidään näytepusseja, tarvittaessa siemenpakkauksia tai automaattinen näytteenotin
- g) pikasinettejä (leijonasinettejä), joilla voidaan sinetöidä automaattinen näytteenotin, näytepusseja ja sitomalla suljetut säkit
- h) nippusiteitä, joilla suljetaan automaattisen näytteenottimen muoviletkun alapää sekä automaattinäytteenotossa kokonaisnäytteet, kun erät vaihtuvat
- i) rautalankaa, jolla sidotaan automaattiseen näytteenottimeen tulevan muoviletkun yläpää
- j) muoviletkua (muovisukkaa) automaattiseen näytteenottoon
- k) taskulamppu (otsalamppu)
- l) vaaka eränäytteen punnitukseen
- m) Matkapuhelin kuvien ottoa ja laskemista varten
- n) kynä ja tussi
- o) haalarit tai muut työvaatteet
- p) turvajalkineet
- q) huomioliivi pakkaamoissa, missä on trukki liikennettä
- r) hengityssuoja ja kuulosuojaimet tarvittaessa.

Valtuutettu näytteenottaja saa seuraavia näytteenottotarvikkeita maksutta Ruokavirastosta:

- näytepusseja: isoja (viljat, herneet) ja pieniä (ylivuotiset viljat, nurmikasvit, öljykasvit)
- muoviputkia kosteusnäytteitä varten
- henkilökohtaisia "Virallinen näyte otettu" -tarroja
- pikasinettejä
- muoviletkua automaattiseen näytteenottoon
- nippusiteitä ja nippusiteen kiristimiä
- rautalankaa
- jakolaite lainaksi, kun asiasta sovitaan Ruokaviraston kanssa
- näytekairoja lainaksi, kun asiasta sovitaan Ruokaviraston kanssa.

Liikkeen näytteenottaja saa seuraavia näytteenottotarvikkeita Ruokavirastosta:

- näytepusseja: isoja ja pieniä (maksullisia)
- muoviletkua automaattiseen näytteenottoon (maksullinen)
- muoviputkia kosteusnäytteitä varten (maksuttomia)
- henkilökohtaisia "Näyte otettu viranomaisvalvonnassa" -tarroja (maksuttomia)

Liikkeiden näytteenottajilta peritään tarvikkeista hinnaston mukainen maksu. Tarvikkeita saa Ruokavirastosta.

4.8.1 Näytteen ottaminen

Ennen näytteenottoa näytteenottajan on varmistettava pakkaajalta, että kyseinen erä on hyväksytyin viljelyksen satoa.

Jos erä on näytteenottokelpoinen, erän suuruus on selvitettävä. Erän koko ei saa ylittää erän suurinta sallittua kokoa (taulukko 1). Pakkaaja ilmoittaa erän nettopainon, eikä tulevien myyntipakkausten painoa oteta huomioon erän painoa ilmoitettaessa. Jos erä on näytteenottohetkellä pakattuna säkkeihin, näytteenottajan on aina todettava erän koko laskemalla säkit. Pelkkä pakkaajan ilmoitus ei riitä. Laatikkotavaran eräkokoon tarkistettava pakkaamon kirjanpidosta tai arvioitava niin tarkasti kuin näytteenottaja pystyy. Mikäli erän nettopaino ei ole tarkasti tiedossa, kuten esimerkiksi siilotavarassa, näytteenottajan on merkittävä näytteenottopöytäkirjaan, että erän koko on arvioitu. Pakkaajan on ilmoitettava välittömästi erän lopullinen koko Ruokavirastolle, kun erän koko on varmistunut. **Kauppaerää ei sertifioida, ennen kuin erän tarkka koko on selvillä.** Jos erän lopullista kokoa ei ole ilmoitettu tarkastuskauden päättymisen jälkeisen lokakuun loppuun (31.10.) mennessä, Ruokavirasto tekee erälle hylätyn sertifiointipäätöksen.

Erän kilojen on oltava oikein, sillä sertifiointi perustuu oikeaan eräkokoon, eräkoon perusteella tarkastuttaja maksaa erästä kasvinjalostusmaksun ja suojattujen lajikkeiden lajikeoikeuksien omistaja perii suojatuista lajikkeista rojalTIMaksun sertifioidun kilojen perusteella. Erän koon perusteella tehdään tarvittavat vakuustodistukset ja vakuus- ja markkinavalvonta perustuvat eräkokoon.

Näytteenottaja ottaa osanäytteen järjestelmällisesti tasaisin välein kauppaerän pakkauksista, esimerkiksi kaksi pistoa 960 kg lavaa kohden. Jos erän kaikki pakkaukset ovat samankokoisia, näyte on otettava tasaisesti eri pakkauksista. Osanäytteiden on keskenään oltava samankokoisia. Jos erään kuuluu erikokoisia pakkauksia, osanäytteitä otetaan eri kokoa olevista pakkauksista niiden painon suhteessa.

Mikäli osanäytteistä ei kerry riittävän suurta kokonaisnäytettä, otetaan osanäytteitä tiheämmin

Ruokaviraston tekemissä pakkaamokatselmuksissa tarkastetaan pakkaamon tilojen soveltuvuus siemenen kunnostukseen, varastointiin ja näytteenottoon. Näytteen ottaminen siilosta on kielletty.

Näytteenottaja vastaa siitä, että erän merkinnät ovat kunnossa näytteenottohetkellä tai välittömästi sen jälkeen. Jos merkinnät eivät ole kunnossa, näytteenotosta on kieltäydyttävä tai näytteenotto on keskeytettävä. Näytteenottaja vastaa siitä, että näyte otetaan oikein. Jos näytettä ei voi ottaa oikein, esimerkiksi sopivilla tiheyksillä, näytteenottajan on kieltäydyttävä näytteenotosta.

4.8.2 Näytteenottotajuus

Erästä otetaan osanäytteitä seuraavasti:

Kotimaan markkinoille tarkoitettu näyte:

Korsi- ja palkoviljat: näyte jokaista 500 kg kohti, kuitenkin vähintään viisi osanäytettä.

Nurmi- ja öljykasvit: näyte jokaista 250 kg kohti, kuitenkin vähintään kymmenen osanäytettä.

Muut kasvit: suurisiemenisillä lajeilla käytetään korsiviljojen näytteenottotaajuutta ja piensiemenisillä lajeilla vastaavasti nurmi- ja öljykasvien näytteenottotaajuutta.

Jos kauppaerä on pieni (alle 10 kg) ja siitä määritetään vain itävyys, niin osanäytteitä tarvitaan vähintään kolme ja eränäytteeksi riittää vähintään 40 siementä.

Mikäli erä on pieni, näytteitä on otettava tiheämmin, jotta päästään riittävään näytekokoon.

Kun näyte otetaan erästä, jossa on enintään 15 pakkausta, jokaisesta pakkauksesta on otettava sama määrä osanäytteitä riippumatta pakkauksen koosta.

Jos näyte otetaan **automaattisella näytteenottimella** tai erä on yli 100 kg:n säkeissä tai laatikoissa, voidaan noudattaa seuraavaa näytteenottotiheyttä (=vähimmäisvaatimus):

- aina vähintään viisi osanäytettä
- 20 000 kg asti yksi osanäyte/500 kg (= 5–40 osanäytettä)
- 20 000–28 000 kg: vähintään 40 osanäytettä
- 28 001 –: yksi osanäyte/700 kg
 - 28 001–28 700 kg 41 osanäytettä
 - 28 701–29 400 kg 42 osanäytettä
 - 29 401–30 100 kg 43 osanäytettä
 - 30 101–30 800 kg 44 osanäytettä
 - 30 801–31 500 kg 45 osanäytettä

Esimerkki:

24 000 kg:n ohraerä on pakattu 30:een 800 kg:n suursäkkiin. Näytteenottajan on otettava vähintään 40 osanäytettä. Näytteenottaja ottaa jokaisesta säkistä yhden osanäytteen ja joka kolmannelta säkistä 2 osanäytettä. Osanäytteitä otetaan yhteensä 40 kpl.

Esimerkki

12 000 kg:n ohraerä on 15 suursäkissä, joista jokaisessa on 800 kg siementä. Näytteenottaja ottaa näytteet viistopäisellä kairalla kyljestä. Näytteenottaja ottaa jokaisesta säkistä kolme pistoa siementä, mutta saa siementä vain 2 200 g. Näytteenottaja ottaa jokaisesta säkistä vielä yhden piston, vaikka saisi riittävän eränäytekoon vähemmälläkin lisäpistomäärällä. Syynä on se, että erässä on pakkauksia 15, jolloin näytemäärän pakkausta kohden on oltava yhtä suuri.

Vientinäytteiden näytteenottotaajuus ISTA-tarkastustodistusta varten

Kun näytettä otetaan erästä, jolle halutaan ISTA-tarkastustodistus, tarvittavien osanäytteiden määrä riippuu pakkausten koosta ja lukumäärästä. Seuraavassa esitetään näytteenottotiheyden vähimmäisvaatimukset. HUOM! Kaikkien erän pakkausten on oltava samanlaisia ja yhtä suuria. On kuitenkin mahdollista, että erän viimeinen pakkaus on kevyempi, mutta säkkikoon on tässäkin tapauksessa oltava sama. Jos näyte otetaan 1–15 pakkauksesta, jokaisesta pakkauksesta täytyy ottaa yhtä monta osanäytettä.

1) Kun kauppaerä on pakkauksissa, joiden koko on 15–100 kg, on osanäytteitä otettava vähintään seuraava määrä (taulukko 4):

Taulukko 4

Pakkausten lukumäärä	Osanäytteiden lukumäärä
----------------------	-------------------------

1–4	3 osanäytettä jokaisesta pakkauksesta
5–8	2 osanäytettä jokaisesta pakkauksesta
9–15	1 osanäyte jokaisesta pakkauksesta
16–30	Yhteensä 15 osanäytettä kauppaerästä
31–59	Yhteensä 20 osanäytettä kauppaerästä
60 tai enemmän	Yhteensä 30 osanäytettä kauppaerästä

2) Kun kauppaerä on pakkauksissa, joiden koko on suurempi kuin 100 kg tai automaattinen näytteenotin ottaa näytteen noudatetaan seuraavia (taulukko 5) vähimmäisvaatimuksia:

Taulukko 5

Erän koko	Osanäytteiden vähimmäismäärä
Enintään 500 kg	Viisi
501–3 000 kg	Yksi osanäyte / 300 kg, kuitenkin vähintään viisi osanäytettä
3 001–20 000 kg	Yksi osanäyte / 500 kg, kuitenkin vähintään 10 osanäytettä.
20 001–31 500 kg	Yksi osanäyte / 700 kg, kuitenkin vähintään 40 osanäytettä

3) Kun kauppaerä on pakkauksissa, joiden koko on alle 15 kg

Jos siemenet ovat alle 15 kg pakkauksissa kuten pelti- tai kartonkipakkauksissa tai vähittäiskaupassa käytettävissä pakkauksissa, menetellään seuraavasti: Pienet pakkaukset yhdistetään näytteenottoyksiköksi, jonka paino on 15–100 kg. Näytteenoton yhteydessä jokaista yksikköä pidetään yhtenä "pakkauksena". Tämän jälkeen seurataan edellä olevaa taulukkoa 4 ja käsitellään näytteenottoyksikköä taulukon pakkauksena.

4.8.3 Näytteenottomenetelmät

Osanäytteitä otetaan tarvittava määrä tasaisesti oikealla näytteenottotiheydellä erän eri kohdista ja eri syvyyksiltä. Näyte voidaan ottaa säkityksen yhteydessä myös automaattisella näytteenottolaitteella, jonka näytteenottotaajuutta voidaan muuttaa erän suuruuden ja lajittelunopeuden mukaan.

Eri siemenlajit valuvat ja sekoittuvat eri tavoin. Esimerkiksi apila ja timotei ovat hyvin sekoittuvia, kun taas nata, nurmikka ja raiheinä sekoittuvat huonosti. Samakin siemenlaji saattaa lajittua siemenen paino-, kuoriutumis-, muoto- ja pintarakenne-erojen vuoksi käsittelyn ja kuljetuksen aikana. Näytteenottomenetelmä on valittava niin, että otetaan huomioon valumisherkyys, siemenen koko, erässä esiintyvien epäpuhtauksien koko ja erän varastointitapa näytteenottohetkellä. Osanäytteiden on oltava samansuuruisia.

Näytteenottovälineet eivät saa vahingoittaa näytteeseen tulevia siemeniä. Näytteenottovälineet eivät saa valikoida siemeniä siementen koon, muodon, painon, akanallisuuden tai muun ominaisuuden perusteella. Näytteenottovälineiden on oltava sellaisia, että ne eivät kerää staattista sähköä, joka siis aiheuttaa sen, että varsinkin kuivalla pakkasilmalla pienet siemenet, roskat ja pöly kerääntyvät näytteenottolaitteisiin. Metalliasiat ja –välineet eivät kerää staattista sähköä. Esimerkiksi muoviämpärit on käsiteltävä aineella, joka poistaa sähköisyyttä. Toinen mahdollisuus on käyttää metalliämpäreitä.

Säkkitarvarassa osanäyte otetaan tasaisesti erän eri osissa olevista säkeistä. Osanäytteitä on otettava vaihtelevasti säkkien ylä-, keski- ja alaosasta. Näyte voidaan ottaa pystysuunnassa, sivusuunnassa tai kulmittain riippuen käytössä olevasta kairatyypistä ja säkkityypistä.

Laatikkotarvarasta tai lavalla oleva erästä osanäytteet otetaan samassa suhteessa laatikon keskiosasta, reunoilta ja päistä. Näyte voidaan ottaa pystysuunnassa tai kulmittain riippuen käytössä olevasta kairatyypistä. Käytetyn lokerokairan on aina ulotuttava laatikon pohjaan saakka, kun näytettä otetaan laatikosta.

Jos näyte otetaan laatikosta tai suursäkiästä siilokairalla, osanäytteet otetaan tasaisin välimatkoin koko laatikon tai suursäkin syvyydeltä ja vaihtelevasti pakkauksen keskeltä ja reunoilta.

Esimerkki.

Laatikko on 1,5 m syvä ja näytteenottaja aikoo ottaa laatikoista 20 osanäytettä. Näytteenottaja pyrkii ottamaan osanäytteet noin 20 cm välein.

Kaikkien siemenluokkien näytteenottoreiät suljetaan virallisella tarralla, joita saa Ruokavirastosta. Tarrat ovat henkilökohtaisia, eikä niitä saa luovuttaa toiselle. Tarroja ei saa jättää esimerkiksi pakkaamoon, jollei tarroja säilytetä pakkaamossa lukitussa kaapissa, johon vain näytteenottajalla on avain.

4.8.3.1 Automaattiset laitteet

Näyte voidaan ottaa automaattisella näytteenottolaitteella, kun siementavaraa siirretään. Automaattisia näytteenottolaitteita on useita eri tyyppisiä ja uusia voidaan kehittää. Automaattisilla näytteenottolaitteilla saadaan tehokkaasti tasaisia ja edustavia näytteitä. **Laitteen on oltava sellainen, että näyte voidaan ottaa koko siemenvirran poikkileikkaukselta** siementen kimpoamatta laitteesta ulos. Laite on **asennettava ennen siementavaran pakkauslinjaa**, jotta valmiiksi kunnostetusta tavarasta saadaan edustava näyte. Erää ei saa enää kunnostaa näytteenoton jälkeen. Laitteiden toimintaa on jatkuvasti tarkkailtava. Kaikissa automaattisissa näytteenottolaitteissa on oltava kellolaite, jota säätämällä näytteenottotaajuutta voidaan muuttaa.

Pakkaamon kannattaa ilmoittaa Ruokavirastolle asennusaikeistaan ennen automaattisen näytteenottimen hankintaa tai viimeistään ennen sen asennusta. Pakkaajan on noudatettava laitteen toimittajan antamia asennusohjeita. Ennen kuin automaattisella näytteenottimella aletaan ottaa näytteitä, on Ruokaviraston hyväksyttävä laite ja sen asennus.

Automaattiselle näytteenottimella asetettuja vaatimuksia

1. Näyte on otettava koko siemenvirrasta.
2. Siemeniä ei saa kimmota pois näytteenottimesta.
3. Laite ottaa näytteen lajittelun jälkeen, eikä erän koostumusta muuteta näytteenoton jälkeen (ei esim. peitata).
4. Näytteenottimen voi asentaa esim. pakkauslinjan yläpuolella olevaan kerrokseen. Näytteen on hyvä pudota sama matka kuin varsinaisen siemenen.
5. Laite on yleensä asennettava **pystysuoraan siemenvirtaan**.
6. Kellolaite on asennettava. Kellolaitetta säätämällä näytteenottotaajuutta voidaan muuttaa. Näytteenottotaajuutta ei saa muuttaa erän lajittelun aikana.
7. Näytteen on kuljettava umpinaisessa putkessa suljettuun muoviletkuun (ks. piirros). Näyte voi mennä muuallekin kuin suljettuun muoviletkuun. On esimerkiksi karusellityypisiä keräyslaitteita, jotka ovat suljettuja ja lukittavia.
8. Näytteenotin, näytteen kulkuputki ja kellolaite on asennettava niin, että niitä on helppo säätää, puhdistaa, huoltaa ja käyttää. Näytteenottajan on voitava tarkistaa näytteenottimen toiminta helposti.

9. Näytteenottimessa tai näytteen kulkuputkessa ei saa olla sellaisia paikkoja, joihin voi jäädä näytettä.
10. Jos näytteenottimessa tai siihen liittyvissä siementen kulkuputkissa tehdään muutoksia, muutokset on dokumentoitava ja esitettävä näytteenottajalle. Näytteenottajan on kerrottava välittömästi muutoksesta Ruokavirastoon. Laitteella ei saa ottaa näytteitä ennen kuin muutos on hyväksytty Ruokavirastossa.
11. Automaattisen näytteenottimen kellolaitteen yhteydessä on säätötaulukko, jossa kerrotaan, kuinka usein osanäytteitä otetaan tiettyä siemenen virtausnopeutta kohden. Automaattisen näytteenottimen on otettava osanäytteitä vähintään yhtä tiheästi kuin silloin, kun näyte otetaan kairalla.
12. Käytetty näytteenottaja on merkittävä eräkohtaiseen lajittelukirjanpitoon.
13. Kauppaerän tunniste on merkittävä muoviletkuun (ks. kuva 6).

Kannattaa ottaa huomioon, että

1. miten ilmavirta kulkee: voi olla, että esimerkiksi varsinainen siemenvirtaus imee ilmaa näytteen menoputkesta niin, että muovipussi pysyy kiinni eikä näyte pääse putkeen. Pienet kappaleet ja pöly saattavat imeytyä pois. Ilmavirta ei saa kulkea näyteletkuun päin niin, että ilmavirran mukana kulkeutuu pölyä tms.
2. ylimääräiset mutkat ja kulmat näytteen kulkuputkessa voivat vahingoittaa siementä.
3. näytteen kulkuputken pitää olla sellaista materiaalia, että se ei aiheuta staattista sähköä. Jos näyteputki varautuu staattisesta sähköstä, pientä kevyttä ainesta kuten rikkakasvien siementä ja pölyä saattaa kertyä putkeen ja tipahtaa myöhemmin möykkynä näytteeseen.
4. Laitteen asennuksessa on otettava huomioon se, että näytteen kulkuputken seinästä tai katosta esiin tuleva pää on niin pitkä, että siihen voi laittaa muoviletkua vähintään niin montaa näytettä varten kuin näytteenottajan käyntien välillä otetaan (ks. kuva 6).
5. Näytteenottaja voi arvioida kokoisnäytteen koon perusteella, onko osanäytetaajuus riittävä (ks. vähimmäisnäytetaajuus (4.8.2)). Näytteenoton luotettavuuden kannalta riittävä näytetaajuus on tärkeä.

Jokaisen automaattisen näytteenottimen yhteydessä on oltava vihko, johon merkitään kaikki näytteenottimella tehdyt huolto- ja kalibrointitoimet ja kellolaitteen tarkistus. On suositeltavaa lisätä huoltovihkoon myös muoviletkun lisäys, tekijä ja päivämäärä. Näytteenottajan on seurattava vihkoa ja merkittävä näytteenottopöytäkirjaan, jos näytteenotin on ollut epäkunnossa tms. Näytteenottajan on merkittävä vihkoon päivämäärän, jolloin hän on tarkastanut huoltovihon. Tarkistuspäivämäärä on merkittävä, vaikka laite toimisikin moitteettomasti. Samoin pitää merkitä, mitä näytteenottaja on tarkistanut.

Näytteenottajan on jatkuvasti seurattava automaattisen näytteenottimen kellolaitetta ja sitä, että kellolaite on oikein säädetty suhteessa kauppaerän kokoon ja siemenen virtausnopeuteen. Osanäytteitä on otettava tarpeeksi monta. Näytteenottajan on testattava kellolaitteen säädöt säännöllisesti. Näytteenottimen huoltovihkoon on merkittävä tarkastuspäivä ja tarkastuksen tulos. Jos kellolaitteen toiminnassa on huomautettavaa, on näytteenottajan ilmoitettava siitä välittömästi pakkaajalle, joka tekee säätöihin heti tarvittavat korjaukset.

Näytteenottajan on tarkistettava automaattisen näytteenottimen toiminta vähintään kerran vuodessa. Tarkistuksesta täytetään liitteessä 7 oleva lomake, joka on saatavilla sähköisenä Ruokavirastosta. Täytetty lomake lähetetään Ruokavirastoon.

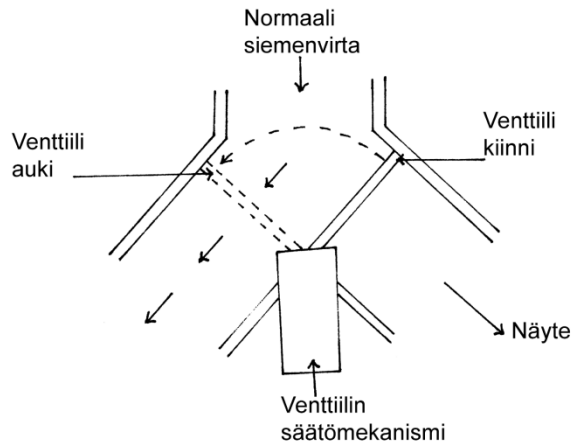
Automaattisella näytteenottimella otettua näytettä voi säilyttää sinetöidyssä muoviletkussa enintään neljä viikkoa ennen kuin valtuutetun näytteenottaja tekee muut näytteenoton vaatimat toimenpiteet.

Siemennäytteenottoon hyväksytyjä näytteenottolaitteita:

2-tieventtiilityyppi (kuva 1) on asennettu siemeniä kuljettavaan pystysuoraan kanavaan. Näytteitä otetaan kääntämällä siemenvirta hetkeksi näytteenkeräysastiaan.

Venttiilinäytteenotin on mahdollista asentaa joko pystysuoraan siemenvirtaan tai enintään 45° kulmaan. Venttiilinäytteenottimen etuna on se, että näytteen kokoa voidaan säätää säätämällä heilahdusajan kesto. Näytteenoton luotettavuuden kannalta on parempi, että näytteenotin ottaa monta pientä näytettä kuin vähän isoja näytteitä.

Kuva 1 Venttiilinäytteenotin

Liikkuva laatikkotyyppi (Kekkonen) (kuvat 2 ja 3) asennetaan siemeniä kuljettavaan pystysuoraan kanavaan. Siemenvirta pysäytetään työntämällä metallilevy ja astia siemenvirtaan. Levy vedetään heti takaisin siemenvirrasta, jolloin keräysastia täyttyy ja sen jälkeen levy työnnetään uudelleen siemenvirtaan. Lopuksi sekä levy että astia vedetään yhtä aikaa siemenvirrasta, jolloin keräysastia tyhjenee alapuoliseen suppiloon.

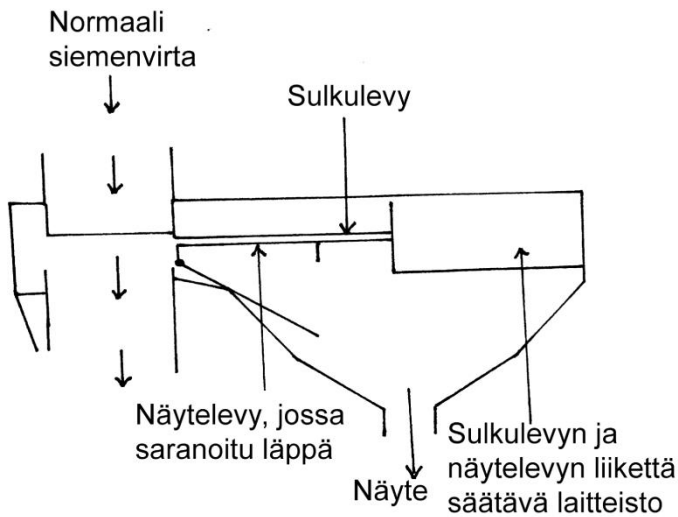
Automaattinen näytteenotin mallia Kekkonen on Suomessa yleisesti käytetty näytteenotin. Puhdistuksessa kannattaa kiinnittää huomiota siihen, että levyn päälle voi jäädä siemeniä. Jos niitä ei poisteta erän vaihtuessa, levyn päältä voi tippua edellisistä eristä peräisin olevia siemeniä näytteeseen. Tiedetään tapauksia, joissa sulkijalevyn päälle jääneet siemenet ovat aiheuttaneet seuraavien erien hylkäyksiä.

Kekkosesta on käytössä useita malleja, joiden keräilyastiat ovat eri suuruisia. Alla on lueteltu eri mallit ja niiden ottamien osanäytteiden suuruudet valmistajan ilmoituksen mukaan. Yleisin malli on 200. Kun näyte on otettu tällä mallilla, täydestä viljaerästä otettu eränäyte on noin 13,5 l, jos näytteitä otettaisiin minimimäärä (31 500 kg erä, 45 osanäytettä).

Kekkonen	Näytekoko (dl)
Malli 100	0,76
Malli 200	3,03
Malli 300	6,80
Malli 400	12,20

Kuva 2 Liikkuva laatikkotyyppi

Kuva 3

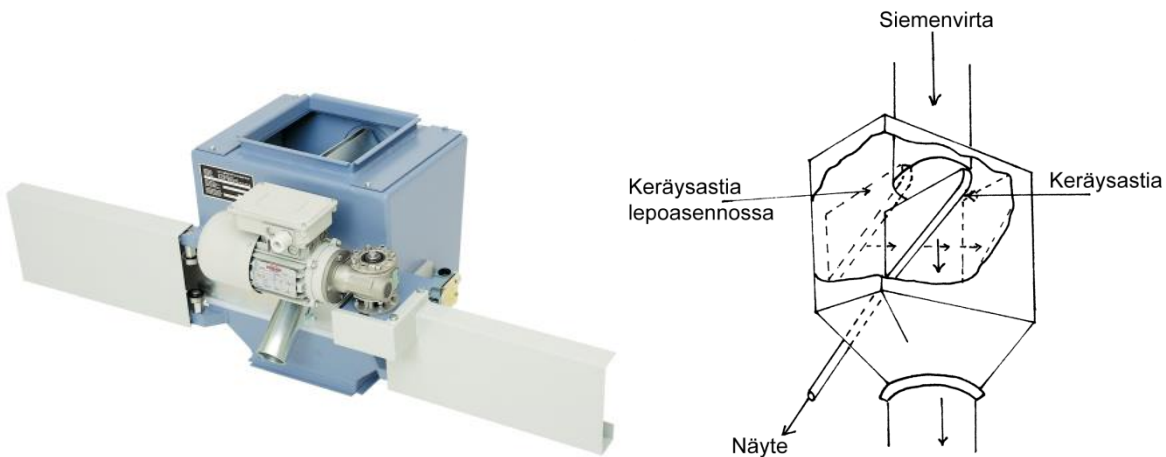

Liikkuva keräintyyppi (esim. tanskalainen Rationel, nyk. saksalainen Pfeuffer, kuva 4) asennetaan siemeniä kuljettavaan pystysuoraan kanavaan. Pystysuora putkea on oltava vähintään 30 cm ennen näytteenotinta. Siemenen tuloputkessa voi olla enintään 25° kallistuma, mutta jos kallistumaa on, näyteputken on oltava vastakkaisella puolella kuin siemenvirran tuloputki. Siemenvirran poikkileikkausta leveämpi keräilysuppilo kerää näytteen liikkeessaan kanavan toiselta reunalta toiselle. Lepoasennossa keräilysuppilo mahtuu kanavan sivuun tehtyyn syvennykseen (kuva 5). Keräilysuppilon hahloja on eri leveyksillä ja niitä voidaan tarvittaessa vaihtaa eri siemenlajeille sopiviksi. Käytetyn hahlon tulee olla siemenlajille sopiva.

Liikkuva keräintyyppi on toinen Suomessa yleisessä käytössä oleva näytteenotin. Se on huoltovapaa, eikä siinä ole paikkoja, joihin jäisi siemeniä. Laitteen ottama osanäyte on pieni, joten pakkaamoiden on käytettävä jopa kaksin- tai kolminkertaista osanäytetaajuutta riittävän näytekoon saavuttamiseksi.

Kuva 4
Liikkuva keräintyyppi

Kuva 5

4.8.3.2 Automaattisen näytteenottimen sinetöinti

Näytteen on tultava automaattisesta näytteenottimesta siten, että ainoastaan näytteenottajalla on mahdollisuus käsitellä sitä. Menettely voidaan toteuttaa ainakin kahdella tavalla:

1. Näyte menee astiaan, joka on lukitussa tilassa, johon ainoastaan näytteenottajalla on avain. Näyteastia voi esimerkiksi olla rullahihnalla, jota voidaan liikuttaa kauppaerän vaihtuessa.
2. Toinen tapa on käyttää automaattisessa näytteenotossa muoviletkua. Näyte johdetaan letkuun näytteenottimesta tulevaa putkea pitkin (kuva 6). Muoviletkua sullotaan näytteenottimelta tulevan putken päälle niin paljon kuin katsotaan tarpeelliseksi tai putken päälle mahtuu. Näytteenottaja sulkee ja sinetöi samalla putken ylä- ja alapään. Tyhjää muoviletkua vedetään kerralla putken päältä niin paljon kuin yhteen näytteeseen käytetään. Jos muoviletku on liian ylhäällä tasosta, johon valmiit eränäytteet lasketaan, voidaan muoviletku tarvittaessa kiristää putken alapäähän esim. kiristyspannalla. Näin varmistetaan, ettei letkua pääse valumaan liikaa näytteenottimelta tulevan putken päältä.

Kun näyte on otettu ja kauppaerä vaihtuu, pakkaamon henkilökunta sulkee muoviletkun nippusiteellä kahdesta kohdasta ja vetää uutta muoviletkua esiin seuraavan erän näytettä varten. Jos laitteita puhdistetaan erän vaihtuessa, tehdään muoviletkuun ylimääräinen ”nyytti” puhdistuksen yhteydessä tullutta roskaa ja siementä varten.

Pakkaamon henkilökunta merkitsee tussilla muoviletkussa olevaan eränäytteeseen kauppaerän merkin. Lajike ja viljelijän nimi kannattaa lisätä selvyyden vuoksi.

Pakkaajan pyytäessä näytteenottoa näytteenottaja tulee paikalle ja leikkaa näytteet irti toisistaan. Jos aikaisemmin putken päälle sullottu muoviletku riittää seuraavaan näytteenottokertaan saakka, sinetöidään ainoastaan letkun alapää. Mikäli letku joudutaan laittamaan uudestaan, on myös yläpää muistettava sinetöidä.

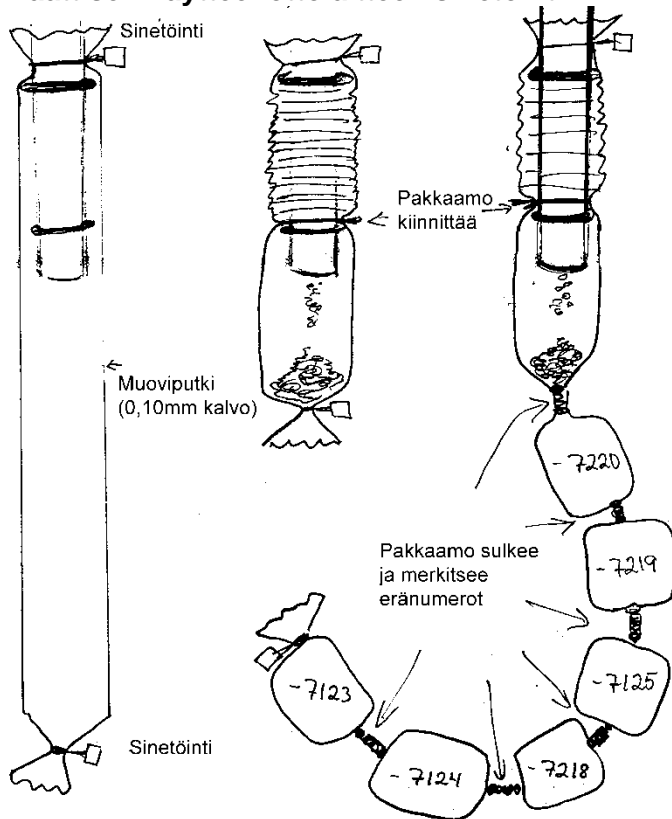
Näytteenottajan on tarkistettava, että automaattisen näytteenottimen ottama näyte on tasalaatuinen. Kun näyte menee muovisukkaan, mahdollinen kerroksellisuus on nähtävissä.

Kun näytteenottaja sinetöi letkun ylä- ja alapään, näytteenottajan merkitsee sinetteihin nimikirjaimensa ja sinetöimispäivämäärän. Lisäksi näytteenottaja merkitsee sinetöinnit automaattisen näytteenottimen seurantavihkoon.

Jos automaattisen näytteenottimesta irrotettu näytepussi jää odottamaan myöhäisempää käsittelyä edes hetkeksi, näytteenottajan on sinetöitävä näytepussin molemmat päät ja merkittävä sinetöintitarraan nimikirjaimensa ja sinetöintipäivämäärän.

- Jos automaattinäytteenottimella otettavalle näytteelle halutaan ISTA-todistus, näytteenottajan on otettava yhteyttä Ruokavirastoon hyvissä ajoin ennen näytteenottoa. Ruokavirasto antaa asiasta tarkemmat ohjeet.

Kuva 6
Automaattisen näytteenottolaitteen sinetöinti

4.8.3.3 Kairat

Kun otetaan näytettä siementavarasta, joka on säkeissä, laatikoissa tai irrallaan, käytetään näytteenottokairaa. Kairan on oltava niin pitkä, että se ulottuu säkin tai säkittämättömän erän joka kohtaan. Jos kaira ulottuu vain pakkauksen puoliväliin asti, näyte on pystyttävä ottamaan pakkauksen eri puolilta. Näytettä on otettava vaihdellen pakkauksen ylä-, ala- ja keskiosasta. Siilokairalla ja lokerokairalla näytettä on otettava joka puolelta erää (laidoista, keskeltä ja eri syvyyksiltä). Jos näytettä ei voi ottaa eri osista pakkauksta, kairan on oltava niin pitkä, että se ulottuu pakkauksen toiselle puolelle. Kaira ei saa vahingoittaa näytteeseen joutuvia siemeniä; esim. lokerokairaa suljettaessa on varottava rikkomasta siemeniä. Kairan loven tai aukkojen, joista siemen valuu kairaan, samoin kuin putken läpimitan on oltava riittävän suuri, ettei kaira valikoisi siemeniä.

Jos siementavara on roskaista tai koostuu huonosti sekoituvista lajeista, on näyte otettava käsin tai käytettävä kairaa, jonka läpimitta on normaalia suurempi. Esimerkiksi nurminadan, koiranheinän ja raiheinän näytteenotossa on käytettävä viljakairaa. Aloitettaessa uuden erän näytteenottoa on tarkistettava, että kaira on ehdottomasti tyhjä ja esimerkiksi lokerokairan kahden putken väliin ei ole jäänyt siemeniä. Kairat on pidettävä siisteinä ja ehjinä.

Seuraavat kairatyypit ovat Ruokaviraston hyväksymiä kansalliseen tai ISTA-näytteenottoon:

Putkikaira (kuva 7) on hyväksytty kansalliseen näytteenottoon, mutta sitä ei ole hyväksytty ISTA-näytteenottoon. Viistopäistä putkikairaa ei tule käyttää herneen tai härkäpavun näytteenotossa. Kaira rikkoo herneen ja pavun siemeniä ja näyte voi juuttua putkeen.

Kairan kärki on leikattu vinoksi. Kun otetaan näytettä viljoista, nadoista, raiheinistä tai vastaavankokoisista siemenistä, putken sisäläpimitan tulee olla vähintään 14 mm, pienillä siemenillä riittää 10 mm. Herneellä tai muilla hyvin suurisiemenisillä lajeilla tarvitaan 19 mm läpimittaista kairaa. Kairan käsikahvaan kannattaa lisätä merkki, jotta näytteenottaja tietää, missä asennossa kaira on.

Kairan käyttö

- Tarkista näytekairan ja muiden näytteenottovälineiden puhtaus.
- Työnnä kaira säkkiin alhaaltapäin suunnilleen 30 asteen kulmassa, niin että leikattu sivu on käännetty alaspäin, kunnes kairan pää on keskellä säkkiä tai kairan pää on säkin vastakkaisella puolella.
- Kierrä kairaa niin, että viisto pää on ylöspäin ja vedä kaira pois säkistä pienin edestakaisin liikkein tasaisella nopeudella. Kairaa on ryhdyttävä vetämään ulos heti, kun aukko on käännetty ylös, eikä saa pysähtyä odottamaan, että siemenet menisivät sisälle kairaan. Putkikaira valikoi helposti siemeniä, jos siemeniä juoksutetaan vetämättä samalla kairaa ulospäin. **Lypsäminen ei ole sallittua!**
- Kerää kairasta tuleva siemennäyte sopivaan keräilyastiaan.
- Vedä kaira pois säkistä ja sulje säkin kylkeen jäänyt reikä näytteenottajan paikkatarralla. Kangassäkin säikeet vedetään takaisin yhteen ja päälle laitetaan tarvittaessa tarra.

Edut:

- Putkikaira on yksinkertainen ja helppo käyttää
- Helppo tehdä itse

Haitat:

- Putkikairaa ei voi käyttää pystysuunnassa
- Putkikairaa ei voi käyttää herneen tai härkäpavun näytteenotossa

Vinkki:

- Mitä liukkaampi ja puhtaampi putken sisäpinta on, sitä helpommin siemen valuu putken läpi keräilyastiaan.

Kuva 7 Putkikaira

Nobbe-kaira on hyväksytty kansalliseen ja ISTA-näytteenottoon.

Nobbe-kaira koostuu pitkästä teräväkärkisestä putkesta, jonka pitää yltää säkin keskelle. Putkessa on soikea aukko kärjen läheisyydessä. Käsikahvassa on aukko, josta näyte pääsee valumaan. Kairan käsikahvaan kannattaa lisätä merkki, jonka perusteella tietää, missä asennossa kairan aukko on. Siemen kulkee putken läpi keräysastiaan. Kaira on esitetty kuvassa 8. Eri kairojen suositusmitat on esitetty taulukossa 5. Varsinkin peitatuilla viljoilla saattaa olla tarpeen käyttää suurempaa kairaa.

Kairan käyttö

- Tarkista kairan ja muiden näytteenottovälineiden puhtaus
- Työnnä kaira säkkiin n. 30 asteen kulmassa yläviistoon niin, että reikä on alaspäin, kunnes kairan aukko on keskellä säkkiä tai kairan pää on säkin vastakkaisella puolella.
- Pyöräytä kairaa niin, että aukko kääntyy yläasentoonsa. Aukon asento arvioidaan tarkkailumerkin asennosta. Kairaa vedetään pois säkistä pienin pyörittävin liikkein laskevalla nopeudella ylläpitäen tasaista siemenvirtaa. Kairaa on ryhdyttävä vetämään ulos heti, kun aukko on käännetty ylös, eikä saa pysähtyä odottamaan, että siemenet menisivät sisään kaira. **Lypsäminen ei ole koskaan sallittua!**
- Kerää kairasta tuleva siemennäyte sopivaan keräilyastiaan. Näytettä valutetaan koko ajan keräilyastiaan.

Kuva 8
Nobbe-kaira

Taulukko 5
Esimerkkejä Nobbe-kairojen mitoista ja soveltuvista lajeista.

Esimerkkilajeja	Putken sisäläpimitta (mm)	Siementen pituus (mm)
Herne, härkäpapu	20	20
viljakasvit, nadat, raiheinät, koiranheinä	14	10
apilat, rypsi, timotei	10	2

Edut:

- Edullinen ja helppokäyttöinen, helppo pitää puhtaana ja puhdistaa.
- Soveltuu herneen ja härkäpavun näytteenottoon

Haitat

- Ei voi käyttää pystysuunnassa.
- Ei voi ottaa näytettä pakkauksen pohjalta.
- Suojaamaton terävä kärki on työturvallisuusriski.

Vihje

- Pidä kairan terävä kärki suojattuna, kun et käytä sitä.
- Kairan sivuun voi merkitä kairan pituuden, jotta ei riko säkin vastakkaista puolta.
- Mitä liukkaampi ja puhtaampi putken sisäpinta on, sitä helpommin siemen valuu putken läpi keräilyastiaan.

Lokerokaira (kuva 9) on hyväksytty kansalliseen ja ISTA-näytteenottoon. Lokerokairassa on kaksi sisäkkäistä putkea. Kairan ulomman putken aukot ovat suorareunaisia ja ne ovat suorassa linjassa. Sisempi putki on jaettu väliseinillä lokeroihin, jotka ovat suorassa linjassa. Sisäputkea kiertämällä voidaan aukot asettaa kohdakkain, jolloin lokerot avautuvat. Kairan sisemmän putken sisäläpimitan on oltava vähintään 25 mm. Tällaista mallia voi käyttää kaikkien lajien ISTA-näytteenottoon.

Kansallisessa näytteenotossa jokainen lokero on osanäyte. ISTA-näytteenotossa yksi kairallinen on yksi osanäyte.

Kairan käyttö

- Tarkasta ennen näytteenottoa lokerokairan ja muiden näytteenottovälineiden puhtaus.
- Kaira puhdistetaan irrottamalla putket kokonaan. Putket on irrotettava aina erän vaihtuessa.
- Työnnä kaira varovasti siementavaraan lokerot suljettuna pakkauksen tai **laatikon vastakkaiseen reunaan tai pohjaan asti**.
- Avaa lokerot ja ravistele kairaa hiukan, jotta lokerot täyttyvät siemenillä.
- Sulje lokerot varovasti (voi jättää pienen raon) ja vedä kaira pois (varottava putkien väliin jäävien siementen rikkoutumista).
- Tyhjennä kaira **kokonaan** keräilyastiaan tai siemenkouruun
- Huolehdi siitä, että näytettä otetaan laatikon, suursäkin tms. joka osasta (keskeltä, reunoilta) oikeassa suhteessa.
- Lokerokairaa kannattaa käyttää lattiatasolta työturvallisuuden takia.

Edut:

- Lokerokairalla tulee jokaisella näytteenottokerralla samansuuruinen osanäyte
- Lokerokairalla saa helpommin näytteen pakkauksen pohjalta kuin Nobbe-kairalla
- Lokerokairaa voi käyttää vaakatasossa, pystysuunnassa tai kulmittain.

Haitat:

- Lokerokairan sulkeminen voi vahingoittaa siemeniä.
- Lokerokaira saattaa jäädä vieraita siemeniä, jos putkia ei irroteta toisistaan.
- Lokerokaira on hankala puhdistaa.

Kairaa käytetään otettaessa näytettä laatikoista, avonaisista säkeistä tai kasoista. Kairan tyhjentämistä varten on varattava riittävän iso vahakangas, voimapaperi tai erityinen kaukalo.

Kuva 9

Lokerokaira ja kouru, johon kairan voi tyhjentää

Spiraalikaira

Spiraalikairaa voi käyttää nurmi- ja öljykasvien kansalliseen ja ISTA-näytteenottoon. Kairaa ei voi käyttää viljakasvien, herneen tai härkäpavun näytteenottoon, sillä se voi rikkoa jyviä. Spiraalikairassa (kuva 10) on kaksi sisäkkäistä putkea. Ulomman putken hieman vinot aukot ovat kohtisuorasti päällekkäin ja sisäputken aukot ovat spiraalinmuotoisesti. Kaira työnnetään siementavaraan aukot suljettuina ja kun kairaa avataan, niin lokerot alkavat avautua alapäästä lähtien. Kaira on täyttynyt, kun kaikki aukot ylhäälle saakka ovat avautuneet. Kaira suljetaan kääntämällä kahvasta vastakkaiseen suuntaan, jolloin aukot sulkeutuvat ylhäältä alkaen. Kaira voidaan nostaa pois siementavarasta vasta, kun kaikki aukot ovat kiinni. Koska kaira on yhtenäinen putki, eikä siinä ole lokerokairan tapaan väliseiniä, niin osanäytteen voi tyhjentää kairasta yläpään kautta kaatamalla.

Yksi kairallinen on yksi osanäyte. Muuten spiraalikairaa käytetään kuten lokerokairaa (ks. yllä).

Kuva 10
Spiraalikaira

Siilokaira (kuva 11) on hyväksytty kansalliseen ja ISTA-näytteenottoon.

Siilokaira muistuttaa rakenteeltaan lokerokairaa, mutta lokeroita on vain yksi. Siilokaira on tarkoitettu näytteenottoon isoista pakkauksista ja irtotavarasta.

Kairan käyttö

- Tarkasta siilokairan ja muiden näytteenottovälineiden puhtaus.
- Sulje siilokaira ennen kuin alat ottamaan näytettä.
- Työnnä kaira siemenpakkaukseen tms. pystysuunnassa. Työntökitka riittää pitämään metallikauluksen tai männän keräysaukon edessä, niin ettei siemeniä pääse kairaan tässä vaiheessa.
- Heti kun kairaa ollaan vetämässä ulos pakkauksesta, kaulus tai mäntä liukuu pois aukon edestä ja siemeniä alkaa virrata keräyskammioon, joka täyttyy nopeasti.
- Nosta kaira pakkauksesta ja tyhjennä näytekammio keräilyastiaan.

Kairassa voi olla jatkovarsia. Osanäytteet otetaan tasaisesti eri syvyyksistä.

Edut:

- Siilokaira on helppokäyttöinen
- Siilokaira sallii näytteenoton syvemältä kuin lokerokaira.
- Siilokairalla otetaan aina samankokoisia osanäytteitä joka kerta.

Haitat:

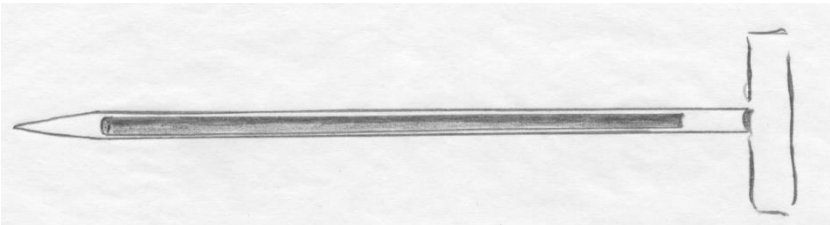
- Siilokairaa on hankala kuljettaa.
- Siilokairaa on pakko käyttää aivan pystysuunnassa.

Kuva 11
Siilokaira

Kourukaira (kuva 12) on kummastakin päästä umpinainen, teräväpäinen putki, jossa on koko putken pituinen leveä rako. KOURUKAIRALLA EI SAA OTTAA KANSALLISEEN SERTIFIOINTIIN TAI ISTA-TODISTUSTA VARTEN TARKOITETTUA NÄYTTEITÄ. Kaira valikoi siemeniä niin paljon, että sitä ei tule käyttää näytteenottoon mihinkään tarkoitukseen.

Kuva 12
Kourukaira

4.8.3.4 Näytteenotto käsin

Näytteenotto käsin on ISTA-hyväksytty näytteenottotapa ja sitä voi käyttää kansallisessa näytteenotossa. Näyte tulee ottaa pääsääntöisesti automaattisella näytteenottimella tai kairalla.

Käsinäytteenottoa on käytettävä, kun on erityisen suuri vaara, että kairaa käytettäessä siemen vahingoittuu, siemen valikoituu tai on erityisen suuri vaara, että taudinaiheuttajat leviävät näytteenottovälineiden mukana. Menetelmä tulee kyseeseen erityisesti sellaisilla huonosti sekoittuvilla lajeilla, joiden siemen on paakkuuntuvaa eikä valu kairoihin. Käsin tehty näytteenotto on sallittua mm. seuraavilla lajeilla: koiranheinä, nadat, nurmikot, nurmipuntarpää, raiheinät ja röllit. Tietyissä oloissa ja etenkin silloin, jos lajit ovat kovin akanallisia, näytteenotto käsin on ainoa käyttökelpoinen menetelmä. Näyte otetaan käsin raakaeristä, joissa esiintyy karkeita aineksia. Näytettä otettaessa käsi on työnnettävä kohteeseen sormet suorina ja yhdessä. Kourallisia otettaessa sormet on pidettävä koko ajan tiiviisti yhdessä niin, ettei sormien välistä pääse valumaan mitään pois. Säkkien alakerroksista otetaan osanäytteet, vaikka säkki olisi ensin osittain tyhjennettävä.

Hihat on käärittävä ylös näytettä otettaessa, jotta siemen ei kulkeudu hihoissa. Jos siemen on peitattua, näytteenottajan on käytettävä käsineitä. Käsineiden on oltava niin hyvin istuvat, että siemen ei pääse valumaan pois kädestä.

Näytteenotto käsin siemenvirrasta

Siemenvirrasta otetaan näyte yleensä automaattisella näytteenottolaitteella, mutta näytteenottaja voi ottaa näytteen siementen käsittelyn aikana käsin, jos siemenvirta on pystysuuntainen. On tärkeää, että käsin tapahtuva näytteenotto otetaan siemenvirran koko poikkileikkausalueelta ja että siemenet eivät kimpoa takaisin siemenvirtaan. Jotta kauppaerästä saadaan mahdollisimman edustava otos, käsittelyn aikana on otettava useita osanäytteitä säännöllisin väliajoin (ks. luku 4.8.2.).

Käytännössä siemenerä on siirrettävä sillosta toiseen ja näyte otetaan siilojen välissä.

Käyttökelpoinen väline on siemenvirran poikkileikkausta leveämpi keräysastia. Nk. pelikaanipussi on paras tähän tarkoitukseen. Siinä on kahvoilla varustettu puukehikko, joka pitää auki siihen kiinnitetyn kapean purjekangaspussin suuta (kuva 13). Näyte otetaan työntämällä keräysastia kokonaan siemenvirran läpi yhdellä jatkuvalla liikkeellä tasaisella nopeudella. Pelikaanipussin suun on oltava koko ajan auki ja suunnattuna siemenvirtaa kohden. Kukin osanäyte tyhjennetään suurempaan astiaan osaksi kokonaisuutena.

Pelikaanipussin käyttö

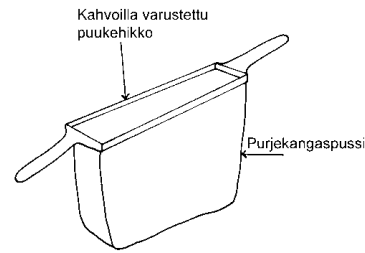
- Tarkasta pelikaanipussin ja muiden näytteenottovälineiden puhtaus.
- Tarkista erän koko ja kysy erän siirtonopeus sillosta toiseen.
- Laske tarvittava osanäytemäärä ja osanäytteiden ottamisen väli (kilot ja aika).
- Asenna kännykän tai muun ajanottimen hälytys tarvittavalle tiheydelle.
- Heilauta pelikaanipussi siemenvirran läpi
- Tyhjennä pelikaanipussi keräysastiaan
- Ota uusi osanäyte ajanottimen hälyttäessä
- Jatka, kunnes koko erä on siirretty uuteen siiloon.

Edut:

- Näyte saattaa olla edustavampi verrattuna siilonäytteenottoon
- Viljakerroksen paksuutta ei tarvitse ottaa huomioon
- Ei rajoituksia siilojen sijainnissa

Haitat:

- Näytteenotto pelikaanipussilla on erittäin hidasta.
- Näytteenotossa on poikkeuksellisen suuret työsuoja-ongelmat: melu, pöly ja sinkoavat kappaleet. Tämän vuoksi kuulo- ja hengityssuojainten sekä suojalasien käyttö on välttämätöntä.
- Erä on kierrätettävä sillosta toiseen.

Kuva 13**Pelikaanipussi****4.8.3.5 Näytteenotto viljakasvien valmiiksi sertifioidusta irtotavarasta**

Pakkaamo voi markkinoida ja toimittaa viljakasvien (vehnä, ohra, kaura, ruis ja ruisvehnä) siementä suoraan lopulliselle käyttäjälle irtotavarana. Tällöin myytävän siemenen on oltava lopullisesti sertifioitua (ei koske ennakkovakuudella markkinoitavia siemeneriä). Tällaista irtotavaran myyntiä koskevat tietyt ehdot:

- 1) Siilot tai laatikot, josta irtotavaraa toimitetaan lopulliselle käyttäjälle, saavat sisältää ainoastaan lopullisesti sertifioitua kylvösiementä.
- 2) Kylvösiemen toimitetaan suoraan lopulliselle käyttäjälle.
- 3) Lopullisen käyttäjän käyttämä kuljetusväline (esim. traktori tai kuorma-auto), johon kylvösiemen luovutetaan, on suljettava tai peitettävä heti täytön jälkeen.
- 4) Kohdassa 3) mainitun kuljetusvälineen täytön yhteydessä on virallisen näytteenottajan otettava kauppaerästä näyte.
- 5) Lopulliselle käyttäjälle on luovutettava kopio erän sertifiointipäätöksestä ja tarkastustodistuksesta.
- 6) Ruokavirastoon on ilmoitettava kalenterivuoden loppuun mennessä se kylvösiemenmäärä, joka on irtotavarana vuoden aikana markkinoitu.
- 7) Ruokavirasto valvoo irtotavaran laatua ja markkinointia. Mikäli asetuksessa mainittuja ehtoja ei noudateta, se voi kieltää pakkaamolta irtotavaran markkinoinnin.

Käytännöstä:

- Pakkaaja pyytää näytteenottajan paikalle tietyksi sovituksi ajaksi

Näytteenotossa:

1. Näytteenottaja on koko ajan paikalla.
2. Näytteenottaja ottaa näytteet jokaisesta viljelijälle menevästä erästä normaalin näytteenotokäytännön mukaan.
3. Pöytäkirjassa on kerrottava seuraavat asiat:
 - kauppaerä
 - kyseessä on sertifioidusta irtotavarasta tehty valvontanäytteenotto
 - tarkastuttaja on siementavaran myyjä
 - lopullisen käyttäjän nimi ja kunta huomautuskentässä
 Tarvittavat määritykset kohta jätetään tyhjäksi.
4. Näytteenottaja merkitsee näytepussiin normaalien tietojen lisäksi lopullisen käyttäjän nimen.
5. Näytteenottaja valvoo, että peräkärri tms. peitetään.
6. Näytteenottaja valvoo, että siementavaran ostaja saa kopion sertifiointipäätöksestä liitteineen.
7. Näytteen voi ottaa valtuutettu näytteenottaja tai valtuutettu liikkeen näytteenottaja siemenluokan mukaan.
8. Näyte toimitetaan Ruokavirastoon.

4.8.3.6 Näytteenottovälineiden kunnossapito ja huolto

Näytteenottajan on huolehdittava siitä, että kaikki näytteenotossa käytettävät välineet ovat hyväkuntoisia, ehjiä, siistejä ja puhtaita.

Käsikairat kannattaa puhdistaa säännöllisin väliajoin esimerkiksi sitruunahappoliuoksella tai tuulilasinpesunesteellä. Siemen valuu helpommin puhtaassa ja kiiltävässä kairassa eikä esimerkiksi tahmaksiin kohtiin jää roskaa tai rikkakasvien siemeniä kiinni.

Lokerokairaa ja spiraalikairaa käytettäessä on tarkistettava, ettei putkien väliin jää siemeniä. Putket on irrotettava toisistaan aina erän vaihtuessa. Siilokairaa käytettäessä on erityisesti tarkkailtava, että kairan kärki ja jatkovarsi ovat tiukasti kiinni toisissaan. Siilokairan kärkiosa on purettava ja puhdistettava, jos sinne on jäänyt siemeniä.

Näytteenottajan on tarkistettava vähintään kerran kalenterivuodessa automaattisen näytteenottimen vuositarkastuksen yhteydessä (Liite 7.) oman kellonsa avulla, pitääkö automaattisen näytteenottolaitteen kellolaite paikkaansa. Näytteenottaja merkitsee tarkastuksen tuloksen näytteenottimen huoltovihkoon. Näytteenottimen kulumia on tarkkailtava ja tarvittaessa huomautettava niistä pakkaajalle. Vaikka näytteenottajalla ei olisikaan mitään huomautettavaa laitteesta tai sen säädöistä, tehty tarkistus on merkittävä laitteen huoltovihkoon.

Jakolaite täytyy puhdistaa huolellisesti jokaisen erän jälkeen.

4.8.4 Erän tasaisuuden toteaminen

Näytteenoton perusongelma on, että käytännössä on lähes mahdoton saada täysin tasaista kauppaerää. Jos se olisi mahdollista, niin yksi pieni näyte sopivimmasta kohdasta riittäisi. Koska siemenerat eivät ole täysin tasalaatuisia, on kehitetty näytteenottotekniikoita, joilla erästä saadaan varmasti edustavia näytteitä. Tasalaatuisuuteen pyrkiminen on erittäin tärkeää, koska muutoin tässä käsikirjassa kuvatuilla menetelmillä ei saa edustavaa näytettä.

Näytteenoton aikana on tarkkailtava erän tasaisuutta vertaamalla osanäytteitä toisiinsa. Jokaista kairallista on vilkaistava ennen sen tyhjentämistä astiaan niin, että karkeat virheet erän tasaisuudessa paljastuisivat. Lokerokaira tyhjenetään riittävän suureen astiaan tai esim. metallikouruun, muovin tai paperin päälle. Näytteenottajan kannattaa tarkastella mm. vieraita lajeja ja muita epäpuhtauksia sekä siemenen väriä, muotoa ja kokoa.

Kun automaattinen näytteenotin on ottanut näytteen, näytteenottaja voi tarkastella eränäytteen tasaisuutta muoviletkussa. Jos muoviletkussa olevassa näytteessä voi havaita kerroksellisuutta esim. vieraiden lajien määrissä, erä ei todennäköisesti ole tasalaatuinen.

Nyrkkisääntönä voidaan pitää sitä, että jos näytteenottaja pystyy havaitsemaan eri siemenpakkausten tai ottamiensa osanäytteiden välillä selviä eroja, erä ei ole riittävän tasalaatuinen. Tällaisissa tapauksissa erästä ei saa ottaa näytettä.

Erän tasalaatuisuutta voi selvittää ns. tasalaatuisuusnäytteenotolla. Tällainen näytteenotto kertoo pakkaamon työn laadusta, ei näytteenottotyön laadusta. Jos Ruokaviraston kanssa sovitaan näytteenotosta erän tasalaatuisuuden selvittämiseksi, menetellään seuraavasti:

1. Näytteenottaja ottaa kauppaerästä useita osanäytteitä, jotka hän pakkaa erillisiin näytepusseihin.
2. Osanäytteet otetaan niin, että yksi osanäyte edustaa yhtä siemenpakkausta. Näyte on otettava tasaisesti koko pakkauksesta. Siemenpakkaukset valitaan satunnaisesti. Tasalaatuisuusnäytteitä ei oteta siiloista tai laatikoista, vaan ainoastaan pakatuista eristä.

3. Tarvittava osanäytteiden määrä riippuu kauppaerään kuuluvien pakkausten määrästä (taulukko 6).
4. Mikäli osa erästä on peitattua ja osa peittaamatonta, niin tasalaatuisuusnäytteenotossa peitattua ja peittaamatonta osaa on käsiteltävä kuin ne olisivat eri eriä.
5. Jos osa erästä on suursäkeissä ja osa pikkusäkeissä, niin erää käsitellään yhtenä eränä. Osanäytteitä on otettava eri kokoisista pakkauksista suhteutettuna pakkausten yhteenlaskettuun painoon.

Taulukko 6

Pakkausten lukumäärä	Osanäytteitä
5	5
6	6
7	7
8	8
9	9
10	10
11–15	11
16–25	15
26–35	17
36–49	18
50 tai enemmän	20

Tarvittava osanäytteen vähimmäiskoko jokaisesta pakkauksesta vaihtelee taulukon 7 mukaan lajeittain:

Taulukko 7

Laji	Vähimmäiskoko (g)
Alsikeapila	13
Auringonkukka	500
Englanninraiheinä	30
Hamppu	300
Herne	500
Härkäpapu	500
Italianraiheinä	30
Juurikkaat	250
Karheanurmikka	13
Kaura	500
Koiranheinä	15
Lampaannata	13
Niittynurmikka	13
Nurminata	25
Nurmirölli	13
Ohra	500
Pellava	75
Puna-apila	25
Punanata	15
Rapsi	50
Rehuvirna	500
Ruis	500
Ruisvehnä	500
Ruisvirna	500

Ruokohelppi	15
Ruokonata	25
Rypsi	35
Rönsyrölli	13
Timotei	13
Valkoapila	13
Vehnä	500
Vuohenherne	125

Jokaisen näytepussin päälle kirjoitetaan kauppaerän numero, näytteenottajan nimikirjaimet, lajike ja näytteen numero (esim. 6/20). Näytteenottaja selostaa Mobiilisiemenen huomautuskohdassa epäilynsä kauppaerän tasalaatuisuudesta ja sen, mitä kauppaerän ominaisuutta epäily koskee. Näytteenottaja merkitsee tarkasti kauppaerään kuuluvien pakkausten sekä ottamiensa osanäytteiden lukumäärän. Kauppaerän tasalaatuisuutta voidaan testata seuraavien määritysten avulla:

Puhtaus painoprosenttina	Ruokavirasto päättää, mitä näytteistä tutkitaan
Muiden lajien siementen kappalemäärä	
Itävyysprosentti	

Näytteenottajan on huolehdittava siitä, että erästä otetaan normaali näyte virallista tarkastusta eli sertifiointia varten.

Tasalaatuisuusnäytteiden kirjaus tehdään mobiilisiemenellä. Näytetyypiksi valitaan valvontanäyte ja tarkastuttajaksi Ruokavirasto. Huomautuksiin kirjoitetaan maksuton tasalaatuisuus ja ominaisuus, jonka perusteella näytteenottaja epäilee erän tasalaatuisuutta. Ensimmäinen kirjaus kannattaa tallentaa mallipohjaksi, jota voi käyttää muita näytteitä lähetettäessä.

4.8.5 Eränäytteen muodostaminen ja näytteen jakaminen

Kokonaisnäytteen jakaminen

Osanäytteistä kertyvä kokonaisnäyte on usein suurempi kuin mitä laboratoriotarkastuksessa tarvitaan. Tämän takia kokonaisnäyte on pienennettävä sopivan kokoiseksi eränäytteeksi. Tällöin on pidettävä huoli siitä, että kokonaisnäyte ja siitä otettu eränäyte ovat koostumukseltaan mahdollisimman samankaltaisia. Kokonaisnäyte pienennetään hyvin puhdistetulla ja vaa'itetulla näytteenjakolaitteella.

Jakoa jatketaan, kunnes saavutetaan eränäytteen koko. Koko näyte tai puolitettu näyte on aina kaadettava kokonaan jakolaitteeseen. Ei ole luvallista keskeyttää kaatamista siihen vaiheeseen, kun näytteenottaja arvelee näytteen olevan sopivan kokoinen, vaan jako on tehtävä loppuun saakka.

Jos tarkastuttaja tai pakkaaja pyytää rinnakkaisnäytettä, näytteenottaja ottaa rinnakkaisnäytteen jakolaitteella samasta kokonaisnäytteestä kuin sertifiointia varten toimitettava varsinainen eränäyte.

Jos näytteenottajalla ei ole jakolaitetta käytössään, näyte lähetetään jakamattomana siementarkastukseen.

Näytteenjakolaitteista on yleisimpiä "soil divider" -tyyppiset jakolaitteet (kuva 14), joista pienimmät soveltuvat mukana kuljetettaviksi yleisjakolaitteiksi sekä kartiojakolaite (kuva 15). Lisätietoja näytteenjakolaitteista saa Ruokavirastosta.

Jakaminen yleisjakolaitteella (rivijakolaite, soil divider)

- Jakolaitteen on oltava suorassa. Näytteenottajan on tarkistettava jakolaitteen asento vesivaa'alla ennen jakoa.
- Jakolaitteen ja keräysastioiden on oltava puhtaat. On suositeltavaa käyttää puhdistuksessa paineilmaa.
- Ennen varsinaisen jaon aloittamista näyte on sekoitettava kaatamalla se ainakin kerran jakolaitteen läpi. Hyvin akanalliset lajit sekoitetaan ainakin kahteen kertaan. Näytettä saa sekoittaa enintään kolmeen kertaan, muuten näyte alkaa lajittua.
- Näytteen jako aloitetaan kaatamalla näyte kaatoastiaan. Näyte kaadetaan kaatoastiaan liikuttamalla kokonaisnäytettä edestakaisin kaatoastian pituussuunnassa.
- Kaatoastia käännetään kiinni.
- Jako tehdään poistamalla aina puolet näytteestä, kunnes päästään haluttuun eränäyttekokoon.

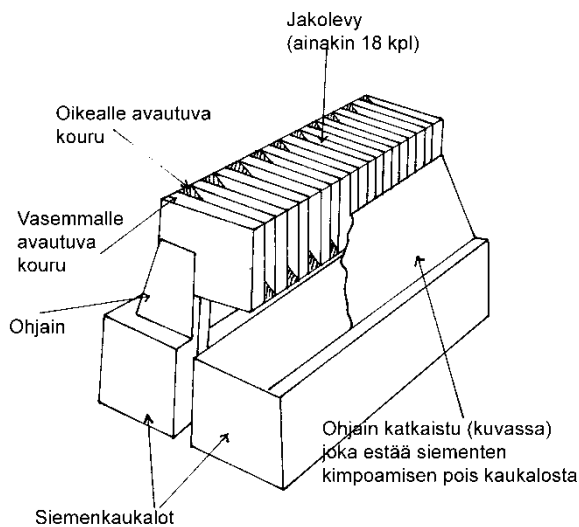
Jos kaatoastiaa ei ole, niin poikkeuksena edelliseen:

- Näyte kaadetaan jakolevyjen päälle liikuttamalla kokonaisnäytettä edestakaisin jakolevyille pituussuunnassa. Sulkulevy pidetään kiinni kaadon aikana.

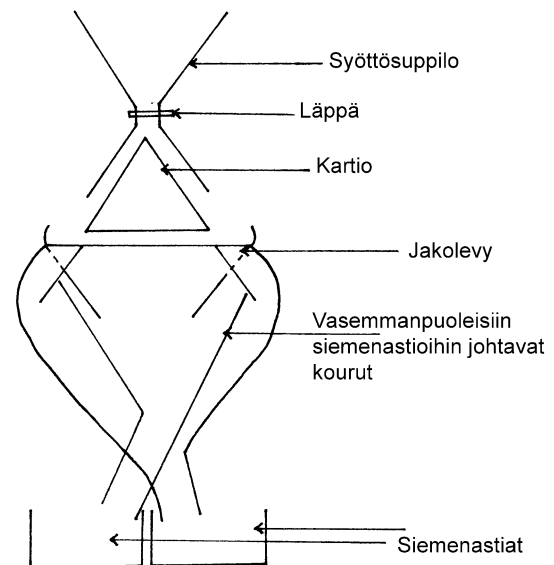
Eränäytteen suuruus

Eränäytteen on oltava niin suuri, että siitä voidaan tehdä pyydetyt määritykset vähintään kahteen kertaan. Näytteen tarkastus voidaan jättää tekemättä, jos tarkastettavaksi lähetettävä eränäyte ei vastaa luvussa 4.4.2. taulukossa 1 esitettyjä minimipainoa.

Kuva 14
Yleisjakolaite (soil divider)

Kuva 15
Kartiojakolaite

4.8.6 Erikoisnäytteet

4.8.6.1 ISTA-tarkastustodistusta varten pyydetty näyte

ISTA-näytettä koskee yleensä kaikki se, mikä koskee virallistakin näytettä. ISTA-näytteenotossa on kuitenkin yksittäisiä, tärkeitä poikkeuksia kotimaan markkinoille tarkoitettujen erien näytteenottoon verrattuna.

Näytteenottajan on otettava huomioon ISTA-näytettä otettaessa seuraavat asiat:

1. Näytteenottajan on oltava ISTA-valtuutettu. Tämänkin takia tarkastuttajan on jo näytteenottoa pyydetäessä kerrottava, että näyte on tarkoitettu kansainvälistä vientitodistusta varten.
2. Jos **valmiille seokselle** halutaan ISTA-todistus (voidaan myöntää vain ns. ISTA:n sininen todistus), näytteen voi ottaa kuka tahansa näytteenottaja. Ks. seosnäytteenotosta enemmän luku 8.
3. Jos päällystetylle siemenelle halutaan ISTA-todistus, ota yhteyttä Ruokavirastoon.
4. ISTA-näytteenoton taajuudet: katso 4.8.2.
5. Näytteenotto automaattisella näytteenottimella ei ole tavallisesti sallittu. Jos tarkastuttaja haluaa käyttää automaattisen näytteenottimen ottamaa näytettä, näytteenottajan on otettava yhteyttä välittömästi Ruokaviraston siemenyksikköön näytteenottoasioita hoitaviin henkilöihin lisäohjeiden saamiseksi.
6. Hyväksytyt kairamallit ISTA-näytteenottoon ovat Nobbe-kaira, siilokaira ja lokerokaira, jossa on useita lokeroita ja jossa ei ole spiraalirakennetta. Nurmi-, nurmipalko- ja öljy- ja kuitukasvien näytteenotossa spiraalikaira on sallittu. Yksi kairallinen on aina yksi osanäyte, vaikka kairassa olisi useampi väliseinällinen lokero.
7. Kaikkien erän pakkausten on oltava samankokoisia.
8. Pakkausten koko, lukumäärä ja pakkaustyyppi (esim. kannella suljettu laatikko tai säkki) on merkittävä aina pöytäkirjaan.
9. Kairan ja jakolaitteen tunnisteet on kirjattava näytteenottopöytäkirjaan (kairan tyyppi/numero, esim. Nobbe / KTTK-354).
10. Kosteusnäytteen koko on erilainen kuin kansallisessa näytteenotossa. Jos ISTA-todistukseen halutaan kosteustulos, kosteusnäyteputkiloita otetaan aina 6 kappaletta.
11. Siemenpakkaukset on sinetöitävä viimeistään näytteenottohetkellä tai välittömästi sen jälkeen. Jos erä on laatikoissa, laatikoissa on oltava kannet ja kansi suljettava sinetillä. Näytteenottaja ei saa poistua pakkaamosta ennen kuin erän jokainen pakkaus on sinetöity.
12. Kaikki yhdessä kansainvälisessä tarkastustodistuksessa ilmoitetut määritykset on tehtävä yhdestä ja samasta näytteestä. Tämän takia ylivuotisesta erästä on otettava näyte, joka on kooltaan ensimmäistä kertaa tarkastukseen tulevan näytteen kokoinen.
13. Jos erä pakataan uudelleen ISTA-näytteenoton jälkeen ja tarkastuttaja haluaa, että alkuperäinen ISTA-todistus pysyy voimassa, ISTA-näytteenottajan on oltava paikalla pakkaamossa koko erän uudelleen pakkaamisen ajan.
14. Koepeittäus ei ole mahdollista.
15. ISTA-näytteenotossa käytetään ainoastaan metalliämpäreitä. On mahdollista käyttää myös sähköisyyden poistavalla aineella käsiteltyjä muoviämpäreitä.
16. Muistutuksena vielä käsikirjan sivulla 32/52 kohdassa **4.8.6.1 ISTA-todistusta varten pyydetty näyte** olevasta ohjeesta (kohta 5), että **pakkausten koko ja lukumäärä on merkittävä pöytäkirjaan.**
17. Tarkista, että jakolaite on kalibroitu vuoden sisällä.

Näyte on otettava ISTAa varten koko kauppaerästä. Jos tarkastuttaja pyytää ISTAa varten näytteenoton kauppaerän osalle, erä on jaettava ja annettava toiselle erän osalle uusi erämerkki. Kosteusmääritykseen tarkoitettu näyte ja kauppaerä, jossa on enää vain vähän kosteutta, pakataan kosteudenpitäviin pakkauksiin. Ilma pitää poistaa pakkauksista mahdollisimman tarkasti. Muissa tapauksissa, kun näytteestä tehdään itävyysmääritys, näytteen pakkaus ei saa olla kosteudenpitävä.

4.8.6.2 Kosteusnäyte

Kosteuden määrittämistä varten tarvitaan vähintään 100 g siemeniä. Ennen kosteusnäytteenottoa eränäyte sekoitetaan kerran nopeasti jakolaitteella. Kosteusnäyte suljetaan välittömästi näytteenoton jälkeen ilmatiiviiseen pakkaukseen. Tarkoitukseen suositellaan Ruokavirastosta saatavia muoviputkia. Kosteusnäyte otetaan kaappaamalla kosteusputkeen näytettä vähintään kolmesta eri kohdasta tai ottamalla lusikalla näytettä vähintään kolmesta eri kohdasta.

Jos eränäyte otetaan kairalla, kosteusnäyte on suljettava kosteusputkeen siinä tilassa, missä näyte otetaan. Kosteusnäyte otetaan muoviputkeen välittömästi ensimmäisen sekoituksen jälkeen, ennen näytteen varsinaisen jakamisen aloittamista Kosteusnäytteeksi **tarvitaan kosteusnäyteputkia** aina **kaksi** putkea. ISTA-näytteenotossa tarvitaan kuitenkin aina 6 kosteusnäyteputkea. Kevyiden nurmisiementen kosteusnäytettä on hyvä kopauttaa putkea, jotta siemen painuu hiukan tiiviimmäksi ja putkeen ei jää liikaa ilmaa.

Kosteusputket on aina säilytettävä suljettuina siihen saakka, kunnes niihin otetaan näyte kosteusmäärittystä varten. Tyhjien kosteusputkien säilyttäminen suljettuina on tarpeellista, sillä avonaisiin putkiin voi tiivistyä kosteutta. Tämä taas vääristää tuloksia ja saattaa aiheuttaa virheellisiä siemenerien hylkäämisiä. Muoviputkea ei saa koskaan puhaltaa hengitysilmailla tyhjäksi roskista, koska silloin putken sisälle tiivistyy kosteutta.

Kosteusnäyte voidaan pakata myös muovipussiin. Tällöin on tärkeää valita niin paksua muovia, ettei kosteus muutu. Pusseja voidaan laittaa useita päällekkäin. Näytteen sisältävä pussi suljetaan siten, että siitä poistetaan ensin ilma, sitten vapaaksi jäävä pussin suu kierretään koko pituudeltaan köydeksi, taivutetaan kaksin kerroin ja lopuksi sidotaan mahdollisimman alhaalta lujasti kiinni tai vedetään solmuun. Pussi voidaan sulkea siten, että ilman poistamisen jälkeen suu taitetaan laskostaen aivan siemeniin saakka ja suljetaan leveällä teipillä koko pussin leveydeltä. Muoviputkea tai pulloa käytettäessä on huolehdittava siitä, että se on täynnä ja suu suljetaan ilmanpitäväksi.

Kosteusnäytteet pannaan muun eränäytteen kanssa samaan pussiin päällimmäiseksi. Mikäli lähetetään pelkkä kosteusnäyte, pakataan se tällöin vielä paperipussiin, joka suljetaan kuten eränäytteet. Ilmatiiviissä päällyksessä lähetettyjä näytteitä ei hyväksytä itävyys- tai kromosomimääryksiä varten.

Sertifioidulla siemenellä kosteusmäärittys tehdään 5 %:n otantana näytteistä ilman erillistä maksua. Kosteusnäytteet otetaan vain niinä kuukausina, kun Ruokavirasto pyytää ottamaan kosteusnäytteet. Jos asiakas pyytää kosteusmäärittystä erikseen, määritetään kosteus maksullisena tutkimuksena.

4.8.6.3 Tautimäärittämisnäyte

Jos koko erä myydään peitattuna sellaisella peittäusaineella, joka tehoaa nokitauteihin, ei tautimäärittystä tarvitse tehdä. Tautitutkimus tehdään samasta eräkohtaisesta virallisesta näytteestä kuin muutkin tutkimukset.

4.8.6.4 Kenttäkoeinäyte

Lajikeaitouden määrittäminen kenttäkokeessa on pakollista kaikille kantasiemenkelpoisille siemenierille eli sellaisille erille, joita voi vielä käyttää siemenen tuottamiseen. Alimmista siemenluokista voidaan Ruokaviraston tilauksesta ottaa valvontanäytteitä kenttäkokeita varten. Ulkomailta tuleville siemenierille Ruokavirasto hyväksyy muiden maiden viranomaisten suorittamien kenttäkokeiden tulokset, joten kannattaa varmistaa aina ennen pelkkää kenttäkoeinäytteen ottamista, että kenttäkoetarkastus on todella tarkoitus tehdä Suomessa.

Sellaisista eristä, joista on toimitettu siementarkastukseen virallinen näyte sertifiointia varten, ei tarvitse toimittaa erikseen kenttäkoe näytettä. Jos erästä ei ole toimitettu virallista näytettä, kenttäkoetta varten otetaan erillinen näyte. Kenttäkoe näytteen koko on viljoilla ja herneellä vähintään 1 kg. Nurmikasveilla voi noudattaa taulukon 1 painoja, sarake näytteen vähimmäispaino ylivuotisia määriä varten (g).

Kenttäkokeeseen menevien näytteiden on oltava Ruokavirastossa viimeistään Ruokaviraston ilmoittamana päivänä toukokuussa (kevätkylvöt) tai elokuussa (syyskylvöt), jotta ne ehtivät saman vuoden kylvöille. Erillisiä kenttäkokeeseen ilmoittamisia ei enää oteta vastaan, vaan kentälle kylvetään kaikki kenttäkoe näytteet, jotka on toimitettu siementarkastukseen em. päiviin mennessä. Näiden määräpäivien jälkeen ei siementarkastus voi taata näytteen pääsyä mukaan kyseisen vuoden kenttäkoetarkastukseen. Päivät ilmoitetaan pakkaajille sähköpostitse.

Liitteestä 8 käy selville kenttäkoetarkastukseen otettavat siemenluokat.

4.8.6.5 Reklamaationäyte

Reklamaationäyte on ostajan ja myyjän välinen asia. Reklamaationäytteen voi ottaa ja määritykset tehdä kuka tahansa, mutta tarvittavan näytön kannalta on oleellista mistä, miten ja kuka näytteen on ottanut. Viime kädessä tuomioistuin ratkaisee näytön painoarvon.

Jos valtuutettu näytteenottaja ottaa näytteen, näytön saamiseksi kiistatilanteessa on alla näytteenottoon muutamia suosituksia

Ostaja, joka epäilee, ettei ostettu siementavara ole vakuustietojen mukaista, voi pyytää valtuutettua näytteenottajaa ottamaan näytteen erästä. On suositeltavaa, että näyte otetaan avaamattomasta siemenpakkauksesta. Näytteenottaja merkitsee näytteenottopöytäkirjaan, onko näyte otettu avatusta vai sinetöidystä/suljetusta pakkauksesta ja kuinka monesta pakkauksesta näyte on otettu. Pöytäkirjaan on merkittävä se ominaisuus, jonka perusteella ostaja epäilee siementavaran laatua (esimerkiksi muiden lajien kappalemäärä).

Näytteen ottamisen ajasta ja paikasta on suositeltavaa ilmoittaa myyjälle tai tämän edustajalle, joka voi olla läsnä näytettä otettaessa. Jos säkit tai muut päällykset, joissa tavara on ostajalle toimitettu, ovat sinetillä tai muulla merkillä suljetut, niitä ei saa avata ennen näytteen ottamista.

Näyte on otettava edellä annettujen virallisia näytteitä koskevien ohjeiden mukaisesti. Mikäli ostaja ja myyjä haluavat rinnakkaisnäytteet, näytteenottaja jakaa kokonaisnäytteen kolmeen osaan, joista kunkin tulee olla vähintään niin suuri kuin vaadittu eränäyte. Näytteenottaja lähettää yhden näytteistä Ruokavirastolle, yhden myyjälle ja yksi jää ostajalle. Reklamaatiotarkastuksen pyytäjä maksaa näytteenotosta ja tarkastuksesta aiheutuneet kustannukset.

4.8.6.6 Näyte hukkakauramääritystä varten

Hukkakauranäyte otetaan EU:sta tai EU:n ulkopuolelta tuoduista viljakasvien siemeneristä niiden ohjeiden mukaan, jotka Ruokavirasto on tuonnista erikseen antanut. Näytteen koko on viljakasveilla vähintään 3,0 kiloa (alle 3,5 kg)

Muistakin lajeista hukkakauramäärityksiä tehdään tarkastuttajan pyynnön mukaan. Esimerkiksi ulkomailta tuodun pellavansiemenen hukkakaurattomuus saattaa olla tarpeen tarkastaa.

4.8.6.7 Rinnakkaisnäytteet (duplikaattinäytteet)

Näytteenottajan on otettava rinnakkaisnäyte, jos tarkastuttaja pyytää sellaista näytteenoton yhteydessä. Rinnakkaisnäyte jaetaan samasta eränäytteestä kuin varsinainenkin näyte. Näytteenottaja sinetöi näytteen. Näyte jätetään pakkaamolle.

4.9 Ylivuotiset näytteet

Kauppaerästä, joka on kerran sertifioitu ja jonka vakuuden voimassaoloaika ei ole enää voimassa tai edellisenä tarkastuskautena sertifioitua erää halutaan käyttää seoksiin, on otettava virallinen näyte. Ylivuotisia näytteitä voidaan ottaa seuraavalle tarkastuskaudelle niin, että itävyysmääritys valmistuu 1.7. jälkeen. Näytteenoton ajankohta mietittäessä kannattaa ottaa huomioon itävyysmääritykseen kuluva aika, joka vaihtelee lajeittain. Ylivuotisesta näytteestä tutkitaan itävyys ja kosteus (katso liite 8). Esimerkiksi jos itävyys valmistuu 15.7.2021, voidaan erää käyttää siemenseoksissa ja uudelleen pakata 31.10.2023 saakka.

- Jos erää on markkinoitu sekä peitattuna että peittaamattomana, käsitellään erää ylivuotisessa näytteenotossa kahtena erillisenä eränä. Tällöin tehdään kaksi pöytäkirjaa ja molemmista otetaan omat näytteet. Toiselle erän osalle on annettava uusi kauppaerämerkki.
- Jos saman kauppaerän pakkauksia säilytetään erilaisissa oloissa, pakkaukset on pidettävä erillään mahdollisia ylivuotistarkastuksia varten. Eri oloissa säilytetyt erän osista on muodostettava kaksi kauppaerää, joista otetaan omat näytteet ja tehdään kaksi pöytäkirjaa

Jos eri oloissa säilytetyn erän osat halutaan yhdistää tai kun pieniä ylivuotisia eriä yhdistetään suuremmaksi eräksi, pakkaukset on purettava ja erä sekoitettava uudelleen. Yhdistetylle kauppaerälle on annettava uusi erämerkki ja erästä on otettava uusi näyte, jolle tehdään kaikki tutkimukset.

4.10 Uusintänäyte

Jos näytteenottaja selvittää näytteenottopöytäkirjassa, ettei erää ole käsitelty ja kunnostettu uudelleen, voidaan uusintamääritys tehdä vain hylätyn analyysin osalta.

Lievennys koskee vain sellaista erää, joka oli pakattuna ensimmäistä näytettä otettaessa. Pakkaamattomalle erälle tehdään aina kaikki määritykset uudelleen.

4.11 Näytteen pussittaminen ja sinetöiminen

Näytteenottaja laittaa näytteen vahvasta paperista valmistettuun pussiin, joita saa Ruokavirastosta. **Kosteusnäyte laitetaan näytepussiin päällimmäiseksi.** Näytteenottaja taittaa pussin yläosan ja sulkee sen pussinsuussa olevalla tarrasulkijalla. Näytteet sinetöidään tarrasulkijalla tai ruokavirastosta saatavilla henkilökohtaisilla tarroilla ja varmistaa sulkemisen nimikirjaimillaan. Ruokavirastossa pussit avataan leikkaamalla pois pussin yläosa taitoksen alapuolelta. Tämän takia pussin on oltava niin tilava, että siemenet pysyvät pussissa leikkaamisen jälkeenkin.

4.11.1 Näytepussin merkinnät

Merkitse näytepussin tiedot mieluummin mustalla huopakynällä. Täydelliset näytteenottoa ja erää koskevat tiedot tulevat näytteenottopöytäkirjaan (kuva 16). Merkittävät tiedot:

- laji
- lajike
- kauppaerä
- päiväys
- näytteenottajan allekirjoitus
- näytteenottajan tunnusnumero

nimikirjaimet pussin suuhun, jotka tulevat osittain tarraan ja osittain pussiin

Kuva 16 Näytepussin merkinnät

RUOKAVIRASTO
Livemedelsverket • Finnish Food Authority

Tampereentie 51
32200 LOIIMAA

Kylvösiemennäyte

Laji: Kaura

Lajike: Akseli

Kauppaerä: F1100 - 21015

Päiväys: 4 / 10 2021

Näytteenottajan allekirjoitus: Antti Parkk

Näytteenottajan tunnus: E0425

Näytepussiin lisätään tarvittaessa alla olevat merkinnät

Iso **E** = ennakkovakuus

Iso **K** = kiireellinen

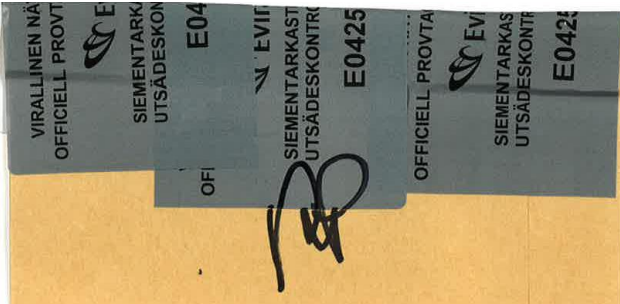
Iso **TZ** = tetrazoliumtesti (siementen elävyys)

4.11.2 Näytepussin sinetöinti

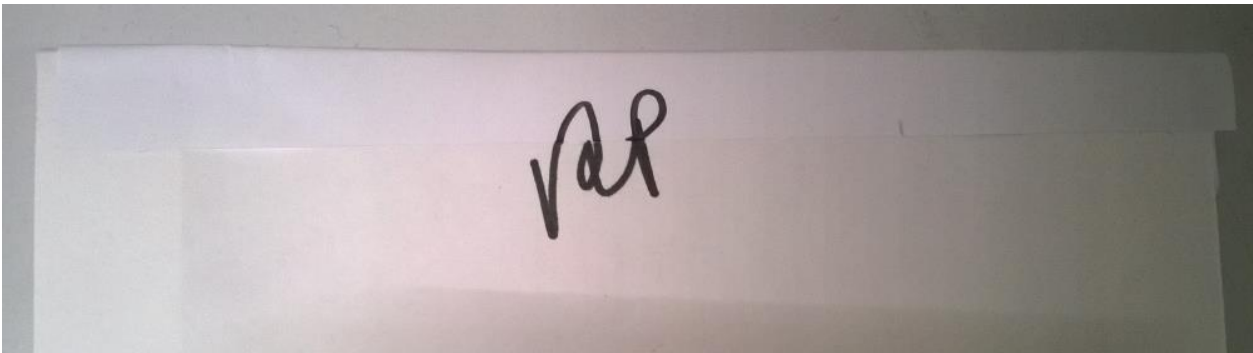
Pienen näytepussin suu sinetöidään näytteenottajan paikka-/sinettitarralla. Näytteenottaja kirjoittaa lisäksi nimikirjaimensa osittain pussiin ja osittain tarran päälle (kuva 17).

Suureen viljanäytepussiin, joka suljetaan pussin suussa olevalla tarralla, riittää sinetöinniksi näytteenottajan nimikirjaimet, jotka ovat osittain sulkutarrassa ja osittain pussissa (kuva 18).

Kuva 17
Pienen näytepussin sinetöinti

Kuva 18
Suuren näytepussin sinetöinti

4.12 Erien sulkeminen ja sinetöinti

Pakkaus katsotaan suljetuksi, kun pakkausta ei voi avata särkevästi tai jättämättä jälkeä vakuustodistukseen tai sinettiin.

Pakkaaja vastaa suljetuissa pakkauksissa olevan erän laadusta. Myyntipakkausten sinetöiminen on välttämätöntä, koska vain sinetöidyistä pakkauksista voidaan varmuudella todeta, ettei pakkauksia ole avattu. Silloin kun on kyseessä ISTA-näytteenotto, erä suljetaan ja sinetöidään viimeistään näytteenottohetkellä.

Valtuutetut näytteenottajat saavat käyttöönsä metallisia pikasinettejä (leijonasinettejä) maksutta Ruokavirastosta. Sinetti kiinnitetään esim. ompeleen päihin tai pussiin painamalla sinetti kiinni. Sinettiä ei saa avattua rikkomatta sitä.

Kaikki näytteenottajat saavat maksutta Ruokavirastosta henkilökohtaisia 'Virallinen näyte otettu' -tarroja tai 'Näyte otettu viranomaisvalvonnassa' -tarroja, joita voi käyttää pakkauksen sinetöintiin, sillä niitä ei saa poistettua ja käytettyä uudelleen ilman, että tarra vahingoittuu. Tarraa ei voi käyttää sinettinä kangas- tai muovisäkissä, koska tarra ei pysy kiinni kangassäkissä ja punottuun muovisäkkiin se kiinnittyy huonosti. Tarralla voi sulkea ompeleen päät tai sulkijanarut.

Näytteenottaja ei saa antaa missään tapauksessa metallisia pikasinettejä tai henkilökohtaisia tarroja pakkaamon henkilökunnalle, luovuttaa niitä sellaiselle henkilölle, joka ei ole valtuutettu

näytteenottaja tai säilyttää niitä niin, että joku muu voi päästä niihin käsiksi. Näytteenottaja ei saa jättää henkilökohtaisia tarroja tai leijonasinettejä pakkaamoon, jos hänellä ei ole käytössään lukittavaa kaappia tms. tilaa, johon vain hänellä on avain.

4.12.1 Itsesulkeutuvat pakkaukset eli venttiilisäkit

Venttiilisäkki täytetään holkin muotoisen venttiilin kautta, joka kuuluu osana säkkiin. Venttiili sulkeutuu automaattisesti säkin täytyessä, jolloin holkki menee kokoon ja painautuu säkin sisäpintaa vasten. Säkki on itsesulkeutuva, jos venttiili on yli 20 % säkin leveydestä ja säkki aukeaa vain venttiilin kohdalta ja jos säkkiin pakataan sellaisia lajeja, joiden siemenet ovat vehnäsiementen kokoisia tai suurempia.

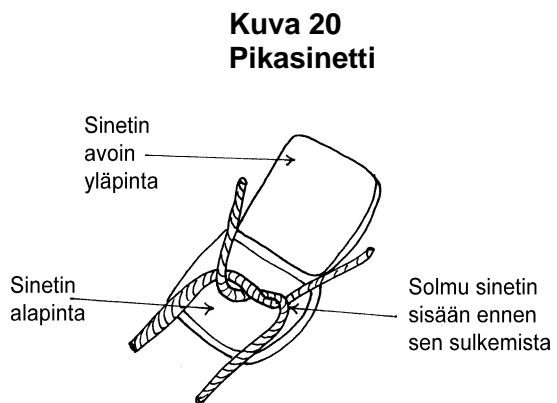
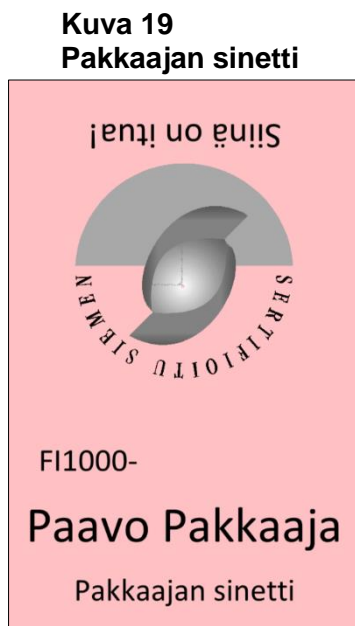
Jos siemenet ovat vehnän siemenen kokoisia tai suurempia, venttiilisäkki katsotaan sinetöidyksi näytteenottohetkellä ilman erillistä näytteenottajan sinettiä. Jos siemenet ovat pienempiä kuin vehnän siemenet, suuaukon sinetöintiin on käytettävä itseliimautuvia vakuustarroja tai sinettejä. Säkin voi sinetöidä siten, että itseliimautuva tarra kiinnitetään venttiilin suuaukon yli tai kiinnitetään suuaukon reunat yhteen metallisinetillä.

4.12.2 Ompelemalla suljettava säkki

Pakkaaja voi sulkea pakkauksen niin, että vakuustodistus tulee ompeleen alle tai paperisäkkiä käytettäessä tarratyypinen vakuus osittain peittää ompeleen. Ompeleen päihin voi kiinnittää pakkaajan sinetin (kuva 19), joka on väriltään siemenluokan vakuuden mukainen.

Jos säkin suussa on mitta-asteikko, ommel on riittävä paperipakkauksen sinetöinti.

Näytteenottaja voi sinetöidä säkin metallisella pikasinetillä (kuva 20) tai henkilökohtaisella tarralla (kuva 17). Tarran tai metallisinetin on peitettävä molemmat ompeleet.

4.12.3 Kiertäen tai sitoen suljettava säkki

Säkki suljetaan sinetöimällä sulkijanarun päät.

Jos pakkaamon henkilökunta sulkee pakkaukset myöhemmin, voidaan käyttää kartonkisia vakuustodistuksia, jolloin ne tulevat pakkaajan sinetin (kuva 19) ja säkin suun väliin. Pakkaajan sinetit ovat maksullisia. Pakkaajan sinettejä tehdään Ruokavirastossa ja ne lähetetään suoraan pakkaajalle, joka on vastuussa niiden säilyttämisestä ja kiinnittämisestä.

Näytteenottaja voi sinetöidä säkin metallisella pikasinetillä tai henkilökohtaisella tarralla. Tarran tai metallisinetin on peitettävä molemmat sulkijanarujen päät.

4.12.4 Suursäkki

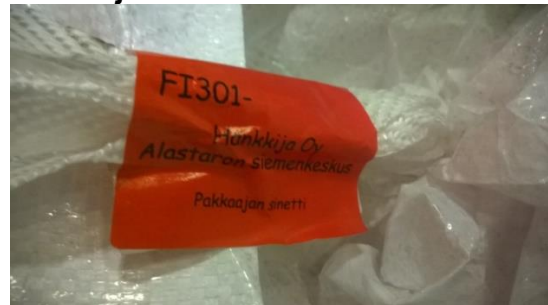
Suursäkissä voi olla erikseen sisä- ja ulkosäkki tai se voi olla ilman sisäsäkkiä. Suursäkin suu on suljettava narulla tai nippusiteellä ja kiinnittämällä tarravakuus, näytteenottajan henkilökohtainen sinettitarra (kuva 21 ja 24), pakkaajan sinetti (kuva 22) tai vakuuslipuke narujen tai nippusiteen päälle siten, että vakuus tai tarra toimii samalla sinetillä.

Valtuutettu näytteenottaja voi sinetöidä suursäkin metallisella pikasinetillä (kuva 23).

Kuva 21
Näytteenottajan sinettitarra

Kuva 22
Pakkaajan sinetti

Kuva 23
Pikasinetti

4.13 Ongelmatilanteita

- a. Eräkoko on liian suuri, erä pakattuna näytteenottohetkellä.
Näytteenottajan on pyydettävä, että pakkaaja poistaa ylimääräiset pakkaukset. Pakkaukset on rikottava tai erämerkki on vedettävä yli näytteenottajan ollessa paikalla.
- b. Pakkaaja pyytää ottamaan näytteen siilosta
Siilonäytteenotto ei ole sallittua. Siilonäytteenottoa pyydetessä näytteenottajan on otettava välittömästi yhteyttä Ruokavirastoon.
- c. Näytettä ei pysty ottamaan koko erästä.
Näytteenottajan on pyydettävä, että koko erä otetaan esille.
- d. Kauppaerämerkkiä ei ole leimattu säkkeihin
Pakkaajan on ehdottomasti leimattava kauppaerämerkki ennen näytteenottoa.
- e. Ongelmia työturvallisuudessa.
Tilanteesta riippuen näytteenottaja voi pyytää pakkaamoa korjaamaan asia. Jos näytteenottaja kieltäytyy näytteenotosta, näytteenottajan on otettava välittömästi yhteyttä Ruokavirastoon.
- f. Osa erästä on peitattua, osa peittaamatonta
Erästä muodostetaan kaksi erää, jos pakkaaja selittää asian. Mikäli asia on yllätys pakkaajalle, näytteenotto keskeytetään.
- g. Erä on varastoitu moneen paikkaan.
Näytteenottajan voi keskustella asiasta pakkaajan kanssa. Jos mahdollista, yksi erä kannattaa varastoida samaan paikkaan. Jos varastointi moneen paikkaan on pakkaajan kannalta välttämätöntä, näytteenottajan on todettava eräkoko ja laskettava pakkaukset tarkasti ennen näytteenoton aloittamista. Kun näyte on otettu ja jaettu, siihen ei voi enää lisätä unohtuneista pakkauksista otettuja osanäytteitä.

5 NÄYTTEENOTTOPÖYTÄKIRJA

Näytteenottajan on täytettävä näytteenottopöytäkirja näytteenoton yhteydessä. Pöytäkirjaan merkittyjen tietojen perusteella kauppaerä kirjataan Ruokavirastossa analysoitavaksi ja sertifioitavaksi. Tietojen oikeellisuus on ehdottoman tärkeää, sillä pienikin virhe aiheuttaa saattaa aiheuttaa viivästymisiä, jos tietoja pitää jälkikäteen tarkistaa. Näytteenottopöytäkirjan yksityiskohtainen täyttöohje on kuvattu liitteessä 2.

Näytteenottajan on käytettävä Mobiilisiementä näytteenottopöytäkirjana. Näytteenottopöytäkirja on saatavilla myös Word-tiedostona Ruokavirastosta. Word-tiedoston voi lähettää sähköpostilla osoitteeseen siemenkirjaamo.loimaa@ruokavirasto.fi.

6 NÄYTTEIDEN LÄHETTÄMINEN

Näytteenottaja voi toimittaa sinetöidyn näytteen Ruokavirastolle itse tai jättää sinetöidyn näytteen pakkaajan toimitettavaksi. Tämä koskee kansallisia ja ISTA-näytteitä.

Jos postipaketissa lähetetään herkästi valuvia lajeja kuten timoteitä, niin timoteinäytteet kannattaa kääriä erilleen muista näytteistä. Pikkupussien pohja- ja takasauma kannattaa myös teipata sineteillä niin, että siementä ei valu pussista. Kuminan siemenistä liukenee öljyä, joka liuottaa paperipussien liimatut saumat. Kuminänäytteet pitää ehdottomasti lähettää jokainen näyte erikseen muovipussissa.

Näytteet toimitetaan postitse tai muulla tavalla heti näytteenoton jälkeen osoitteeseen.

Ruokavirasto
Tampereentie 51
32200 LOIMAA

Näytteenoton pyytäjä maksaa lähetyskulut.

7 SIEMENLUOKAN MUUTTAMINEN

Siementavaran tarkastuttajan tulee ilmoittaa, mihin siemenluokkaan ja sukupolveen siementavara tarkastetaan ja sertifioidaan. Siemenluokka voi olla korkeintaan sitä, mihin viljelyksen sato on hyväksytty. Siementavaran tulee virallisessa tarkastuksessa täyttää tämän siemenluokan polveutumis- ja muut laatuvaatimukset.

7.1 Siemenluokan alentaminen

Huomioithan, että jos perussiemenluokan satoja yhdistetään → sertifioidaan sato C-luokkaan.

Jos siemenluokka halutaan alentaa, erän tarkastuttaja tai pakkaaja noudattaa seuraavia ohjeita:

- a) Muutospyyntö on tehtävä kirjallisena.
- b) Muutospyyntö kohdistuu yleensä koko erään.
- c) Jos muutos kohdistuu vain osaan erästä, uudesta alennetusta erästä on muodostettava oma kauppaeränsä ja annettava sille uusi eränumero. Eränumeroa ei muuteta kokonaan, vaan uuden erän loppuun lisätään kirjain, esim. 1000-21001 → 1000-21001A. Erän jakamisesta peritään voimassa olevan hinnaston mukainen maksu.
- d) Ruokavirasto perii siemenluokkamuutoksesta tarkastuttajalta maksun, joka kattaa muutoksen aiheuttamat kustannukset. Lisäksi tämän on maksettava ne tarkastustoimenpiteet, jotka mahdollisesti on ehditty tehdä, kun erä on tarkastettu alun perin korkeampaa siemenluokkaa varten.

Jos erän tarkastuttaja tai pakkaaja haluaa alentaa siemenluokan näytteenoton yhteydessä, näytteenottopöytäkirjaan merkitään siemenluokaksi se siemenluokka, mihin erä halutaan. Tällöin siemenluokan alentamisesta ei peritä erillistä maksua.

7.2 Siemenluokan nostaminen

Siemenluokaltaan alennettu erä voidaan palauttaa alkuperäiseen siemenluokkaan seuraavin ehdoin:

- a) Vain erän alkuperäisen tarkastuttajan muutospyyntö voidaan ottaa huomioon.
- b) Kaikki alkuperäiseen, korkeampaan siemenluokkaan vaadittavat tarkastukset on suoritettu tai voidaan suorittaa, ja erä on niissä hyväksytty.
- c) Jos vain osa erästä, esim. jäljellä oleva määrä, palautetaan alkuperäiseen siemenluokkaan, sille on annettava uusi eränumero.
- d) Tarkastuttaja maksaa muutoksen aiheuttamat kustannukset, sekä korvauksen mahdollisesti tehdyistä tai jo aloitetuista tarkastustoimenpiteistä.

8 SIEMENSEOSTEN MUODOSTAMINEN JA TARKASTUTTAMINEN

Siemenseosten markkinoinnista määrätään maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa kylvösiemenseoksista (644/2020). Pakkaaja joutuu käsittelemään seoksia muodostaessaan varsin erikokoisia, eripainoisia ja erimuotoisia siemeniä. Mahdollisimman tasalaatuisen siemenseoserän saamiseksi pakkaajan on sekoitettava siemenet huolellisesti, mikä onnistuu vain käyttämällä mekaanisia sekoittimia.

Seoksia voidaan muodostaa viljoista, nurmi- ja rehukasveista sekä nurmi- ja rehukasvien maatiaislajikkeista. Lisäksi voidaan muodostaa monimuotoisuutta säilyttäviä siemenseoksia maa- ja metsätalousministeriön nurmi- ja rehukasviasetuksen (395/2020) 1 §:n soveltamisalaan kuuluvista lajeista. Tällaiseen seokseen voidaan käyttää myös ko. asetukseen kuulumattomien lajien tai alalajien siemeniä, jotka ovat tyypillisiä tietyille luontotyypille ja jotka ovat osana geenivarojen säilyttämistä luonnollisen ympäristön ylläpitämiseksi.

Siemenseoksesta ei oteta näytettä vaan siitä tehdään seosilmoitus. Näyte voidaan ottaa ylivuotisista kauppaeristä, ks. kohta 4.9.

8.1 Siemenseosten muodostaminen eri lajien siemeneristä

Ennen kuin seoksen osat sekoitetaan, on niiden täytettävä lajeittain kyseisen lajin laatuvaatimukset. Siemenseokseen voidaan käyttää hylättyä erää, jos seokseen lisätään toista saman lajin (voi olla eri lajiketta) parempilaatuista erää. Laskennallisesti niiden on täytettävä lajille asetetut laatuvaatimukset. Keskenään saa sekoittaa vain sellaisia eriä, joista on viralliset voimassa olevat tarkastustulokset. Mikäli seokseen käytetään ulkomaisia eriä, on niistä toimitettava Ruokavirastolle ulkomaiset viralliset tarkastustodistukset hyväksyntää varten. Tarkastustulokset tulee esittää kaikista niistä ominaisuuksista, joista seoksille on asetettu vähimmäisvaatimukset.

Seoserän enimmäispaino on sen lajin mukainen, jota seoksessa on eniten. Enimmäispainoon luetaan mukaan kemialliset käsittelyaineet. Seoserästä ei tarvitse lähettää erikseen näytettä tarkastettavaksi, vaan siitä lähetetään seosilmoitus. Seoksen vakuustodistus laaditaan seokseen käytettyjen erien tarkastustietojen ja Ruokavirastossa hyväksytyyn seosraportin mukaan.

8.2 Seosilmoitus

Jos pakkaaja aikoo muodostaa sellaisen siemenseoksen, jossa yhdistetään ominaisuuksiltaan erilaisia siemeniä, sekoitus on tehtävä erityisen huolellisesti käyttämällä sekoittamiseen hyväksytyjä laitteita.

Muodostaessaan siemenseosta on pakkaamolla oltava voimassa oleva lupa siemenseosten muodostamiseen. Siemenseoksesta tehdään seosilmoitus Ruokavirastolle. Ruokavirastolla on seosilmoitukselle valmis lomakepohja (liite 5), mutta pakkaaja voi käyttää myös itse laatimaansa seosilmoitusta, kunhan siihen tulee kaikki tarvittavat tiedot. Pakkaaja tekee seosilmoituksen, josta selviää:

- seoksen nimi
- seoksen erämerkki
- seoksen koko
- seokseen käytettyjen erien perustiedot
 - siemenlajien ja -lajikkeiden nimet
 - kauppaerät
 - näytetiedon numerot
 - kilomäärät
 - sekoitussuhteet
 - itävyysprosentit
 - puhtaat siemenet prosentteina
 - muut lajit prosentteina

Kaikkien seokseen käytettävien tarkastustulosten on oltava voimassa. Seosilmoituksessa ilmoitetaan pakkausten lukumäärä ja koko sekä tilataanko vakuudet Ruokavirastosta vai painaako pakkaaja itse vakuudet (lupa vakuuksien painamiseen).

Seoksen muodostaneen liikkeen tai pakkaamon edustaja lähettää seosilmoituksen Ruokavirastoon. Seosilmoituksesta tehdään seosraportti ja –päätös, joka lähetetään tarkastuttajalle. Siemenseosta ei kannata konkreettisesti sekoittaa ennen kuin Ruokavirasto on hyväksynyt seosilmoituksen.

8.3 Ylivuotisten siemenseoserien tarkastuttaminen

Joskus pakkaamo tai siemenliike haluaa tarkastuttaa ylivuotisen seoserän. Tällöin myytäväksi tarkoitettu ylivuotisesta siemenseoserästä täytyy ottaa virallinen näyte Ruokaviraston tarkastusta varten. Itävyyden tutkiminen riippuu sekä seoksen painosta että seoksessa olevien lajien osuudesta: Jos kauppaerän paino on korkeintaan 500 kg, siemenlaboratoriossa tutkitaan itävyys niistä lajeista, joita seoksessa on 10 % tai enemmän. Jos lajia on seoksessa alle 10 %, Ruokavirasto jatkaa automaattisesti lajin voimassaoloaikaa. Jos kauppaerän paino on yli 500 kg, itävyys tutkitaan aina kaikista lajeista. Ylivuotisista seoksista ei määritetä kosteutta.

8.4 Näytteenotto seoserästä

Näytekokonaisuus on sen lajin mukainen, jolla kansalliseen näytteenottoon tarkoitettu näyte on isoin. Käytettävä kairamalli on sen lajin mukainen, jolla käytetään suurinta kairaa. Yksi mahdollisuus ottaa näyte on tulkita, että yksi pikkupakkaus (esim. 1 kg pakkaus) on yksi osanäyte. Pikkupakkaukset valitaan koko erästä satunnaisesti samoilla periaatteilla kuin otettaisiin näytettä kairalla. Pikkupakkaukset avataan, sisällöt sekoitetaan jakolaitteella ja jaetaan niin, että saadaan sopivan kokoinen näyte. Näytekokonaisuus on sen lajin mukainen, jota seoksessa on eniten.

Jos seoksille halutaan ISTA-todistus, näytteelle voidaan tehdä ns. ISTA:n sininen sertifikaatti. Näytteenottajan ei tarvitse olla ISTA-valtuutettu.

8.5 Ulkomaisten nurmikasvien siemenseosten tuonti

Kun maahan tuodaan valmiita siemenseoksia EU:n ulkopuolelta tai ulkomailla muodostettu siemenseos pakataan uudelleen, noudatetaan niiden muodostamisessa, tarkastuttamisessa ja vakuustodistuksen laadinnassa samoja sääntöjä kuin kotimaisten siementen suhteen (kohta 8.1). Tämän lisäksi ulkomaisen seoserän maahantuojan on esitettävä maahantuonnin yhteydessä viralliset, hyväksytyt tarkastustodistukset, joista ilmenevät lajit, lajikkeet, siemenluokat ja laatutiedot.

Kun markkinoidaan valmiita siemenseoksia EU-jäsenvaltioista, on Ruokavirastoon toimitettava toisen jäsenvaltion hyväksymät tarkastustodistukset viimeistään ylivuotisen näytteen tarkastuksen yhteydessä.

9 ULKOMAISTEN SIEMENERIEN TUONTI

Siemenerän maahantuojan on toimitettava kantasiemeneksi ja siemenseoksiin käytettävien erien tarkastustodistukset, tieto tuoduista kiloista ja tuotantomaasta Ruokavirastoon. EU:sta tai EU:n ulkopuolelta tuoduista siemeneristä, joista ei ole toimitettu virallisia tarkastustodistuksia maahantuonnin tai markkinoinnin yhteydessä, on tarkastustodistukset toimitettava ylivuotisen näytteen tarkastuksen yhteydessä Ruokavirastoon. Jos siemenviljelyksen kantasiemenenä käytetyn erän kenttäkoetarkastus on tehty muussa maassa kuin Suomessa, maahantuojan on toimitettava erän kenttäkoetodistus Ruokavirastoon.

Jos kantasiemenenä käytetty lajike ei ole Suomen kansallisessa lajikeluettelossa, maahantuojan on toimitettava Ruokavirastoon virallinen lajikekuvaus. Jos viljakasveista halutaan tuottaa Suomen sertifiointijärjestelmän mukaisesti kolme sukupolvea perussiementä, maahantuojan on toimitettava lajikkeen omistajan lupa tuottaa kolme sukupolvea perussiementä.

10 KAUPPAERÄN LAATUVAATIMUKSET

Ruokavirasto tutkii kauppaerää koskevan näytteen kansainvälisesti hyväksytyjen menetelmien (ISTA) mukaisesti. Eri lajien ja siemenluokkien laatuvaatimukset ovat MMM:n asetusten mukaiset. Asetukset perustuvat EU:n direktiiveihin, joten laatuvaatimuksille on määritelty yhtenäinen minimitaso koko EU:n alueella. Kansallisesti laatuvaatimukset voivat olla korkeammat tai osittain määritysten suhteen kansallisesti päätettävissä. Viljakasvien, nurmi- ja rehukasvien sekä öljy- ja kuitukasvien laatuvaatimukset esitetään MMM:n asetusten mukaisesti liitteissä 7, 8 ja 9. Kauppaerä voidaan sertifioida, jos se täyttää nämä laatuvaatimukset.

11 VAKUUSTODISTUS, ENNAKKOVAKUUS JA NIIDEN KIINNITTÄMINEN

Vakuustodistukset voidaan kiinnittää pakkauksiin silloin, kun se työtekniisesti on mahdollista. Jo pakatun tavaran vakuudet on paras kiinnittää heti, jos pakkausten luo päästään vaivattomasti. Vakuustodistusten kiinnittämisessä on oltava erittäin tarkka, niin ettei sekaannuksia pääse tapahtumaan. **Kun erä luovutetaan ostajalle, on jokaisessa pakkauksessa oltava vakuustodistus.**

11.1 Ennakkovakuustodistus

Ennakkovakuustodistuksella pakkaaja voi markkinoida kauppaerän ennen kuin erän virallinen itävyys on valmistunut. Jos kauppaerä halutaan markkinoida ennakkovakuudella, siitä on toimitettava virallinen näyte Ruokavirastolle. Erän on täytettävä oman siemenluokkansa ja lajinsa laatuvaatimukset ennen ehdollista sertifiointipäätöstä. Ennen kuin erälle painetaan ennakkovakuudet (kuva 29), näytteestä tehdään kaikki muut viralliset laboratoriotutkimukset loppuun saakka, paitsi itävyytustkimus valmistuu myöhemmin. Pakkaaja ilmoittaa ennakkovakuuteen merkittävän itävyyden ja mahdollisen peittausaineen. Ennakkovakuustodistukset voi painaa ehdollisen sertifiointin jälkeen. Myyjä ilmoittaa lopullisen itävyytuloksen ostajalle tai itävyyden voi tarkistaa Ruokaviraston kotisivuilta. Peitattu itävyys on ilmoitettava ennakkovakuustodistuksessa, jos erä markkinoidaan peitattuna.

11.2 Vakuustodistus ja toimittajan vakuustodistus

Kun kauppaerä on hyväksytty, pakkaukset varustetaan vakuustodistuksilla. Pakkaaja saa itse painaa toimittajan vakuustodistuksen, jos pakkaamolle on annettu siihen lupa. Lisäksi pakkaaja voi painaa nurmi- ja rehukasvien sertifioidun siemenluokan EY-A- ja EY-B-pikkupakkauksiin toimittajan vakuuden.

Lähtemättömästi painettavaa vakuutta voidaan käyttää vilja-, nurmi- ja rehukasveilla sekä öljy- ja kuitukasveilla.

Vakuustodistus tai toimittajan vakuustodistus on suorakaiteen muotoinen lipuke, joka on kiinnitettävä jokaiseen pakkaukseen esimerkiksi neuloen tai liimaten. Vakuustodistuksen koko on vähintään 110 x 67 mm. Riippulipukkeen ja neulottavan lipukkeen materiaalin on oltava riittävän luja, jotta se ei repeydy säkkejä siirrettäessä. Tarralipuketta käytettäessä on varmistuttava siitä, että lipuke pysyy pakkauksessa kiinni. Mikäli on mahdollista, vakuustodistus on kiinnitettävä niin, ettei pakkausta voi avata rikkomatta lipuketta, jolloin se toimii pakkauksen sinettinä. Jos vakuustodistus ei toimi sinettinä, on pakkaukset erikseen sinetöitävä. Jokainen pakkaus on varustettava virallisella vakuustodistuksella, lukuun ottamatta edellä mainittuja poikkeuksia.

Erän itävyyden on aina oltava analysoitu ja erän on täytettävä laatuvaatimukset sellaisessa muodossa, kuin sitä markkinoidaan. Jos erä markkinoidaan peitattuna, on peitattu itävyys määritettävä virallisesti ja itävyyden on oltava vaatimusten mukaista. Peittausainetta ei saa vaihtaa, jos siemenlaboratorio ei ole määrittänyt itävyyttä ko. peittausaineella.

11.3 Vakuustodistuksen värit ja mallit

Esiperussiemen:	valkoinen, jossa violetti lävistäjä (kuva 24)
Perussiemen:	valkoinen (kuva 25)
Sertifioitu siemen 1. sukupolvi Sertifioitu siemen	sininen (kuva 26)
Sertifioitu siemen 2. ja 3. . sukupolvi	punainen (kuva 27)
Lajikkeeton kaupallinen siemen	ruskea (kuva 28)
Siemenseokset	vihreä (kuva 29)
Standardisiemen	tummankeltainen (kuva 30)
Ennakkovakuus	siemenluokan mukainen (kuva 31)

Kuva 24
Esiperussiemen

Kuva 25
Perussiemen

Kuva 30
Standardisiemen

Kuva 31
Ennakkovakuus

11.4 Malleja ulkomaisista vakuustodistuksista

Kuva 32
Saksalainen vakuus

Laji:
Aitohunajakukka

Lajike: Stala
Sertifioitusiemen
(C)
K-erä: DE059-
2061470 W
Näytteenottopy:
06/20
Tuotantomaa:
Puola (PL)

Pakkauksen paino:
10 kg

Kuva 33
Tanskalainen vakuus

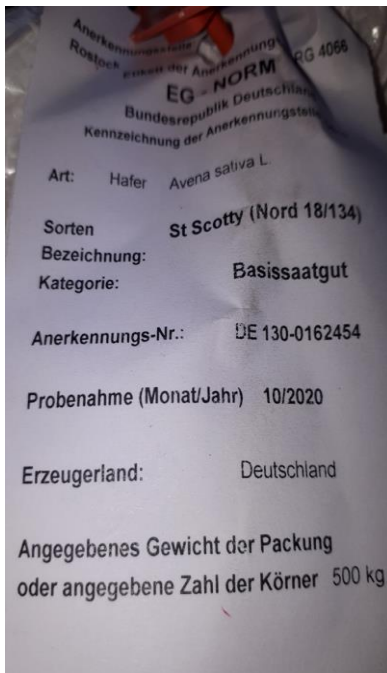
Sertifioitusiemen
(C)

Laji: Ruokonata

Lajike: Kora
K-erä: DK-
21NA0994

Sinetöintipv: 4/2021
Tuotantomaa:
Tanska
Paino:20 kg
Luomu:DE-ØKO-
050 ORGANIC-BIO

Kuva 34
Saksalainen vakuus

Laji: kaura
Lajike: St Scotty
Siemenluokka: B (B1 tai B3)
K-erä: DE130-0162454
Näytteenotto 8/2020
Tuotantomaa: Saksa
Pakkauksen paino: 500 kg

Kuva 35
Saksalainen pakkauksen luomulipuke

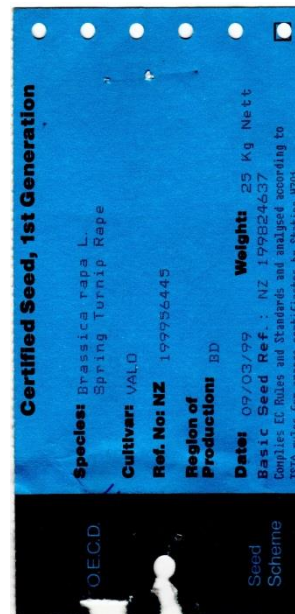

Kuva 36
Saksalainen spelttivehnä

Spelttivehnä
(syysmuoto)
Lajike: Oberkulmer
Rotkorn
Siemenluokka: C1
K-erä: D/HRO
2218/11177
Näytteenotto: 9/2008
Tuotantomaa Saksa
Paino: 600 kg
Itävyys 98 %, TSP
131,1 g
Uudelleenmääritetty
6/2009

Kuva 37
Uusiseelantilainen OECD-vakuus

Syysrypsi
Lajike: Valo
K-erä:
NZ199956449
Tuotantoalue
Uudessa
Seelannissa:
BD

Kuva 38
Belgialainen vakuus

Sertifioitu
Tuotantomaa: Belgia
Laji: Kuitupellava
Lajike: Ilona R3 = C3
Pakkauksen bruttopaino 50 kg
Ei kemiallista käsittelyä

Pakkaus suljettu 2/1999
Eränumero 11083/980033-5

Kuva 39
Ruotsalainen vakuus

Esiperussiemen
(A6/PB)

Laji: Alsikeapila
Lajike: Frida

Tark. nro: SE20NN6838
Sinetöity: 12/2019

Pakkauksen paino: 10 kg
Tuotantomaa: Ruotsi
Kauppaerä: 4596096202
Lisämerkintä peitattu
karbosulfaani (tehoaine)

ommärkt: uudelleen
merkitty SE20NN6533

Kuva 40
Tshekkiläinen luomuvakuus

Laji: Rehuvirna
Lajike: Ebena
Siemenluokka: C1
K-erä: 7-2166-70219/01
Paino: 50 kg
Näytteenotto: 2/2008
Tuotantomaa: Tsekki
Lipukenumero: 71454721

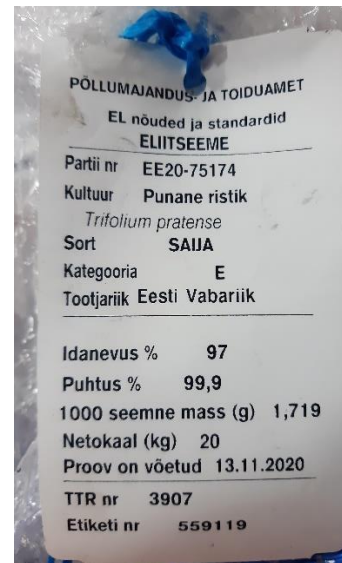
PRO-BIO = luomu

Kuva 41
Ranskalainen vakuus

Siemenluokka: C1 (C)
Laji: Rehuvirna
Lajike: Aneto
Erä: F0511H211219 AJ
Tuotantomaa: Ranska
Pakkaus: 25 kg brutto
Näytt.otto: 19.08.2000

Kuva 42
Virolainen vakuus

Erä:
EE20-75174
Laji: Puna-apila
Lajike: Saija
Siemenluokka: B

Tuotantomaa: Viro
Nettopaino: 20 kg
Näyte otettu:
13.11.2020

11.5 Vakuustodistuksessa ilmoitettavat tiedot

- 1) "Euroopan yhteisön määräysten mukaan sertifioitu siemen";
- 2) Ruokavirasto, Suomi tai niiden lyhenteet;
- 3) Virallinen sarjanumero;
- 4) Laji, ilmaistuna ainakin latinalaisin kirjaimin kasvitieteellisellä nimellä, joka voi olla lyhennetyssä muodossa ja ilman auktorin nimiä;
- 5) Lajike, ilmaistuna ainakin latinalaisin kirjaimin;
- 6) Siemenluokka;
- 7) Eränumero;
- 8) Sulkemiskuukausi ja -vuosi muodossa: "Suljettu ... (kk ja vuosi) tai viimeisen sertifiointia varten tehdyn näytteenoton ajankohta muodossa: "Näyte otettu ... (kk ja vuosi)";
- 9) Ilmoitettu netto- tai bruttopaino tai siementen lukumäärä;
- 10) Ilmoitettaessa sellaisten erien paino, joissa on käytetty pestisidipilleröintiä, kuorruteaineita tai muita kiinteitä lisäaineita, on lisäaineen laatu ja arvioitu puhtaiden siementen painon suhde kokonaispainoon ilmoitettava;
- 11) Tuotantomaa;
- 12) Kun vähintään itävyys on määritetty uudelleen, ilmoitetaan: "Uusintamääritys tehty... (kk ja vuosi)" sekä uusintamäärityksestä vastuussa oleva laitos. Tiedot voidaan kiinnittää virallisen vakuustodistuksen päälle virallisella tarralipukkeella;
- 13) Hybridit ja sisäsiitoslinjat:
 - perussiemeneistä, kun hybridi tai sisäsiitoslinja on virallisesti hyväksytty direktiivin 2003/53/EY mukaisesti: vanhemmaislinjan nimi ja hybridi tai sisäsiitoslinja, joka on tarkoitettu lopullisen lajikkeen vanhemmaislinjaksi, merkintä "vanhemmaislinja" ja haluttaessa vanhemmaislinjasta tuotettavan lajikkeen nimi;
 - perussiemeneistä muissa tapauksissa: perussiemeneen vanhemmaislinjan nimi, joka voidaan antaa koodimuodossa, vanhemmaislinjasta tuotettavan lajikkeen nimi sekä merkintä "vanhemmaislinja";
 - sertifioidusta siemenestä: lajikkeen nimi sekä ilmaisu "hybridi";
- 14) Siemenestä on myytävänä ilmoitettava erän itävyys ja tuhannen siemenen paino.

Tiedot on ilmoitettava joko virallisessa vakuustodistuksessa tai toimittajan vakuustodistuksessa.

Toimittajan vakuustodistukseen merkittävien tietojen on perustuttava virallisen, ISTA:n menetelmiä noudattavan siementarkastuslaboratorion tekemään analyysiin.

Toimittajan vakuustodistuksen väri on sama kuin kyseistä siemenluokkaa vastaavan virallisen vakuustodistuksen väri. Toimittajan vakuustodistuksessa ei saa olla viranomaiseen viittaavia merkintöjä, jotka aiheuttavat sekaantumisvaaran viralliseen vakuustodistukseen.

Vakuustodistuksen vähimmäiskoko on 110 X 67 mm.

Vakuustodistuksissa ilmoitettavat tiedot on määritelty MMM:n antamissa siemenlain alaisissa asetuksissa.

11.5.1 Toimittajan vakuustodistus (lähtemättömästi painettu toimittajan vakuustodistus)

Pakkaajan on haettava lupa Ruokavirastolta, kun pakkaaja haluaa painaa vakuudet itse. Pakkaajan on käytettävä juoksevaa numerosarjaa itse painamiinsa vakuuksiin ja ilmoitettava Ruokavirastolle kuhunkin erään käytetyn numerosarjan. Toimittajan vakuustodistukseen merkittävien tietojen on perustuttava virallisen, kansainvälisiä menetelmiä (ISTA) noudattavan siementarkastuslaboratorion tekemään tutkimukseen. Toimittajan vakuuden värin on oltava sama kuin virallisissa vakuustodistuksissa. **Pakkaaja** lähettää Ruokavirastoon kuukausittain toimittajan vakuuden mallikappaleen jokaisesta erästä, joille on painettu toimittajan vakuus.

Siementä ja siemenseoksia voidaan myydä myös pikkupakkauksissa, ns. EY-A ja EY-B – pikkupakkauksissa, joiden vakuudet pakkaaja voi painaa itse.

EY A-pikkupakkauksella tarkoitetaan kylvösiemenseoksen pakkausta, jota ei ole tarkoitettu rehuntuotantoon ja jonka nettopaino on enintään 2 kg. EY B-pikkupakkauksella tarkoitetaan pakkausta, joka voi sisältää sertifioitua kylvösiementä, lajikkeetonta kaupallista siementä tai nurmiseosta (= tarkoitettu rehuntuotantoon) ja jonka nettopaino on enintään 10 kg.

11.5.2 Ulkomaisten erien vakuudet

Ulkomaisten erien vakuudet ovat siemenluokiltaan ja väreiltään samanlaisia, kuin Suomessa tuotetut ja sertifioidut erät. Siemensukupolvien määrä eri siemenluokissa vaihtelee eri maissa. Esimerkiksi perussiemensukupolvia on viljoilla yleisesti ainoastaan yksi ja tarkoitettu C1-sukupolven tuottamiseen. Suomessa perussiemensukupolvia on kolme, siksi ilman jalostajan lupaa tuontierän siemenluokaksi kantasiemenkäytössä tulee B3 (=tarkoitettu C1:n tuottamiseen).

12 KAUPPAERÄN PAKKAAMISTA KOSKEVAT EDELLYTYKSET

Pakkaamon tilojen ja laitteiden on oltava sellaiset, että tavaraa käsiteltäessä ei erien joukkoon pääse sekoittumaan mitään ulkopuolista ainesta. Tämän varmistamiseksi on laitteiden ja säilytystilojen oltava rakenteiltaan ja materiaaliltaan sellaiset, että käsittelyn yhteydessä niihin ei jää siemeniä tai epäpuhtauksia:

- Laitteiden ja tilojen on oltava riittävän helposti puhdistettavia. Tämä koskee erityisesti kaatosuppilon ja kuljettimien pohjia sekä siiloja, laatikoita ja jakajia.
- Lattioiden, rappujen ja työskentelytasojen tulee olla helposti puhdistettavissa.
- Puhdistustyötä varten käytettävissä on oltava riittävä laitteisto, esimerkiksi maatalo- tai teollisuus-pölynimuri sekä paineilmalaitteisto pölyn ja epäpuhtauksien irrottamiseen koneista, kuljettimista ja muista laitteista.
- Siilojen kansiin ja pohjiin on oltava numeroidut. Siilojen on oltava kannellisia.
- Käsittelytilojen ikkunoiden tulee olla ehjiä ja sellaiset, ettei niitä saa auki ulkoapäin sekä ovien on oltava lukittavia.

12.1 Pakkauslupa

Kylvösiementä saa pakata markkinointia varten vain, jos siihen on lupa. Pakkauslupa voidaan myöntää enintään kymmeneksi vuodeksi kerrallaan. Luvan myöntää Ruokavirasto, jonka on sitä ennen selvitettävä, ovatko luvan myöntämisen edellytykset olemassa.

Edellytyksenä on, että hakijalla on käytettävissään riittävät laitteistot ja muu varustus sekä ammattitaitoinen henkilökunta, jotta kylvösiemenerät voidaan saattaa markkinakelpoisiksi.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa kerrotaan tarkemmat säännökset ja menettelytavat luvan pakkausluvan myöntämisestä ja hakemisesta, lupaehdoista sekä ilmoituksen sisällöstä ja ilmoitusmenettelystä.

Pakkauslupa voidaan peruuttaa, jos sen myöntämisen edellytyksiä ei enää ole olemassa. Näin joudutaan menettelemään esimerkiksi tilanteessa, jossa luvan haltija tahallaan markkinoi kylvösiementä vastoin sertifiointivaatimusta taikka jos luvan haltija tai pakkaustoiminnasta muutoin vastuussa oleva on tuomittu rangaistukseen siemenkaupparikkomuksesta.

Näytteenottajan pitää tarkastaa pakkausluvan voimassaolo Ruokaviraston nettisivuilta (www.ruokavirasto.fi), kun hän on ottamassa pakkaamossa näytettä ensimmäistä kertaa tai näytteenottajalla on pakkaamossa uusi näytteenoton kohteena oleva lajiryhmä.

12.2 Pakkaamon toiminnalle asetetut vaatimukset

Siemeneriä joudutaan varastoimaan vaihtelevan pitkiä aikoja ennen kunnostusta ja sen jälkeen. Varastointiaika riippuu toimintatavasta. Varastoinnin aikana erät on voitava pitää erillään ja niin suojattuna, ettei niiden joukkoon pääse sekoittumaan toisia eriä tai epäpuhtauksia. Tämä koskee erityisesti siiloissa ja laatikoissa varastoitavia tavaroita. Pakatulle tavaralle on tärkeintä, että pakkaukset ovat suljettuja ja eränumerolla merkittyjä ja että niiden säilytyspaikka on siisti ja kuiva. Varastotilaa on oltava riittävästi. Siemenlain mukaan pakkaajan on pidettävä toiminnastaan tiedostoa, josta tarvittaessa voidaan saada selville valvontaa varten tarpeelliset tiedot. Pakkaamolle asetetuista vaatimuksista ja luvan myöntämisen edellytyksistä on enemmän Ruokaviraston kotisivuilla www.ruokavirasto.fi.

13 NÄYTTEENOTON LASKUTUS

Valtuutettu näytteenottaja tekee laskun Ruokavirastolle sovittujen hintojen mukaan (sopimus siementuotannon tarkastuksista siementuotantokautena). Laskun liitteenä käytetään Ruokaviraston valmistelemaa laskuliitettä.

Laskuliitteen muodostus

Näytteenoton laskuliite tehdään sen mukaan, minä päivänä näyte on otettu. Laskuliite tehdään kerran kuukaudessa.

Laskuliitteeseen tulevat tiedot

Tiedot saadaan suoraan Ruokaviraston sovelluksesta ja ne perustuvat näytteenottopöytäkirjan tietoihin:

Näytteenottaja

Näytteenottopäivämäärä

Tarkastuttaja (tarkastuksen maksaja)

Tapahtuman tunnus (Ruokaviraston sovelluksen antama)

Kauppaerä

Laji

Lajike

Automaattinen näytteenotin: Kauppaerän koko (kg) - voi olla myös arvioitu koko, jos lopullisia kiloja ei ole ilmoitettu

Näyte kairalla: Kauppaerän koko (kg) - voi olla myös arvioitu koko, jos lopullisia kiloja ei ole ilmoitettu

Perusmaksu pakkaamokäyntiä kohden

Yhteensä euroa

Näytteenottajan täytettäväksi: Korjaus-, kilometri- (km) ja aikasarakkeet

Näytteenottaja

Tarkastaa liitteen oikeellisuuden ja tekee tarvittavat korjaukset liitteeseen sekä korjaa liitteen summan oikeaksi.

Lisää pakkaamokäyntiä kohden ajatut kilometrit ja käytetyn ajan

Allekirjoittaa ja päivää liitteen jokaisen sivun.

Toimittaa liitteen maaseutukeskukseensa tai yhdyshenkilölle edelleen laskutettavaksi.

Jos näytteenottaja on arvonlisäverollinen, hän lisää laskuun arvonlisäveron ja ilmoittaa laskussa y-tunnuksensa.

Tietojen oikeellisuus

Tarkastajan on tarkistettava, että kaikki tarvittavat tiedot ovat täytettyinä pöytäkirjassa ja täsmäävät.

- Kauppaerän koko on oikein
- Näytteenottotapa on oikea
- Laskuliitteessä ovat kaikki ko. kuukauden aikana otetut näytteet

Laskujen uudelleenkyseilyt vähenevät, kun laskuliite on kunnossa. Ruokavirasto toivoo, että laskut käsitellään ajallaan.

14 NÄYTTEENOTTAJAT

Ruokavirasto kouluttaa ja valtuuttaa tarvittavan määrän näytteenottajia eri puolille maata. Näytteenottajat toimivat virkavastuulla. Ruokavirasto myöntää näytteenotto-oikeudet kaikkiin lajiryhmiin kerralla lukuun ottamatta siemenperunaa. Kaikkien näytteenottajien edellytetään osallistuvan Ruokaviraston järjestämään koulutukseen ja muutenkin ylläpitämään tietojaan ja taitojaan.

Näytteenottaja ei saa saada taloudellista hyötyä tai haittaa kauppaerän hyväksymisestä tai hylkäämisestä. Mikäli näytteenottaja on siemenviljelijä, hän ei saa ottaa virallista näytettä viljelemästään siementavarasta. Näytteenottaja on jäävi ottamaan näytettä lähisukulaisen viljelemästä tai pakkaamasta kauppaerästä. Lähisukulaisella tarkoitetaan näytteenottajan lapsia, vanhempia, isovanhempia, sisaruksia sekä näiden puolisoita ja lapsia. Lähisukulaiseen rinnastetaan näytteenottajan puoliso tai avopuoliso, heidän lapsensa, vanhempansa, isovanhempansa ja sisaruksensa, näiden puoliset ja lapset sekä näytteenottajan kihlattu. Lähisukulaisena pidetään myös vastaavaa puolisukulaista. Tällaisessa tapauksessa tarkastuttajan on pyydettävä paikalle toinen näytteenottaja. Näytteenottajan on selvitettävä jääviydet, jos itsellä tai lähisukulaisilla on siemensopimustuotantoa tarkastuttajan tai pakkaajan kanssa. Näytteenottajan on tarpeen vaatiessa itse jäävättävä itsensä.

14.1 Näytteenottajan vastuu

Näytteenottaja vastaa siitä, että näyte on otettu oikein tässä käsikirjassa kuvatuilla menetelmillä ja välineillä. Näytteenottaja vastaa siitä, että näyte edustaa koko kauppaerää. Erän on lisäksi oltava tasalaatuinen. Näytteenottaja on vastuussa siitä, ettei hän ole esteellinen tekemään työtä näytteenottajana (ks. 14.3, 14.5 ja 14.6). Näytteenottaja vastaa, että näytteenottopöytäkirja on täytetty oikein ja pakkausmerkinnät ovat näytteenottohetkellä asianmukaiset. Näytteen on oltava sinetöity niin, että pakkausta ei voi avata ilman, että siitä jää selvät merkit. Näytteenottaja on vastuussa hänelle luovutetuista sineteistä, pöytäkirjoista, näytepusseista ja muista mahdollisesti luovutetuista näytteenottotarvikkeista ja niiden asianmukaisesta säilytyksestä. Näytteenottotarvikkeita ei saa antaa edelleen muille. Näytteenottajan on kieltäydyttävä näytteenotosta, jos näytteenoton edellytykset eivät täyty.

14.2 Salassapitovelvollisuus

Näytteenottaja on salassapitovelvollinen. Hän ei saa ilmaista kenellekään tai käyttää omaksi hyödykseen sellaista liikesalaisuutena pidettävää tai muuta tietoa, jonka hän on näytteenottajana saanut tietoonsa.

14.3 Valtuutettu näytteenottaja

Valtuutettu näytteenottaja on pääsääntöisesti valvontaviranomainen, neuvontajärjestön palveluksessa oleva tai muu tehtävään sopiva henkilö, jonka Ruokavirasto on kouluttanut ja valtuuttanut näytteenottajaksi. Valtuutus on enintään viisivuotinen. Valtuutus on sidottu henkilön työpaikkaan ja se päättyy henkilön vaihtaessa työpaikkaa. Valtuutettu näytteenottaja ei saa olla siemenliikkeen tai pakkaamon omistaja, osakas tai osakkaan perheenjäsen, hallituksen jäsen, neuvonantaja tai siemenalalla toimivan yrityksen palveluksessa.

Valtuutetut näytteenottajat saavat ottaa näytteitä kaikista niistä lajiryhmiin kuuluvista lajeista ja siemenluokista, joihin valtuutus on myönnetty.

14.4 ISTA-näytteenottaja

Kun siemenliike tai pakkaamo vie kauppaerän ulkomaille, viejä voi tarvita kansainvälisen tarkastustodistuksen (ISTA). Tällöin näytteen voi ottaa ainoastaan näytteenottaja, jolle Ruokavirasto on myöntänyt ISTA-näytteenottajan valtuutuksen. Ruokavirasto kouluttaa, valtuuttaa ja auditoi ISTA-näytteenottajat erikseen. ISTA-valtuutettuun näytteenottajaan pätee kaikki se, mikä pätee muihin valtuutettuihin näytteenottajiin (katso 14.3).

14.5 Viranomaisvalvonnassa toimiva liikkeen näytteenottaja

Liikkeen näytteenottaja on siemenliikkeen tai pakkaamon palveluksessa oleva henkilö, jonka Ruokavirasto on kouluttanut ja jolle Ruokavirasto on antanut näytteenotto-oikeuden. Näytteenotto-oikeus on sidottu henkilön työpaikkaan ja se päättyy henkilön vaihtaessa työpaikkaa. Näytteenotto-oikeus on viisivuotinen. Liikkeen näytteenottaja ei saa olla siemenliikkeen tai pakkaamon omistaja, osakas, osakkaan perheenjäsen, hallituksen jäsen tai neuvonantaja.

Liikkeen näytteenottajat saavat ottaa näytteitä kaikista siemenieristä, jotka pakataan tai ovat siinä pakkaamossa, missä näytteenottaja on työssä, jollei näytteenottajan työnantajan, sertifiointia hakevan tarkastuttajan ja Ruokaviraston välillä ole sovittu muuta.

14.6 Liikkeen näytteenottaja, joka ottaa näytteitä vihanneskasvien standardisiemenestä tai muiden lajiryhmien lajikkeettomasta kaupallisesta siemenestä

Siemenliikkeen valtuutettu näytteenottaja, joka voi ottaa näytteitä vain vihanneskasvien standardisiemenestä tai muiden lajiryhmien lajikkeettomasta kaupallisesta siemenestä, on siemenliikkeen tai pakkaamon palveluksessa oleva henkilö, jonka Ruokavirasto on kouluttanut ja valtuuttanut näytteenottajaksi. Näytteenotto-oikeus on sidottu henkilön työpaikkaan ja se päättyy henkilön vaihtaessa työpaikkaa. Näytteenottaja ei saa olla siemenliikkeen tai pakkaamon omistaja, osakas, tai osakkaan perheenjäsen, hallituksen jäsen tai neuvonantaja.

14.7 Uusi näytteenottaja

Uuden näytteenottajan on osallistuttava Ruokavirastossa järjestettävään kaksipäiväiseen koulutukseen. Koulutuspäivinä järjestetään käytännön harjoituksia, joka uuden näytteenottajan on suoritettava hyväksytysti ennen kuin hän voi alkaa ottamaan itsenäisesti näytteitä. Teoriakoulutukseen liittyy koe, joka näytteenottajan on suoritettava ennen valtuutusta.

Kun uusi näytteenottaja on osallistunut järjestettyyn koulutukseen, hänen on otettava vähintään viisi näytettä kokeneen näytteenottajan seurassa ennen kuin hän voi alkaa ottaa itsenäisesti näytteitä. Uuden näytteenottajan on itse sovittava kokeneen näytteenottajan ohjauksesta. Kokenut näytteenottaja voi olla valtuutettu näytteenottaja tai Ruokaviraston palveluksessa oleva näytteenottaja. Jos opastava näytteenottaja on liikkeen näytteenottaja, asia on sovittava Ruokaviraston kanssa. Kokeneen näytteenottajan edellytetään ottaneen aktiivisesti näytteitä

vähintään kolme vuotta ennen kuin hän voi alkaa opastamaan uutta näyttteenottajaa työhönsä. Kokeneen näyttteenottajan on opastettava uudelle näyttteenottajalle vähintään seuraavat asiat:

- eräkoon tarkistus
- sopiva näyttteenottotiheys
- näyttteenottokairan käyttö
- mahdollisen automaattisen näyttteenottimen kellolaitteen tarkistus, huoltovihon yms. tarkistus, muoviletkun lisäys ja sinetöinti, näyttteen ottaminen käytännössä
- näyttteen jakaminen
- jakolaitteen vaaitus
- pöytäkirjan täyttö.

14.8 Näyttteenottajien valvonta

Ruokavirasto seuraa näyttteenottajien työtä kiinnittämällä jatkuvasti huomiota näyttteenottopöytäkirjojen täyttämiseen. Ruokavirasto saa palautetta myös pakkaajilta ja siemenen ostajilta. Lisäksi Ruokavirasto auditoi ISTA-näyttteenottajat säännöllisesti ja muut valtuutetut näyttteenottajat harvemmin. Ruokavirasto antaa näyttteenottajille palautetta aina tarvittaessa.

Ruokavirasto auditoi liikkeen näyttteenottajat vuosittain. Lisäksi otetaan valvontanäytteitä niistä eristä, joista liikkeen näyttteenottaja on ottanut näyttteen. Valtuutetut näyttteenottajat ottavat erillisen ohjeen mukaisesti vähintään viidestä prosentista eristä valvontanäytteen, joista liikkeen näyttteenottaja on ottanut ensimmäisen näyttteen. Valvontanäytteestä tehdään itävyys- ja puhtaustutkimukset. Ruokavirasto osoittaa ne erät, joista valvontanäytteet otetaan. Liikkeiden näyttteenottajien työnantajat maksavat valvonnasta aiheutuneet kustannukset. Valvontanäytteenotto ei koske niitä eriä, joista ensimmäinen näyte on otettu automaattisella näyttteenottimella

14.9 Työturvallisuudesta

Näyttteenottajan on pidettävä huoli siitä, että näyttteenoton voi tehdä turvallisesti. Näyttteenottajan on kannettava mukanaan näyttteenottotarvikkeita kuten siilokairaa, jakolaitetta ja ämpäreitä, sekä usean kilon painoisia näytteitä. Tämä pitää ottaa huomioon tarkasteltaessa näyttteenottoympäristöä. Työturvallisuusasioihin kiinnitetään huomiota pakkaamokatselmusten yhteydessä.

Näyttteenottajan työnantajan velvollisuus on pitää huolta näyttteenottajan varusteista ja siitä, että ne täyttävät vähimmäisvaatimukset.

Pakkaamossa on oltava riittävästi valoa kunnollista ja turvallista näyttteenottoa varten. Jos valoa ei ole, näyttteenottaja voi pyytää pakkaajaa järjestämään valon. Näyttteenottaja voi käyttää esimerkiksi otsalamppua.

Näyttteenottaja ei saa mennä kertomatta pakkaamoon. Näyttteenottajan tulee muistaa, että hän voi liikkua paikoissa, joissa pakkaamohenkilökunta ei oleta kenenkään olevan. Trukinkuljettaja ei aina näe eteensä silloin, kun kuljettaa suuria lasteja. **Huomioliivin käyttö on työturvallisuuden kannalta ehdotonta erityisesti sellaisissa pakkaamoissa, missä on trukki liikennettä.**

Muita huomattavia asioita ovat mm. se, että portaissa on oltava kaiteet, tikkaitten pitää olla kiinnitetty tukevasti ja siiloissa on oltava kannet. Säkkipinojen on oltava suorat kaatumisvaaran takia. Säkkipinojen väleissä on oltava tarpeeksi tilaa näyttteenottoon. Säkkipinojen päällä ei saa kiipeillä. Trukilla nostettavan kuormalavan tai vastaavan päälle ei saa nousta. Vain sellaista nostolavaa saa käyttää, joka on hyväksytty henkilöiden nostamiseen. Metallilaatikot ovat erityisesti talvella liukkaat ja niiden reunoilla ei tule kävellä missään tapauksessa.

Suursäkinäyttteenotossa kuten muussakin näyttteenotossa on noudatettava suurta varovaisuutta. Suursäkinäyttteenotossa on otettava huomioon, että säkkipinot voivat lähteä liikkeelle ja kaatua, sillä säkkimateriaali on liukasta.

- Lähtökohtana suursäkinäytteenotossa on, että näyte on voitava ottaa ilman tikkaita tms. koroketta. Jos tikkaita tarvitaan, näytteenottajan on pyydettävä pakkaamohenkilökuntaa siirtämään säkkejä alas niin, että näytteenotto ilman tikkaita onnistuu.
- Kiipeily suursäkipinon päällä on ehdottomasti kielletty.
- Jos säkipinot ovat vähänkään vinossa, näytteenottajan on pyydettävä ottamaan säkit alas.
- Säiden vaihdellessa ilman kosteus voi tiivistyä säkkien pinnoille ja muuttua kuuraksi. Tällaiset säkipinot ovat erityisen herkkiä lähtemään liikkeelle.
- Erityisesti kauraerien suursäkipinot saattavat olla epävakaita.
- Säkkimateriaaleja on erilaisia ja säkit voivat senkin takia käyttäytyä eri tavoin.

Näytteenottajan on vaadittava, että näytteenoton vähimmäisedellytykset täyttyvät. Jos turvallinen näytteenotto ei ole mahdollista, näytteenottajan on kieltäydyttävä näytteenotosta. Näytteenottajalla täytyy olla mahdollisuus saada tarvittaessa pakkaamosta apuhenkilö mukaansa näytteenottoon.

Muita tarvittavia suojavälineitä ovat tilanteesta riippuen lämpimät vaatteet, turvajalkineet, kuulosuojaimet, hengityssuojain ja suojalasit. Puhelinta on aina hyvä pitää mukana.

Jos näytteenottajalle sattuu onnettomuus tai työtapaturma näytteenotossa tai näytteenottajalla on läheltä piti –tilanne, näytteenottajan toivotaan ilmoittavan tapahtumasta Ruokavirastoon. Ilmoituksessa oleellisia tietoja ovat:

- kenelle sattui
- koska
- missä
- tarkka kuvaus tapahtumasta
- syyt, jotka mielestäsi johtivat tapahtumaan
- ehdotuksesi vastaavan tilanteen ehkäisemiseksi.

Nämä tiedot ovat tärkeitä, jotta muita näytteenottajia voidaan varoittaa vastaavista tilanteista.

Jaostopäällikkö

Ritva Vallivaara-Pasto

Erityisasiantuntija

Toni Valo

Lisätiedot Lisätietoja antaa

Antti Pasto: antti.pasto@ruokavirasto.fi, puh. 040 833 2483

Toni Valo: toni.valo@ruokavirasto.fi, puh. 050 471 7076

Ritva Vallivaara-Pasto: ritva.vallivaara-pasto@ruokavirasto.fi, puh. 040 833 2482

LIITE 1, Sanasto

Hybridi Lajiketta, jota tuotetaan risteyttämällä ahtaaseen sukusiitokseen pakotettuja vanhemmaislinjoja. Kun kaksi tällaista vanhemmaislinjaa risteytetään keskenään, lisääntyy perinnöllinen erilaisuus yhtäkkiä voimakkaasti, ja sen seurauksena sadontuottokyky paranee.

Eränäyte Laboratorio tutkimuksiin lähetetty näyte. Eränäytteen on oltava niin suuri, että tarvittavat määritykset voidaan tarvittaessa tehdä kahteen kertaan.

Heterogeenisyysarvo (H-arvo) Vaihtelun osuus satunnaisvaihtelun lisäksi. Tällä arvolla määritetään, onko erä tasalaatuinen vai epätasainen.

Kasvilajike Rekisteröity kasvilajin viljelymuoto, joka on syntynyt joko valinnan tai kasvinjalostustyön tuloksena, ja joka täyttää määrätty ominaisuudet eli on erottuva, pysyvä ja riittävän yhtenäinen.

Kenttäkoetarkastus Ruokaviraston koekentällä tehtävä kantasiemenen lajikeaitouden sekä terveyden tarkastus.

Kokonaisnäyte Osanäytteiden sarja, jotka on otettu erän eri kohdista ja yhdistetty yhdeksi isoksi näytteeksi.

Kylvösiemen Kasvilajin kasvattamiseen tarkoitettua virallisesti tarkastettua eli sertifioitua siementä.

Lajikeaitous Näyte edustaa tiettyä lajiketta, vastaa siitä tehtyä kuvausta ja on riittävän yhtenäinen I. lajikepuhdas.

Lajikkeen edustaja Lajikkeen kehittänyt kasvinjalostaja tai muu lajikkeen käyttöoikeuden omistaja, jolle jalostaja on siirtänyt kehittämänsä lajikkeen omistusoikeuden.

Lajikkeeton kaupallinen siemenen Virallisesti viljelystarkastettu ja laboratoriotarkastettu lajikepuhdas siementavara, jota saa tuottaa vain erikseen määrätystä lajeista.

Markkinointi Kaikki elinkeinonharjoittajan ja viljelijän harjoittama siementavaran myynti tai myyntiin tarjoaminen myyntipisteissä, lehti-ilmoituksissa tai kiertävänä kauppana tai muita sellaisia menekkiä edistäviä menetelmiä käyttäen, joilla tavoitetaan useita mahdollisia ostajia. Kantasiemenen luovuttaminen sopimustuotantoon on markkinointia.

Markkinavalvonta Valtuutettujen viranomaisten, kuten Ruokaviraston, Ely-keskusten ja kuntien maaseutuelinkeinoviranomaisten tekemä siemenmarkkinavalvonta ja tarkastukset.

Osänäyte Pieni, erän yhdestä kohdasta otettu näyte.

Pakkaaja Kylvösiemenen kauppakunnostus- ja pakkaustoimintaa harjoittava elinkeinonharjoittaja, voi olla viljelijä.

Rinnakkaisnäyte Tarkastuttaja/pakkaaja voi halutessaan saada virallisen näytteenottajan ottaman rinnakkaisnäytteen, joka edustaa näytteenoton kohteena olevaa erää ja on identtinen Ruokavirastolle lähetettävän näytteen kanssa.

Sertifioimisella siementavaran kauppaerän myyntipäällysten virallista sulkemista ja varustamista vakuustodistuksella sen jälkeen, kun siemenviljelyksen tarkastuksessa ja kunnostetusta kauppaerästä virallisesti otetun näytteen laboratorio- ja kenttäkoetarkastuksessa on todettu, että kauppaerä on lajikkeeltaan oikein nimettyä ja lajikepuhdasta sekä että se täyttää kysymyksessä olevalle siemenluokalle asetetut laatuvaatimukset.

Tarkastustodistuksella virallisen tarkastuslaitoksen (Ruokaviraston tai ulkomaisen virallisen tarkastuslaitoksen) antamaa tutkimustodistusta tutkitusta näytteestä.

Tasalaatuisella erällä homogeenistä, jokseenkin yhtenäistä erää. Kuvaa erän laatua, tasalaatuiset erät ovat jokseenkin yhdenmukaisia.

Toimittajan vakuudella vakuustodistusta, jonka pakkaaja on painanut

Vakuustodistuksella lipuketta, jolla jokainen kyseisen kauppaerän pakkaus on varustettu, ja josta selviää erän kauppaerämerkki, siemenluokka sekä tuotanto- ja laatu tiedot.

Valvontanäytteellä viranomaisen siemenmarkkinoiden valvontatarkoituksessa ottamaa näytettä.

Valvontaviranomaisilla maa- ja metsätalousministeriötä, Ruokavirastoa, Ely-keskusta ja kuntien maaseutuelinkeinoviranomaisia. Valvontaviranomaisten apuna saadaan käyttää maaseudun neuvontajärjestöjen palveluksessa olevia tai muita sopivia henkilöitä. Näitä henkilöitä voidaan valtuuttaa hoitamaan määrättyjä viranomaistehtäviä.

Valvontatarkastuksella valvontaviranomaisen suorittamaa virallista tarkastusta, joka voidaan tehdä liikkeeseen, pakkaamoon tai maatilalle.

Viljelyksellä samaa kasvilajiketta kasvavaa yhden tai useamman kasvulohkon muodostamaa aluetta, jota viljelystarkastus koskee.

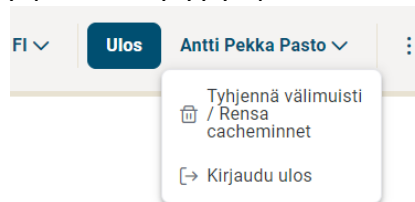
Virallisilla toimenpiteillä Ruokaviraston toimihenkilön tai Ruokaviraston valtuuttaman henkilön Ruokaviraston toimeksiannosta suorittamia maa- ja metsätalousministeriön siementuotantoa koskevien asetusten edellyttämiä tehtäviä ja toimenpiteitä.

LIITE 2, Näytteenottopöytäkirjan tietojen tallentaminen mobiilinäytteeseen

Ohje on tarkoitettu mobiilinäytteen tekniseksi käyttöohjeeksi. Yksityiskohtaisia selityksiä valittavista vaihtoehdoista tai kohtien merkityksistä on liitteessä 3, siementavaran näytteenottopöytäkirjan täyttäminen. Tämä ohje on laadittu Mobiilinäytteen versiolle 2.1.1, versiopäivitysten myötä sovellukseen voi tulla muutoksia.

Sovellus toimii parhaiten CHROME-selaimella, joka kannattaa olla käytössä mobiilisiementä varten.

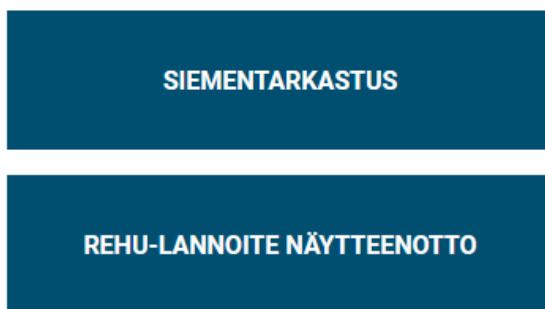
- Sovellusta voi käyttää tietokoneella, tabletilla tai matkapuhelimella
- Oikeudet haetaan pääsynhallinnan kautta (saat siitä erillisen ohjeen)
- ***-merkityt kohdat ovat pakollisia tietoja, joiden tyhjäksi jättämien estää pöytäkirjan lähettämisen**
- Osa kentistä on hakukenttiä
- Osa kentistä on valintalistoja
- Pöytäkirja tallennetaan lopuksi yhteenvetosivulla ennen lähettämistä
- Mobiilinäytteen välimuisti kannattaa tyhjentää säännöllisin väliajoin (erityisesti silloin, kun ohjelmaa on päivitetty). Tyhjennyspainike löytyy yläpalkista oman nimen alta.

- Käy mobiilisiemenessä vähintään 3 kuukauden välein, ettei salasana vanhene ennen aikojaan
- Unohtuneen tunnuksen voi pyytää tarvittaessa Antti Pastolta tai Toni Valolta

Kirjautu osoitteeseen <https://mobiili.ruokavirasto.fi/login>

Valitse Siementarkastus

Valitse uusi tarkastus

Uusi tarkastus aloitetaan sinisestä painikkeesta tai oikean yläkulman valikosta

Siirry Tarkastuttaja -välilehdelle

Pöytäkirja siementavaran näytteenotosta

1 - Tarkastuttaja 2 - Näyte 3 - Tutkimukset 4 - Kauppaerä 5 - Vakuudet 6 - Näytteenotto 7 - Yhteenveto

Tarkastuttaja

Syötä tarkastuttajan tiedot tarkastuttajatunnuksen perusteella

Syötä tiedot manuaalisesti

Tarkastuttajatunnus

Nimi

Lähiosoite

Toimipaikka

Tallenna

Seuraava

- Kirjota tarkastuttajan nimi (mitä pidemmälle kirjoitat, niin listassa olevat vaihtoehdot vähenevät) ja klikkaa listassa olevaa sovelluksen ehdottamaa nimeä. Jos tarkastuttaja on pakkaamo, voit hakea myös pakkaamotunnuksella, esimerkiksi (100
- Tarkastuttajan nimi voidaan kirjoittaa myös manuaalisesti, jos sitä ei löydy sovelluksesta

Siirry Näyte -välilehdelle

Pöytäkirja siementavaran näytteenotosta

1 - Tarkastuttaja 2 - Näyte 3 - Tutkimukset 4 - Kauppaerä 5 - Vakuudet 6 - Näytteenotto 7 - Yhteenveto

Näyte

Näytetyyppi *

Kiireellisyys

Erä toimitetaan ennakkovakuudella

Ennakkoitävyys peittaamattomana %

Ennakkoitävyys % peitattuna

Laji *

Lajike

Siemenluokka *

Tuotantomaa jos muu kuin suomi

Tallenna

Edellinen

Seuraava

- **Pakollisia** tietoja ovat näytetyyppi, laji, siemenluokka
- **Oletuksena** on 'Kiireellisyys Normaali'
- Jos erä toimitetaan ennakkovakuudella, niin valitse kiireellisyydeksi '**ennakko**' ja erä toimitetaan ennakkovakuudella '**kyllä**' sekä ennakkoitävyys siinä muodossa kuin erä markkinoidaan (peittaamattomana, peitattuna tai molempina)
 - o On tärkeää valita kiireellisyys ennakkoksi – muuten erän tiedot eivät näy kirjaamon saapuneiden sanomien listanäytössä ennakkona ja näytteiden käsittely voi viivästyä
- Lajin valinnan jälkeen lajike-valintalistalla on vain ko. lajin lajikkeita – jos lajiketta ei löydy valikosta, kirjoita lajike Huomautuksia -kenttään yhteenvetosivulla
- Jos lajia ei löydy, valitse lajiksi 'Laji' ja kirjoita laji ja mahdollinen lajike yhteenvetosivun Huomautuksia-kenttään
- Valitse valikosta tuotantomaa (jos maata ei löydy, niin kirjoita yhteenvetosivun Huomautuksia -kenttään)
- Jos kiireellisyys on
 - o **Ennakko:** ehdollinen sertifiointi ja ennakkovakuustodistukset tehdään pakkaajan ilmoittaman itävyyden mukaan; näytteestä tehdään puhtausmääritys viimeistään saapumispäivää seuraavana työpäivänä (ja mahdollinen 1000 sp), jos näyte on Ruokavirastolla klo 12 mennessä; peittaamattomien erien pakolliset tautimääritykset siirtävät ehdollista sertifiointia tautimäärityksien valmistumiseen saakka; **erillinen kiiremaksu**

- **Kiire:** näytteen analysointi aloitetaan viimeistään saapumispäivää seuraavana työpäivänä, näyte menee jonossa normaalien näytteiden ohi, erillinen kiiremaksu
- **!! Muista merkitä Ennakko E, kiire K ja tetrazolium (=elävyytesti) TZ myös näytepussiin!!**
 - **Kiire.** Kaikki määrittäminen tehdään kiireellisinä – peritään kiiremaksu (63€ alv 0%)
 - **Virallinen PU kiireellinen vai puhtaus tehdään kiireellisenä (alv 63€ alv 0%)**
 - **Puhtaus ensin (huomautuksiin).** Puhtaus tehdään ennen itämää laittoa – jos on ok -> tehdään muut määrittäykset – peritään erityiskäsittelymaksu (48€ alv 0%)
- **Huom! Hinnat ovat voimassa olevasta hinnastosta**

Siirry Tutkimukset -välilehdelle

Pöytäkirja siementavaran näytteenotosta

1 - Tarkastuttaja 2 - Näyte 3 - **Tutkimukset** 4 - Kauppaerä 5 - Vakuudet 6 - Näytteenotto 7 - Yhteenveto

Tehtävät tutkimukset

Miten näyte on käsitelty näytteenottohetkellä

Käsittelemätön

Peittaus *

Koko erä

Osa erästä

Ei peitata

kg

Peittausaine

Poista

Siemenluokkaan kuuluvat tutkimukset

Kaikki tutkimukset

Muut tutkimukset

Tallenna

Edellinen

Seuraava

- Miten näyte on käsitelty: oletus on käsittelemätön, valitse valintalistalta ottamasi **näytteen käsittely näytteenottohetkellä**
- Peittaus on pakollinen tieto: koko erä, osa erästä, ei peitata
- Jos valitset **Koko erä** tai **Osa erästä** peitataan, niin kilokenttä ja peittausainelista avautuvat
- Jos erälle halutaan useampi itävyyssmääritys (esim. peittaamaton itävyys ja koepeittaus kahdella tai useammalla eri aineella) valitse **Koko erä** tai **Osa erästä** peitataan
 1. Uusia rivejä voi avata tarpeen mukaan Lisää uusi aine -painikkeella
 2. Peittaamattoman osan peittausainekohta jätetään tyhjäksi

3. Koepeitettävälle osalle valitaan haluttu peittäusaine
 4. Erän paino jaetaan tasan tehtyjen pakkauskertojen kesken
- Voit lisätä useita kenttiä, esimerkkitapauksessa 3 riviä, joista peittämättömälle ei valita peittäusainetta ja eri riveille voidaan valita valintalistasta oikea aine
 - o Jaa kilot tasan eri rivien kesken, älä käytä desimaaleja, esim. 31220 kg -> 10507 kg, 10507 kg ja 10506 kg
 - o Yhteenvetosivun Huomautuksia -kenttään ei tarvitse enää kirjoittaa, millä koepeittäusaineilla itävyydet tehdään
 - Tässä vaiheessa ei tarvitse olla tiedossa, miten kilot lopullisesti jakautuvat eri käsittelyille, sillä lopulliset kilot tarkentuvat vakuuksien tilaamisen tai pakkaamon lähettämien raporttien perusteella
 - Kilokenttiin saa tallentaa vain numeroita

Tilattavat tutkimukset

- Ensimmäiseen tarkastukseen tulevien kotimaisten erien näytteisiin valitaan aina 'Siemenluokkaan kuuluvat tutkimukset/**Kaikki tutkimukset**'
 - o Sisältää siemenluokan mukaisesti itävyyden (peittäusaineet ja taudit huomioiden), puhtauden, 1000 siemenen painon sekä kenttäkokeen
 - o 'Muita tutkimuksia' -tietoihin kirjoitetaan esim. kosteus, tetrazoliumtesti (siementen elävyys) ja hukkakauramääritys
- Ylivuotisen erän (joka on sertifioitu) tutkimukset kirjoitetaan '**Muita tutkimuksia**' -kohtaan
 - o Itävyys (siinä muodossa, kun erä on näytteenottohetkellä – voidaan myös pyytää koepeittäusta)
 - o Ylivuotisista näytteistä voidaan pyytää myös muita määrittämiä
- Uusintänäytteet (ei ole täyttänyt laatuvaatimusta samalla kaudella jonkin/joidenkin ominaisuuksien suhteen)
 - o Tehdään yleensä kaikki tutkimukset
 - o Jos erä on pakattu ensimmäisellä näytteenottokerralla ja on edelleen samoissa suljetuissa pakkauksissa uusintänäytettä otettaessa, voidaan määrittää vain hylätty määrä.
 - o Siilossa tai laatikossa olevasta erästä tehdään aina kaikki määrittämiset uudestaan (paitsi tautimääritys tai kosteus, jos ei ole hylätty siitä syystä)

Siirry Kauppaerä -välilehdelle

Pöytäkirja siementavaran näytteenotosta

1 - Tarkastuttaja 2 - Näyte 3 - Tutkimukset 4 - Kauppaerä 5 - Vakuudet 6 - Näytteenotto 7 - Yhteenveto

Kauppaerä

Merkki *

Erän koon määrittäminen *

Punnittu

Arvioitu

Kokonaismäärä kg *

Luomusiemen

Pakkaamotunnus

Erän pakkaaja

Viljelystarkastusnumero

Viljelijän nimi

Lähiosoite

Toimipaikka

Paino

Poista

Lisää uusi

Tallenna

Edellinen

Seuraava

- Pakollisia tietoja ovat *-merkityt, joiden puuttuminen estää pöytäkirjan lähettämisen
- Jos kauppaerän merkissä on FI, kirjoita se isoilla kirjaimilla (ei fi)
- Pakkaamotunnus kirjoitetaan ilman FI-tunnusta, valitaan klikkaamalla sovelluksen ehdottamaa pakkaamo
- Pakkaamoksi merkitään aina se pakkaamo, jossa olet ottamassa näytettä (koskee myös ulkomaisia ja toisen kotimaisen pakkaajan pakkaamia eriä), koska pöytäkirjan tiedot lähetetään pakkaamotunnuksella olevaan sähköpostiin **LISÄÄ UUSI** -kohdassa lisätään viljelystarkastusnumero/-numerot

Kun alat kirjoittaa numeroa, sovellus ehdottaa viljelystarkastusnumeroita (suurimmat numerot ensin)

- Voit jatkaa kirjoittamalla koko numeron – valitset sen
- Tai voit valita usean numeron listalta oikean numeron
- Lisää viljelyskohtaiset kilot
- Jos erä on muodostettu kokonaan tai osittain olemassa olevasta kauppaerästä, katso kohta 9
- Ole tarkkana, että valitset oikean viljelystarkastusnumeron. sillä ohjelmassa ei ole lajin, lajikkeen ja siemenluokan tarkistusta verrattuna viljelystarkastusnumeroon

Siirry Vakuudet -välilehdelle

1 - Tarkastuttaja 2 - Näyte 3 - Tutkimukset 4 - Kauppaerä 5 - Vakuudet 6 - Näytteenotto 7 - Yhteenveto

Vakuudet

Vakuustodistukset Ruokavirastosta

Tarra

Pakkauskoko	Lipukkeiden lukumäärä	Peittausaine	Poista
-------------	-----------------------	--------------	--------

Lisää uusi

Kartonki

Pakkauskoko	Lipukkeiden lukumäärä	Peittausaine	Poista
-------------	-----------------------	--------------	--------

Lisää uusi

Riippulipuke

Pakkauskoko	Lipukkeiden lukumäärä	Peittausaine	Poista
-------------	-----------------------	--------------	--------

Lisää uusi

Ei tilata

Tilataan myöhemmin

Vakuudet painetaan itse

Asiakkaan etätulostus

Tallenna

Edellinen

Seuraava

- Oletuksena on, **Ei tilata**
- Lisää uusi -painikkeesta avautuu rivejä tilausta varten – pakkauskokoja, lipukkeiden määrää ja peittausaineita voidaan valita tarpeen mukaan useita
- Peittausainetieto on pakollinen -> peittaamattomalle valitaan listalta PEITTAAMATON

- Jos erää ei pakata puhtaana, vaan se käytetään seoksiin tai sekoitetaan toiseen erään, jätetään valinta **'Ei tilata'**
 - o Voit kirjoittaa syyn Huomautuksia -kohtaan, esim. käytetään seoksiin
- Jos erässä on arviokilot, ei vakuustodistuksia koskaan tilata, vaan valitaan **'Tilataan myöhemmin'**
 - o Pakkaaja tilaa vakuudet ilmoittaessaan erän lopulliset kilot
- Jos pakkaajalla on oikeus painaa itse vakuuksia, valitaan **'Vakuudet painetaan itse'**
- **'Asiakkaan etätulostus'** valitaan, kun pakkaajalla on etätulostin
 - o Vakuudet tehdään Ruokaviraston vakuuspainossa ja tilattu määrä vakuuksia tallennetaan 'pilveen'
 - o Pakkaaja tulostaa tarvitsemansa vakuudet pilvipalvelusta kerralla tai pienemmissä osissa
 - o Pakkaaja hankkii itse vakuusmateriaalin, värinauhut, tulostimen ja maksaa vuosittaisen lisenssimaksun

Siirry Näytteenotto -välilehdelle

1 - Tarkastuttaja 2 - Näyte 3 - Tutkimukset 4 - Kauppaerä 5 - Vakuudet 6 - **Näytteenotto** 7 - Yhteenveto

Näytteenotto

Näytteenottopäivä *

22.08.2024

Siilossa

Kg

Laatikoissa

Kg

Säkeissä

Kg

Muulla, missä

Missä

Kg

Näytteenottotapa *

Automaatti näytteenotto

Kaira- tai käsinäytteenotto

Siilosta kairalla

Tallenna

Edellinen

Seuraava

- Näytteenottopäivä on se päivä, jolloin otat fyysisesti näytteen (päivä täytyy muuttaa, jos tallennat erän tiedot mobiilinäytteeseen esim. seuraavana päivänä)
- Missä erä on näytteenottohetkellä – merkitse kilot (jako tarvittaessa)
 - o Siilossa
 - o Laatikossa

- Säkeissä
- Missä muualla (esim. peräkärnyssä)
- Näytteenottotapa on pakollinen tieto (Automaattinäytteenotto, Kaira- tai käsinäytteenotto, Siilosta kairalla)
 - Vaikuttaa ostopalvelusopimuksen perusteella tehtävään näytteenoton laskutukseen
 - Pakkaamon omien näytteenottajien valvontanäytteet kohdistuvat kaira- ja käsinäytteenottoon

Siirry Yhteenveto -välilehdelle

- Tarkista, että tiedot ovat oikein ja lisää Huomautuksia -kohdan vapaaseen tekstikenttään tarvittavia lisätietoja, joita et saanut tallennettua muualle

Pöytäkirja siementavaran näytteenotosta

1 - Tarkastuttaja 2 - Näyte 3 - Tutkimukset 4 - Kauppaerä 5 - Vakuudet 6 - Näytteenotto 7 - Yhteenveto

Yhteenveto

Tarkastuttaja

Asiakasnumero
00076983

Nimi
Ab Fröpackeri Oy (100)

Lähiosoite
Tampereentie 51

Toimipaikka
32200 LOIMAA

Näyte

Näytetyyppi
Virallinen näyte

Kiireellisyys
Normaali

Erä toimitetaan ennakkovakuudella
Ei

Ennakkoitävyys peittaamattomana %

Ennakkoitävyys % peitattuna

Laji
Kaura

Lajike
Avenue

Siemenluokka
C1

Tuotantomaa jos muu kuin suomi

Tehtävät tutkimukset

Miten näyte on käsitelty näytteenottohetkellä

Peittaus

Ei peitata

Määrä (kg)	Peittausaine
------------	--------------

Siemenluokkaan kuuluvat tutkimukset

Kaikki tutkimukset

Muut tutkimukset

Kauppaerä

Merkki

FI-141-3300099

Erän koon määrittäminen

Punnittu

Kokonaismäärä kg

4000

Luomusiemen

Ei

Pakkaamotunnus

Erän pakkaaja

Viljelystarkastusnumero	Viljelijän nimi	Lähiosoite	Toimipaikka	Paino
-------------------------	-----------------	------------	-------------	-------

Vakuudet

Tarra

Pakkauskoko	Lipukkeiden lukumäärä	Peittausaine
-------------	-----------------------	--------------

Kartonki

Pakkauskoko	Lipukkeiden lukumäärä	Peittausaine
-------------	-----------------------	--------------

Riippulipuke

Pakkauskoko	Lipukkeiden lukumäärä	Peittausaine
-------------	-----------------------	--------------

Näytteenotto

Näytteenottopäivä

22.08.2024

Siilossa

Laatikoissa

4000

Säkeissä

Muulla, missä

Näytteenottotapa

Kaira- tai käsinäytteenotto

Huomautuksia

- Huomautuksia -kenttään voi tallentaa lisätietoja, esimerkiksi:
 - o Yhdistetty erä muodostuu muista kauppaeristä (ensimmäiseen tarkastukseen tulevan osan viljelyksen sato ilmoitetaan kauppaerä -välilehdellä)
 - o Jos erä on muodostettu ulkomaisesta erästä/eristä (ilmoitetaan erä, siemenluokka ja kilot)
 - o Jos kotimaista viljelystä ei (vielä) löydy (mahdollinen viljelystarkastusnumero, viljelijän nimi ja kilot, jos viljelystarkastusnumeroa ei ole saatavilla, niin satovuosi)
 - o Lajia ei löydy, vaan olet tallentanut sen valinnalla 'Laji'
 - o Lajiketta ei löydy näyte -välilehdeltä lajikohtaisesta lajikkeen valikosta
 - o Vakuudet noudetaan
 - o Puhtaus ensin (+ puhelinumero ja nimi, jolle puhtausmäärityksen tulos ilmoitetaan)
 - o Ennakkovakuutena käytetään Ruokavirastossa tehtävää elävyydestin (tetrazolium) tulosta
 - o Todistukset ja vakuudet tilataan esim. englanniksi
 - o Erää ei ole käsitelty – on samoissa säikeissä (uusintanäytettä otettaessa)

- Jos kaikki on kunnossa, niin pöytäkirja tallennetaan ja lähetetään **LÄHETÄ ETEENPÄIN** -painikkeesta
 - o Jos tallennus ei onnistu, tulee virheilmoitus (puuttuu pakollinen tieto tai on muu virhe, joka pitää korjata)
 - o Näytössä pyörii hetken aikaa 'kiekko' ja sen jälkeen ilmestyy teksti:
Tarkastus julkaistu onnistuneesti!
 - o Saat sähköpostiisi kuittauksen lähetetystä pöytäkirjasta.

- Mikäli lähettäminen ei onnistu, käy lisäämässä puuttuva pakollinen tieto ko. välilehdelle

- Jos huomaat pöytäkirjassa virheen jo lähetettyäsi sen, älä tee uutta korjattua pöytäkirjaan, vaan ota yhteyttä siemenkirjaamoon [siemenkirjaamoon \[siemenkirjaamo.loimaa@ruokavirasto.fi\]\(mailto:siemenkirjaamo.loimaa@ruokavirasto.fi\)](mailto:siemenkirjaamo.loimaa@ruokavirasto.fi) tai puh. 040 192 0040 ja pyydä korjaamaan pöytäkirjan tiedot.

LIITE 3, Siementavaran näytteenottopöytäkirjan täyttäminen/Word-lomake

Word -pohjaista näytteenottopöytäkirjaa käytetään vain silloin, jos Mobiilisiemen ei ole toimintakunnossa. Jos kirjoitat näytteenottopöytäkirjan käsin, pöytäkirja on täytettävä aina mustekynällä. Jos pöytäkirjaan tehdään muutoksia, muutettava kohta yliviivataan kertaalleen ja korjattu tieto kirjoitetaan viereen + pvm ja näytteenottajan nimikirjaimet. Muutettavaa kohtaa ei saa sutata lukukelvottomaksi, korjata korjauslakalla tai tarralla.

1. Näytteenottopäivä on merkittävä aina.

2. Tarkastuttaja

Asiakas/pakkaamonumero

- Jos pakkaaja on tarkastuttajana, on asiakasnumero sama kuin kauppaerän alkuosa.
- Asiakasnumero löytyy viljelystarkastuspäätöksestä, tarkastustodistuksesta tai Ruokaviraston lähettämästä laskusta asiakkaan nimen yläpuolelta.

Nimi

- Merkitään aina.

Lähiosoite ja postiosoite

- Voidaan jättää tyhjäksi, mikäli näytteenottaja on ehdottoman varma asiakasnumeron ja asiakkaan nimen oikeellisuudesta.

3. Näyte

Virallinen tarkastus

- On sertifiointia varten otettava näyte. Vaatii aina valtuutetun näytteenottajan tai siemenpakkaamon oman näytteenottajan näytteenoton. Ilman virallista tarkastusta ei siementä voi markkinoida.

Ylivuotinen

- Ylivuotinen tarkoittaa Ruokaviraston termistössä sellaista erää, joka on kerran hyväksytty tai sertifioitu, mutta jonka **itävyys** ei ole enää voimassa tai tarkastuttaja haluaa tarkastuttaa vanhan erän itävyyden uudelleen.
- Ensimmäistä kertaa virallisesti tarkastettavan erän näytettä ei merkitä ylivuotiseksi, vaikka se olisikin jonkin aikaisemman tuotantovuoden satoa.
- Jos erä pakataan uudelleen tai käytetään seokseen seuraavalla tarkastuskaudella, täytyy siitä ottaa virallinen näyte itävyyss- ja kosteusmäärittystä varten.
- Jos vakuustodistuksessa on voimassaoloaika, ei erää saa markkinoida ennen kuin itävyys on määritetty uudelleen ja erälle on painettu uudet vakuudet.
- Jos vakuustodistuksessa ei ole voimassaoloaikaa, ei erästä ole pakko määrittää itävyyttä ylivuotisena, mutta vakuudessa ilmoitetun itävyytuloksen täytyy pitää paikkansa

Uusintatarkastus

- Uusintatarkastus on samana tarkastuskautena tehtävä toinen tarkastus, joka tapahtuu tavallisimmin erän uudelleen kunnostuksen jälkeen.
- Uusintatarkastusnäyte voidaan ottaa tarkastuttajan niin halutessa, vaikka erää ei olisikaan kunnostettu.
- **Erän muut tunnistetiedot, kuten viljelystarkastusnumero ja viljelijän nimi**, on aina mainittava näytteenottopöytäkirjassa. Kaikki määritykset tauteja ja kosteutta lukuun ottamatta on tehtävä aina uudelleen (jos ei ole hylätty kosteuden takia).

Jos näytteenottaja selvittää näytteenottopöytäkirjassa, ettei erää ole käsitelty ja kunnostettu uudelleen, voidaan uusintamääritys tehdä vain hylätyn analyysin osalta. **Lievennys koskee vain pakattua erää.**

Pakkaamattomalle erälle tehdään aina kaikki määritykset uudelleen.

Nokimääritys tehty (jos uusinta)

- Noki- ja/tai viirutautimääritys tehdään eräkohtaisesti vain kerran. Jos kysymyksessä on erän uusintanäyte ja tautimääritykset on tehty, merkitään tähän rasti.

Ohjetarkastus

- Viljelijöiden tai pakkaajien itse ottamia näytteitä.

- Valtuutettu näytteenottaja voi ottaa ohjetarkastusnäytteen, mutta siementä ei saa markkinoida kylvötarkoitukseen.
- Esim. itävyyden halutaan varmistaa ennen kunnostusta tai siemen käytetään omalla tilalla

Valvontanäyte

- ELY-keskuksen siemenmarkkinavalvojan tai Ruokaviraston ottama markkinavalvontanäyte.
- Tällaisten näytteiden tarkastuksilla valvotaan markkinoilla olevien siemenerien laatua.

Kenttäkoe näyte

- Kaikista korkeimmista siemenluokista menee valtuutetun näytteenottajan ottama näyte kenttäkokeeseen Ruokaviraston koekentälle osana virallista tarkastusta. Virallisessa tarkastuksessa ei laiteta rastia tähän.
- Otetaan ulkomailta tuoduista kantasiemenkäyttöön menevistä eristä.
- Jos maahantuoja ilmoittaa saavansa kenttäkoe todistuksen tuontimaan sertifiointiviranomaiselta, niin kenttäkoe näytettä ei tarvitse toimittaa Ruokavirastolle.

ISTA

- ISTA-valtuutetun näytteenottajan ottama näyte sinetöidystä kauppaerästä.
- Tarkoitettu ISTAn vientitodistusta varten.

Muu, mikä? Tasalaatuisuusnäyte (TL)

- Ruokaviraston kanssa erikseen sovittava näytteenotto erän tasalaatuisuuden määrittämistä varten (4.8.4).

Näytteenottajien valvontanäyte

- Ruokaviraston tilaama näytteenottajien valvontaan tarkoitettu näyte.
 - Näytteiden tarkastuksilla valvotaan näytteenottajien työn laatua.

Reklamaationäyte

- Näyte, joka otetaan, kun ostaja epäilee tuotteen laatua.
- Virallinen näytteenottaja voi ottaa näytteen ja lähettää sen Ruokavirastolle tutkittavaksi.
- Näytteenoton pyytäjä maksaa näytteen analysoinnista ja näytteenotosta aiheutuneet kustannukset.

4. Ennakkovakuus

- Mikäli erä myydään ennakkovakuudella, merkitään rasti tähän.
- Sertifioidun siemenen määrityksistä kaikki muut laatuvaatimusten edellyttämät määritykset täytyy olla määritettynä Ruokaviraston siemenlaboratoriossa, mutta itävyys voi olla vielä kesken.
- Mikäli lentonoki tai viirutauti tai ne molemmat määritetään, viivästyy ennakkovakuuksien saaminen.
- Jos erä peitataan peittäusaineella, joka tehoaa kyseiseltä lajikkeelta pakollisena määritettäviin tauteihin, ei tautimäärityksiä tarvitse tehdä.
- Ennakkovakuutta ei voi painaa ennen tarvittavien tautimääritysten valmistumista, jos tautimääritykset ovat tekemättä tai peittäusaineena käytetään sellaista ainetta, joka ei tehoa lajikkeella niihin tauteihin, jotka on pakko määrittää.
- Tarkka kilomäärä on aina ilmoitettava ennakkovakuuserän näytteenottopöytäkirjassa.
- Ruokavirasto vertaa lopullista itävyyttä ilmoitettuun ennakkoitävyyteen ja tarkistaa, onko tulos ISTA:n antamien liikkumaraja-arvojen sisällä.
- Tarkastuttajan velvollisuutena on ilmoittaa lopulliset itävyytulokset ostajille.4

Ennakkoitävyys

- Vakuuteen painettava ennakkoitävyysprosentti on ilmoitettava peittaamattomana, kun koko erä tai osa siitä toimitetaan peittaamattomana.
- Ilmoitettava ennakkoitävyysprosentti voi olla pakkaajan määrittämä tai sellainen ohjetarkastusitävyys, joka on otettu epävirallisesta näytteestä ja määritetty Ruokavirastossa tai muualla.

Ennakkoitävyys peitattuna

- Vakuuteen painettava ennakkoitävyysprosentti on ilmoitettava peitattuna, kun koko erä tai osa siitä toimitetaan peitattuna.
- Ilmoitettava ennakkoitävyysprosentti peitattuna voi olla pakkaajan määrittämä tai sellainen ohjetarkastusitävyys, joka on otettu epävirallisesta näytteestä ja määritetty koepeittauksen perusteella Ruokavirastossa tai muualla.
- ISTAn kansainvälinen tarkastustodistus voidaan tehdä väliaikaisena eli ennakkona. ISTAn tarkastustodistukseen tulee tällöin teksti, että kysymyksessä on väliaikainen tarkastustodistus ja että lopullinen todistus annetaan itävyyden valmistuttua.

5. Laji

- Lajin nimi.
- Ulkomaisissa erissä kasvitieteellinen nimi, mikäli lajin suomenkielisestä nimestä ei ole varmuutta.

6. Lajike

- Lajikkeen nimi (viljelystarkastuspäätöksen mukaan).
- Ulkomaisista eristä lajikenimi otetaan vakuuslipukkeesta tai ulkomaisesta tarkastustodistuksesta sellaisenaan, mikäli lajikenimellä ei ole vakiintunutta suomenkieleistä nimeä.

7. Siemenluokka

- Siemenluokka merkitään tarkastuttajan toivomuksen mukaan, kuitenkin korkeintaan siihen luokkaan, mihin viljely on hyväksytty. Hyväksytty siemenluokka tarkastetaan viljelystarkastuspäätöksestä

8. Tuotantoma

- Tuotantomaata ei tarvitse merkitä, jos kysymyksessä on kotimaassa tuotettu siemen.
- Ulkomaisella siemenellä tuotantoma on erittäin tärkeä, koska se merkitään painettavaan vakuustodistukseen.
- Ulkomaisen erän tuotantoma löytyy pakkauksessa olevasta lipukkeesta.
- Pöytäkirjan liitteeksi alkuperäinen ulkomainen lipuke tai kopio

9. Näyte käsitelty. Miten?

- Tähän merkitään, onko näyte esim. peitattu, värjätty, kuorrutettu, pilleröity tai nauha.

10. Peittausaine

- Peittausaineen nimi, kun näyte on otettu peitatusta erästä.

11. Peitattuna myytävä osuus erästä

- Jos erä markkinoidaan kokonaan peitattuna, merkitään tähän kohtaan rasti.
- Jos vain osa erästä peitataan, niin rasti ruutuun: osa erästä toimitetaan peitattuna ja peitattuna myytävän erän osuus sekä käytettävän peittausaineen nimi.
- Käytettävän peittausaineen nimi on merkittävä, koska se painetaan vakuustodistukseen.
- Mikäli erä myydään peitattuna, ei viirutautia eikä lentonokea tarvitse määrittää, mikäli käytetään niihin kasvitauteihin tehoavaa peittausainetta.
- Erä on markkinoitava peitattuna, sillä aineella millä itävyyden koepeittaus on määritetty.

12. Tehtävät tutkimukset

- Kun erä tulee normaalisti ensimmäiseen tarkastukseen, sen pöytäkirjaan riittää rasti kohtaan "kaikki siemenluokkaan kuuluvat määritykset". Viljoilla ja muilla sellaisilla lajeilla, joilla käytetään peittausaineita, on merkittävä, millainen itävyys halutaan.
- Jos halutaan koepeittaus Ruokavirastossa, merkitään rasti kyseiseen kohtaan ja ilmoitetaan peittausaineen nimi. Itävyys peitattuna on teetettävä Ruokavirastossa joko koepeitatusta tai virallisesti otetusta pakkaamon peittaamasta erästä otetusta näytteestä aina, kun erä tai osa siitä toimitetaan peitattuna ja erän on tällöin täytettävä itävyysvaatimus peitattuna.
- Erien näytteet, jotka tulevat ensimmäiseen tarkastukseen, olisi hyvä olla peittaamattomia, koska puhtausmääritys on työturvallisuussyistä parempi tehdä peittaamattomasta näytteestä.
- Uusintanäytteestä tehdään kaikki muut määritykset uudestaan paitsi kosteus ja tautimääritykset. Kosteus tehdään uudestaan ainoastaan, jos erä on hylätty kosteuden vuoksi. Sertifioidulla siemenellä kosteusmääritys tehdään 5 %:n otantana näytteistä ilman erillistä maksua. Jos kosteus rastitetaan pöytäkirjaan, määritetään se aina maksullisena. Kosteusnäytettä ei tarvitse ottaa, eikä sitä määritetä siemenluokista standardisiemen ja lajikkeeton kaupallinen.
- Ylivuotisissa näytteissä rastitaan kohdat "itävyys" (tai itävyys valmiiksi peitatusta).
- Laboratorioaitous ei kuulu enää itsesiihtoilla viljalajeilla siemenluokkaan kuuluviin määrityksiin, joten mikäli se halutaan määrittää, on kohta "Muu, mikä" rastitettava ja merkittävä "aitous".
- Jos näytteestä halutaan teettää hukkakauramääritys vientiä varten, rastitaan kohta "Muu, mikä?" ja merkitään pöytäkirjaan esim. "hukkakaura/3kg" tai HK/3kg. Tarkastuttajalta täytyy kysyä mistä määrästä hukkakauramääritys pitää tehdä, koska määrä voi vaihdella vastaanottajamaan mukaan (on yleensä 3 kg).

13. Kauppaerän merkki

- Erännumero muodostuu kahdesta väliviivan erottamasta lukusarjasta, esim. 1999 - 240021. Ensimmäinen sarja (1999) on pakkaamotunnus ja jälkimmäisen kaksi ensimmäistä numeroa (24) on tarkastuskauden

(1.7.2024 - 30.6.2025) tunnus ja seuraavat (0021) pakkaamokohtaista lukusarjaa. Pakkaamo voi halutessaan lisätä myös FI-tunnuksen erämerkkiin pakkaamotunnuksen eteen. Esimerkki: FI1999 – 240021.

- Eränumeron vuositunnus määräytyy ensimmäisen tarkastuksen näytteenottopäivän mukaan, tuotantovuosi ei vaikuta eränumeron vuositunnukseen.
- Pakkaamokohtainen lukusarja on pakkaamon itse päätettävissä, se voi sisältää myös kirjaimia.
- Pakkaamotunnus puuttuu ulkomaisten erien kauppaerän merkistä.
- **Pakkaajan on merkittävä eränumero jokaisen siemenpakkauksen päällykseen.**
- Eränumero säilyy samana ylivuotisissa tarkastuksissa, vuositunnusta ei saa missään tapauksessa vaihtaa.
- Mikäli erä siirtyy pakkaamosta toiseen ja se pakataan uudelleen, on eränumero muutettava. Uudelleen pakkaamisesta täytyy tehdä ilmoitus sitä varten olevalla lomakkeella (ks. kohta 4.6 ja liite 6)

14. Kokonaismäärä, punnitu

- Kokonaiskilot on aina ehdottomasti merkittävä viralliseen tarkastukseen tulevan näytteen pöytäkirjaan
- Jos erä on pakattu tai punnituissa laatikoissa, erän koko tarkistetaan pakkaukset laskemalla.
- Erän enimmäiskoko on huomioitava, sillä siihen sallitaan enintään 5 %:n ylitys.
- Peittaus-, side- ja kiinniteaineita käytettäessä ylitys ei saa olla 5 % suurempi.
(10 000 kg ⇒ 10 500 kg, 30 000 kg ⇒ 31 500 kg = ehdoton maksimikoko)
- Määrän perusteella peritään kasvinjalostus- ja rojalTIMaksut.
- Kokonaismäärän ja vakuustodistusten pakkauskoon sekä lukumäärän on täsmättävä.

15. Kokonaismäärä, arvioitu

- Jos kysymyksessä on **irtotavara, arvioidaan kokonaismäärä niin tarkasti, kuin se on mahdollista**. Erä sertifioidaan ja tutkimustodistus toimitetaan asiakkaalle vasta sitten, kun erän lopullinen koko on varmistunut.
- Jos erä on pakkaamatta, tarkastetaan erän koko pakkaajan raportista tai kirjanpidosta.
- Jos siilossa tai laatikoissa oleva tavara ei ole mennyt vaa'an kautta, on määrä aina arvioitu.
- Jos osa erästä on punnitu (esim. säkitetty) ja osa on siilossa, niin erä määrä on silloin arvioitu.
- Onko erän määrä arvioitu vai punnitu; toisessa kohdassa täytyy olla aina merkintä.

16. Erän pakkaaja/pakkaamotunnus

- Mikäli pakkaaja on sama kuin tarkastuttaja, voidaan tässä kohdassa käyttää yhtäläisyysmerkkejä tai merkintää "sama".
- Jos tarkastuttaja ja pakkaaja eivät ole samoja, merkitään kohtaan pakkaamon koko nimi ja pakkaamonnumero.
- Pakkaamonnumero on aina kauppaerän merkin alkuosassa, mikäli kysymyksessä on kotimaassa pakattu erä.

17. Viljelystarkastusnumero

- Ilman hyväksyttyä viljelystarkastusta ei kotimaassa viljeltyä erää voida tarkastaa virallisena, eikä se saa myyntiin oikeuttavaa sertifiointipäätöstä ja erälle ei voi painaa vakuuslipukkeita .
- Viljelystarkastusnumeron saa tarkastuttajalla olevasta viljelystarkastuspäätöksestä, josta samalla tarkastetaan, että viljelys on hyväksytty ja vähintään sitä siemenluokkaa, johon erä halutaan tarkastuttaa.
- Viljelystarkastusnumero muodostuu kaavan E0000 0000 mukaisesti, esim. E0222 24001. Numeron alkuosa muodostuu viljelystarkastajan numerosta, loppuosan ensimmäinen on tuotantovuoden numero ja kolme viimeistä numeroa ovat viljelystarkastajan henkilökohtaisia juoksevia numeroita.
- Mikäli erä on yhdistetty useamman viljelyksen sadosta, kirjoitetaan viljelystarkastusnumeron tilalle "yhdistetty" ja viljelystarkastusnumerot sekä kilot merkitään kohtaan "huomautuksia".

18. Viljelijän nimi

- Viljelijän nimi merkitään yleensä aina tähän kohtaan, paitsi jos on kysymyksessä yhdistetty erä useilta eri viljelyksiltä. Tällöin viljelijöiden nimet tulevat huomautuksia-kohtaan (vrt. kohta 17).
- Viljelijän postinumero on merkittävä vain silloin, kun viljelystarkastuspäätöstä ei ole saatavilla (päätös on vielä tekemättä) ja tiedetään, että on olemassa saman niminen viljelijä.

19. Luomusiemen

- Merkitään rasti kohtaan, jos kysymyksessä on luonnonmukaisesti tuotettu siemen.

- Kotimaassa tuotetun luomusiemenen tiedot tarkistetaan Ruokaviraston tiedostosta.
- Kotimaisen siemenen luomuhyväksyntä tarkastetaan Ruokavirastossa viljelystarkastuspöytäkirjan käsittelyn ja hyväksymisen yhteydessä, tällöin viljelystarkastuspäätöksessä on merkintä: "VILJELYNENETELMÄ LUOMU".
- Tieto painetaan vakuustodistukseen.
- Ulkomaisten erien luomutiedot tarkastetaan pakkauksissa olevista lipukkeista sekä tarkastustodistuksista. Kopio merkinnöistä liitetään pöytäkirjaan.
- Jos luomuhyväksytyt erä on yhdistetty tavanomaisesti tuotettuun, ei erä ole enää luomuhyväksyttyä.

20. Tilataan vakuustodistukset Ruokavirastosta

Vakuuksia ei toimiteta ilman tähän merkittyä tilausta

- Pakkaajat voivat painaa vakuudet, jos pakkaamalla on siihen lupa ja pienpakkauksiin, jotka ovat nurmi- ja rehuksveilla sekä nurmiseoksilla korkeintaan 10 kg ja nurmikkoseoksilla korkeintaan 2 kg.
- Jos pakkaaja painaa vakuustodistukset itse, merkitään rasti siihen kohtaan.
- Rastitaan se kohta, jollaisia vakuustodistuksia halutaan (tarra, kartonki tai riippulipuke).
- Myös pakkauskoko ja lukumäärä täytyy olla merkittynä kohdassa 21.
- Jos vakuudet tilataan myöhemmin, merkitään rasti siihen kohtaan. Tilaus jätetään myöhemmäksi, jos kysymyksessä on siilotavara ja erän kokoa ei ole voitu tarkasti määrittää tai jos esimerkiksi harkitaan vielä siemenluokan alentamista tai peittausta.
- Jos erä käytetään seoksiin, **eikä vakuuksia tilata, on siitä mainittava huomautuksissa.**

21. Pakkauskoko/lukumäärä

- Tähän kohtaan kirjoitetaan aina pakkausten koko ja lukumäärä, ellei kysymyksessä ole siilo- tai irtotavara.
- Samassa erässä voi olla useampaa pakkauskokoa, siksi tilaa on kolmelle eri koolle ja määrälle. Mikäli pakkausten paino on ilmoitettu bruttona, on siitä tehtävä merkintä huomautuksiin.
- Koko ja lukumäärä ovat erittäin tärkeitä varsinkin silloin, kun vakuudet painetaan Ruokavirastossa, koska pakkauksen paino (nettona tai bruttona) merkitään vakuustodistukseen.
- Jokaisen pakkaukseen kohdalla merkitään rasti ruutuun, onko pakattava siemen peitattua tai peittaamatonta.

22. Erä näytteenottohetkellä

- Merkitään rasti kohtaan, onko erä siilossa, laatikoissa vai säkeissä.
- Jos erä on useammassa paikassa, merkitään rasti niihin kohtiin missä erä sijaitsee, lisäksi jokaiseen kohtaan merkitään kilot.
- Jos erä on vain yhdessä paikassa, riittää pelkkä rasti.
- Jos erä on muualla, kuten peräkärryssä tai kaatosuppilossa, merkitään asia kohtaan huomautuksia.
- Automaattinäytteenotossa pöytäkirjaan merkitään missä erä on sillä hetkellä, kun näytteenottaja irrottaa sinetöidyn kokonaisnäytteen näytteenottomelta tulevasta putkesta.

23. Automaattinäytteenotto/Kaira- tai käsinäytteenotto

- Rasti ruutuun, jos kysymyksessä on automaattinäytteenotto.
- Rasti ruutuun, jos kysymyksessä on kaira- tai käsinäytteenotto. Jos osa erästä otetaan kaira- tai käsinäytteenottona, on koko näytteenotto aina kaira- ja käsinäytteenottoa.
- Siilosta ei enää oteta näytteitä

24. Perunalle tehtävät tutkimukset

- Ohjeet kohdan täyttämistä annetaan erikseen.

25. Huomautuksia

- Kaikki sellainen oleellinen tieto, jolla ei ole kohtaa näytteenottopöytäkirjan muissa kohdissa, merkitään tähän.
- Jos kysymyksessä on yhdistetty erä, kirjoitetaan huomautuksiin viljelystarkastusnumerot, viljelijöiden nimet ja siemenen määrä viljelyksittäin.

Esim.	E0222 24001	Viljelijä Ville	11 800 kg
	E0999 24099	Ojanen Olli	<u>13 100 kg</u>
			24 900 kg

- Jos perussiemen- tai esiperussiemenviljelysten satoa yhdistetään, yhdistetty erä voidaan hyväksyä korkeintaan C1-siemenluokkaan (OECD Seed Schemes).
- Jos näytteenottaja tai pakkaaja on sopinut jotakin erityistä Ruokaviraston kanssa, merkitään huomautuksiin, kenen kanssa on keskusteltu, milloin ja mitä on sovittu.
- Jos asiat eivät mahdu huomautuksia kohtaan, voidaan pöytäkirjan liitteeksi tehdä erillinen paperi.
- Merkintä, jos erästä halutaan kansainvälinen tarkastustodistus (ISTA).
- Jos tarkastuttaja haluaa ISTA-näytteenoton, tähän kohtaan merkitään, kuinka monesta pakkauksesta näyte on otettu, minkä kokoisia pakkaukset ovat ja minkä tyyppisiä pakkaukset ovat (esim. kannella suljettu laatikko tai säkki).
- Merkitään huomautuksiin, jos vakuustodistukseen halutaan voimassaoloaika.

26. Todistus ruotsiksi/Intyget på finska

- Jos näytteen mukana on suomenkielinen pöytäkirja, mutta halutaan ruotsinkielinen tarkastustodistus, merkitään kohtaan rasti
- Jos vakuuslipukkeet halutaan ruotsinkielisenä (tai englanninkielisenä), on asiasta laitettava maininta kohtaan huomautuksia.
- Jos näytteen mukana on ruotsinkielinen pöytäkirja, mutta halutaan suomenkielinen todistus, merkitään rasti kohtaan " Intyget på finska"

27. Allekirjoitukset

- Pöytäkirjaan on aina kirjoitettava näytteenottajan ja mikäli mahdollista myös tarkastuttajan/tarkastuttajan edustajan allekirjoitus. Tarkastuttajan allekirjoitus ei ole pakollinen.
- Näytteenottaja merkitsee nimensä perään myös tunnusnumerosa.

NÄYTTEENOTTAJA LIIMAA TAI NIITTTAA JOKAISESTA YLIVUOTISESTA ERÄSTÄ (KOTIMAISESTA TAI ULKOMAISESTA) YHDEN VANHAN TAI ALKUPERÄISEN VAKUUSTODISTUKSEN PÖYTÄKIRJAN LIITTEEKSI.

Word'illa täytetty pöytäkirja lähetetään: siemenkirjaamo.loimaa@ruokavirasto.fi

Itsejäljentävästä pöytäkirjasta tulee kolme kappaletta, joista

1. lähetetään näytteen mukana Ruokavirastolle (päällimmäinen)
2. jää näytteenottajalle
3. annetaan tarkastuttajalle.

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

PÖYTÄKIRJA
siementavaran näyteenotosta
Näytteenottopäivä / 20

1

TARKASTUTTAJA

2 Asiakas/pakkaamonumero	Nimi
Lähiosoite	
Postiosoite	

NÄYTE

3 ☐ Virallinen tarkastus	☐ Yliuotinen näyte	☐ Uusintatarkastus (saman kauden aikana)	☐ Noki-viirutautimääritys tehty (jos uusinta)
☐ Ohjetarkastus	☐ Valvontanäyte	☐ Kenttäkoenäyte	☐ ISTA ☐ Muu, mikä?
4 ☐ Erä toimitetaan ennakkovakuudella	Ennakkotävyys %	Ennakkotävyys peitattuna %	
Laji	5	Lajike	6
Siemenluokka	7	Tuotantomaa, jos muu kuin Suomi	8

TEHTÄVÄT TUTKIMUKSET

Näyte käsitelty. Miten?	9	Peittausaine	10
☐ Koko erä peitataan	☐ Erästä osa toimitetaan peitattuna (peittaamattomalle tautimääritykset):	kg	Peittausaine
☐ Kaikki siemenluokkaan kuuluvat määritykset	LISÄKSI / TAI	☐ Puhtaus ☐ 1 000 sp	☐ Kosteus ☐ Muu, mikä
	☐ Itävyys, näyte peittaamaton	☐ Itävyys, näyte peitattu	☐ Itävyys, peitataan Ruokavirastossa, aine:

KAUPPAERA

Merkki	13	Kokonaismäärä, punnittu kg	Kokonaismäärä, arvioitu kg
Erän pakkaaja	16	Pakkaamotunnus	14 15
Viljelystarkastusnumero	17	☐ Luomusiemen	19
Viljelijän nimi	18	Postinumero	

VAKUUDET

Tilataan vakuustodistukset Ruokavirastosta			
20 ☐ Tarra	☐ Kartonki	☐ Riippulipuke	☐ Etätulostus ☐ Tilataan myöhemmin ☐ Lipukkeet painetaan itse
Pakkauskooko / lukumäärä	Pakkauskooko / lukumäärä	Pakkauskooko / lukumäärä	
☐ peittaamaton	☐ peittaamaton	☐ peittaamaton	
☐ peitattu	☐ peitattu	☐ peitattu	

NÄYTTEENOTTO

Erä näytteenottohetkellä			
☐ silossa kg	☐ laatikoissa kg	☐ säkeissä kg	Muulla, missä? kg
☐ Automaattinäytteenotto	☐ Kaira- tai käsinäytteenotto	☐ Siilosta kairalla	

PERUNALLE TEHTÄVÄT TUTKIMUKSET

24 ha	säkkejä yhteensä	☐ Rengasmätä	☐ Virukset
Kantasiemenen luokka:	☐ Ulkomainen	kpl mukuloita	säkkiä kpl mukuloita säkkiä

HUOMAUTUKSIA

25	26 ☐ Todistus ruotsiksi
----	--

ALLEKIRJOITUKSET

Näytteenottaja	Nro	Tarkastuttaja
27		

Täytetty alkuperäinen pöytäkirja lähetetään näyteen mukana Ruokavirastoon ja kopiot näytteenottajalle sekä pakkaajalle/tarkastuttajalle.

LIITE 4, Lajikeluettelo

- a) **Suomen kansallinen kasvilajikeluettelo:** kasvilajikelautakunnan julkaisema luettelo lajikkeista, jotka on todettu viljelyarvoltaan Suomeen sopiviksi. Kansallinen lajikeluettelo löytyy internetistä Eviran kotisivuilta (hakusanalla kasvilajikeluettelo).

Kasvilajikelautakunta tutkii lajikkeen viljelyarvon niiden tulosten perusteella, jotka saadaan Suomen kasvuoloissa tehdyistä virallisista viljelyarvokokeista ja päättää lajikeluettelon hyväksymisestä.

- b) **Euroopan yhteisön lajikeluettelo (Common Catalogue of Varieties):** EU:n yleinen lajikeluettelo, jollainen on erikseen maatalouskasveista ja vihanneskasveista. Yhdistelmä kaikkien EU:n jäsenvaltioiden kansallisista lajikeluetteloista. Löytyy internetistä osoitteesta <https://ec.europa.eu/food/plant-variety-portal/>

Suomessa saa sertifioida ja markkinoida siementä Suomen kansalliseen kasvilajikeluettelon tai EU:n viralliseen lajikeluettelon merkityistä lajikkeista.

Sellaisille lajikkeille, jotka eivät ole menestyneet Suomen kasvuoloja vastaavissa virallisissa kokeissa tai joiden markkinointi on ollut vähäistä, voidaan antaa markkinointirajoitus tai markkinointikielto.

LIITE 5, Seosilmoituslomake

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

SEOSILMOITUS

Sähköposti:vakuus@ruokavirasto.fi

Tarkastuttaja	Asiakasnumero	Tarkastusnumero
Pakkaaja	Pakkaamonumero	
Lähiosoite	Seoksen nimi	
Postinumero ja -toimipaikka	Puhelin ja telefax	Kauppaerä
		-

Seokseen käytetyn erän perustiedot				Seokseen käytetty määrä		Tarkastustulokset				Laskettu osuus seoksessa	
Laji ja lajike	Kauppaerä	Näytenumero	Siemenluokka	Sekoitus-suhde %	Seokseen käytetty kg	Itävyys %	Itäv. keski-arvo % *)	Puhtaita siemeniä %	Muiden lajien siemeniä yht. %	Puhtaita siemeniä %	Muiden lajien siemeniä yht. %

Puhtaita siemeniä (%):	Erän koko (kg):	Aika ja paikka:
Muiden lajien siemeniä (%):	Pakkaukset kpl/paino:	Allekirjoitus:
		Pakkaamon nimi ja leima:
Vakuuden voimassaolopäivä:	Vakuustodistusten tilaus sementitarkastusyksiköstä: ☐ tarra ☐ kartonki	Tarkastusmaksu (€):

vakuustodistukset painetaan itse

Päiväys ja
hyväksyjän
allekirjoitus:
Ruokaviraston
leima:

*) Itävyyden keskiarvo-% lasketaan lajikkeittain, kun seoksessa on useampi erä samaa lajiketta.

LIITE 6, Ilmoituslomake kauppaerän uudelleen pakkaamisesta

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

ILMOITUS
siemenerän uudelleen pakkaamisesta

UUDEN ERÄN TIEDOT

Laji	Lajike	Siemenluokka
Kauppaerä	Erän koko	Uudelleen pakkaaminen koskee ☐ koko erää ☐ osaa erästä
Pakkausten lukumäärä/paino		
Erä käsitelty/käsitellään. Miten?		☐ Luomusiemen

VAKUUSTODISTUKSET

Tilataan vakuustodistukset siementarkastusyksiköstä		Toimittajan vakuudet
☐ Tarra	☐ Kartonki	☐ Riippulipuke
☐ Asiakastulostus	☐ Tilataan myöhemmin	☐ Painetaan itse
Vakuuteen voimassaoloaika	Muut vakuuteen tarvittavat tiedot	
☐ Kyllä		

UDELLEEN PAKATTAVAN ERÄN PAKKAAJA

Nimi	Pakkaamotunnus
Lähiosoite	Puhelin
Postinumero ja -toimipaikka	Telefax

UDELLEN PAKATTAVAN ERÄN TARKASTUTTAJA

Nimi	Pakkaamo- tai yhteystietotunnus
Lähiosoite	Puhelin
Postinumero ja -toimipaikka	Telefax

ALKUPERÄINEN PAKKAAJA TAI MAAHANTUOJA

Nimi	Pakkaamo- tai yhteystietotunnus
Lähiosoite	Postinumero ja -toimipaikka

ALKUPERÄISEN ERÄN TIEDOT *)

Kauppaerä	Ruokaviraston näytenumero	Ostetun erän koko	Siemenluokka
Ostettujen pakkausten lukumäärä/paino			
Erä käsitelty/käsitellään. Miten?			☐ iSeed ☐ Luomusiemen
Tuotantomaa (jos muu kuin Suomi)	Tuontimaa (jos tiedossa)		
Huomautuksia			

*) Ilmoituksen mukana on lähetettävä yksi alkuperäisen erän vakuustodistus sekä kopiot tarkastustodistuksesta ja sertifiointipäätöksestä.

ALLEKIRJOITUS

Aika ja paikka	Allekirjoitus
----------------	---------------

--	--

Ruokavirasto • Siemenyksikkö • Tampereentie 51, 32200 LOIMAA • Puh. 029 530 0400 • kylvosiementuonti@ruokavirasto.fi • www.ruokavirasto.fi
Ruokavirasto 81457

LIITE 7, Automaattisen näytteenottimen vuositarkistus

Automaattisen näytteenottimen tarkistus kerran vuodessa

Pakkaamo (tunnus + nimi)		Näytteenottaja (tunnus + nimi)	
Pvm		Ympyröi laitteen merkki: Pfeuffer Rakoraf (Rationel) Kekkonen	Malli:

Näytteenottajan allekirjoitus

	Tarkastettu kriteeri	Kunnossa		Ongelman kuvaus
		Kyllä	Ei	
1.	Näytteenottotiheys on riittävä (laskelma alla, kahden erän tiedot)			
2.	Osanäytteiden välillä näytepussiin ei tule siementä			
3.	Näyte otetaan jatkuvasta siemenvirrasta			
4.	Kellolaite toimii oikein (tarkistettava tässä yhteydessä: jos osanäytteitä pitäisi ottaa esim. 10 minuutin välein, tarkista!)			
5.	Näytepussin merkinnät kunnossa			
6.	Näytteenottimen vihko löytyy ja merkintöjä on tehty (ks. alla)			
7.	Näyteletku on sinetöity ylä- ja alapäästä			
8.	Näytteenottotiheys/kellolaitteen säädöt löytyvät erän lajittelutiedoista.			
9.	Muuta			

Näytteenottotiheys, tarkistettu

Laji	kauppaerä	koko (kg)	lajittelunopeus (kg/tunti)	arvioitu lajittelu-aika	Osanäytteitä otetaan kellolaitteen mukaan x minuutin välein

Onko osanäytteiden määrä riittävä (vrt. laji ja erä koko)?

Automaatin vihon minimimerkinnot

Näytteenottaja lisää vihkoon: muoviletkun lisäys + ylä- ja/tai alapään sinetöinti, kellolaitteen tarkistus, vuositarkistus tehty (=tämä paperi)

Pakkaaja lisää vihkoon: huolto ja korjaus, automaatin puhdistus, näytteenottimen kellolaitteen säädöt eräkohtaisesti, jos ei tehdä lajittelukirjanpitoon

.....

Kun näytteenottaja on tehnyt tarkistuksen, näytteenottaja palauttaa täytetyn lomakkeen osoitteella antti.pasto@ruokavirasto.fi tai Ruokavirasto/Antti Pasto, Tampereentie 51, 32200 LOIMAA

LIITE 8,

Ruokavirastossa virallisille näytteille tehtävät määrykset lajeittain ja siemenluokittain

VILJAT	Laji	siemenluokka	puh- taus	itävyys/ peitattuna 1)	kos- teus 6)	1000 sp	lento- noki 2)	kauran noki 3)	kenttäkoe	
	Kaura	PB, B1, B2, B3		x	x	x	x		x	x
		C1		x	x	x	x			x
		C2		x	x	x	x			
	Ohra	PB, B1, B2, B3, C1		x	x	x	x	x		x
		C2		x	x	x	x	x		
	Ruis	PB, B1, B2, B3		x	x	x	x			x
		C		x	x	x	x			
	Vehnä	PB, B1, B2, B3, C1		x	x	x	x			x
		C2		x	x	x	x			
ylivuotinen tarkastus	kaikki siemenluokat			x	x					

Vehnän haisunokea ei saa esiintyä sementtavarassa. Jos sitä löytyy, niin kaikki viljelykseltä peräisin olevat erät hylätään.

NURMI- JA REHUKASVIT	Lajit	siemenluokka	puhtaus	itävyys/ peitattuna 1)	kos- teus 5)	1000 sp	kenttäkoe	
	Heinät, apilat ja muut lajit	PB, B		x	x	x		x
		C		x	x	x		
		K (lajikkeeton kaupallinen siemen) 5)		x	x			
	Herne ja härkäpapu	PB, B, C1, C2		x	x	x	x	x
		C2		x	x	x	x	
	Lanttu	PB, B		x	x	x		x
C			x	x	x			
Kaikki lajit ylivuotinen tarkastus (sertifioitu/hyväksytty aikaisemmin)	PB, B, C1, C2 K 4)			x	x			

ÖLJY- JA KUITUKASVIT	Lajit	siemenluokka	puhtaus	itävyys/ peitattuna 1)	kos- teus 5)	taudit	kenttäkoe	
	Rypsi, rapsi, sareptansinappi, mustasinappi, keltasinappi, kumina, unikko	PB, B		x	x	x		x
		C		x	x	x		
	Mustasinappi, ruistankio, maustekumina	K 4)		x	x			
	Auringonkukka, hamppu	PB, B		x	x	x	x	x
		C		x	x	x	x	
	Pellava	PB, B1, B2, B3, C1, C2		x	x	x	x	x
		C3		x	x	x	x	
Kaikki lajit ylivuotinen tarkastus (sertifioitu/hyväksytty aikaisemmin)	PB, B, B1, B2, B3, C, C1, C2, C3 K 4)			x 1)	x			

VIHANNESKASVIT	lajit	siemenluokka	puhtaus	itävyys	kenttäkoe
			PB, B	x	x

	kaikki, kotimainen 1. tarkastus	C, ST	x	x	
	kaikki lajit, ylivuotinen (sertifioitu/hyväksytyt aikaisemmin)	PB, B, C, ST		x	

- 1) Itävyys määritetään sellaisena kuin erää markkinoidaan. Jos erää markkinoidaan sekä peitattuna, että peittaamattomana täytyy molemmat itävyydet määrittää ->ylivuotiserään täytyy ottaa näytteet erikseen peitatusta ja peittaamattomasta kosteusnäytteineen, myös erilliset pöytäkirjat pitää täyttää.
- 2) Jos tarkastuttaja ilmoittaa peittaavansa koko erän **lentonokeen** tehoavilla aineilla, ei määrittämiä tehdä. Muussa tapauksessa määrittämiä tehdään kaikille lajikkeille.
- 3) Jos tarkastuttaja ilmoittaa peittaavansa koko **kaurannokeen** tehoavilla aineilla, ei määrittämiä tehdä.
- 4) Koskee vain kylänurmikkaa, puistonurmikkaa, pohjannurmikkaa, tunturinurmikkaa, unkarinvirnaa, ruokohelpeä, rehukattaraa, valkomesikkää, viljatarta, nätkintä, mustasinappia, maustekuminaa ja ruistankiota.
- 5) Kosteusnäytteet otetaan erillisen ilmoituksen mukaan, mutta kosteus määritetään 5 %:n otantana ilman erillistä maksua. Jos kosteus rastietaan/kirjoitetaan mobiilisiemeneseen, määritetään kosteus silloin aina maksullisena.

Huom. ohran viirutauti ei kuulu enää laatuvaatimuksiin.

LIITE 9, Viljakasvien siementavaran laatuvaatimukset

Taulukko 1. Puhtaus, muiden kasvilajien määrä, itävyys ja kosteus

Laji		Puhtaus	Muiden kasvilajien siemeniä enintään liitteessä 4 määritellyn painoisessa näytteessä			<i>Avena fatua</i> , <i>Avena sterilis</i> , <i>Lolium temulentum</i> (kpl/500 g)	Itävyys	Kosteus
			viljakasvien	muiden lajien	yhteensä			
		1	2	3 (c)	4 (a)			
Kaura, kuoreton kaura, ukonkaura, ohra, vehnä, kovavehnä, spelttivehnä	Perus-siemen	99,0 %	1 (b)	3	4	0	85 % *)	16,0 %
	Sertifioitu siemen 1. sukupolvi	98,0 %	7	7	10	0	85 % *)	16,0 %
	Sertifioitu siemen 2. sukupolvi	98,0 %	7	7	10	0	85 % *)	16,0 %
Ruis	Perus-siemen	98,0%	1 (b)	3	4	0	85 %	16,0 %
	Sertifioitu siemen 1. sukupolvi	98,0 %	7	7	10	0	85 %	16,0 %
Ruisvehnä	Perus-siemen	98,0 %	1 (b)	3	4	0	80 %	16,0 %
	Sertifioitu siemen 1. sukupolvi	98,0 %	7	7	10	0	80 %	16,0 %
	Sertifioitu siemen 2. sukupolvi	98,0 %	7	7	10	0	80 %	16,0 %
Riisi	Perus-siemen	98,0 %			4 (d)	0	80 %	
	Sertifioitu siemen 1. sukupolvi	98,0 %			10 (d)	0	80 %	
	Sertifioitu siemen 2. sukupolvi	98,0 %			15 (d)	0	80 %	
Durra		98,0 %			0	0	80 %	
Maissi		98,0 %			0	0	90 %	
Kanarian-helppi	Perus-siemen	98,0 %	1 (b)		4	0	75 %	
	Sertifioitu siemen 1. sukupolvi	98,0 %	5		10	0	75 %	

SIEMENTAVARAN LAATUVAATIMUKSET

Taulukon 1 selitteet ja muut siementavaran laatuvaatimukset:

1 Puhtaus ja muiden kasvilajien siementen määrä:

- a) Sarakkeiden 2 ja 3 siementen yhteissumma ei saa ylittää sarakkeen 4 siementen enimmäismäärää.
- b) Toista kappaletta siementä ei katsota epäpuhtaudeksi, jos uudessa, samanpainoisesta näytteestä ei löydy yhtään (muiden) viljakasvien siementä.
- c) Muiden lajien siemenistä saa olla peltoretikka- ja aurankukkalajien siemeniä:

perussiemen	enintään 1 kpl/500 g
sertifioitu siemen	enintään 3 kpl/500 g

- d) Muiden lajien siemenistä saa olla:

	Punaisen riisin siemeniä	Hirssin siemeniä
perussiemen	enintään 1 kpl/500 g	enintään 1 kpl/500 g
sertifioitu siemen 1. sp.	enintään 3 kpl/500 g	enintään 3 kpl/500 g
sertifioitu siemen 2. sp.	enintään 5 kpl/500 g	enintään 3 kpl/500 g

2 Terveys:

Siementen on oltava käytännössä vapaat kaikista tuhoojista, jotka vähentävät siementen käyttökelpoisuutta ja laatua.

Siementen on myös noudatettava unionikaranteenituhoojia, suoja-aluekaranteenituhoojia ja säänneltyjä muita kuin unionikaranteenituhoojia koskevia asetuksen (EU) 2016/2031 nojalla hyväksytyissä täytäntöönpanosäädöksissä säädettyjä vaatimuksia sekä kyseisen asetuksen 30 artiklan 1 kohdan nojalla hyväksytyjä toimenpiteitä.

Säänneltyjen muiden kuin unionikaranteenituhoojien esiintymisen siemenissä ja vastaavissa luokissa on oltava seuraavassa taulukossa esitettyjen vaatimusten mukaista:

Ankeroiset				
Säännellyt muut kuin unioni-karanteenituhoajat tai niiden aiheuttamat oireet	Viljakasvin suku tai laji	Esiperussiemiä koskevat kynnyksarvot	Perussiemiä koskevat kynnyksarvot	Sertifioituja siemiä koskevat kynnyksarvot
<i>Aphelenchoides besseyi</i> Christie [APLOBE]	<i>Oryza sativa</i> L.	0 %	0 %	0 %
Sienet				
<i>Gibberella fujikuroi</i> Sawada [GIBBFU]	<i>Oryza sativa</i> L.	Käytännössä vapaa	Käytännössä vapaa	Käytännössä vapaa

Claviceps purpurea -sienen aiheuttamien rihmastopakkojen (torajyvä) tai niiden osien esiintymisen siemenissä ja vastaavissa luokissa on oltava seuraavassa taulukossa esitettyjen vaatimusten mukaista:

Laji ja siemenluokka	Sklerootioiden, sklerootion osasten tai torajyvien enimmäismäärä näytteessä, jonka paino on 500 grammaa
Muut viljat kuin rukiin hybridit	
- perussiemenet	1 kpl
- sertifioidut siemenet	3 kpl
Rukiin hybridit	
- perussiemenet	1 kpl
- sertifioidut siemenet	4 kpl (*)

*) Kun sklerootioita, sklerootion osasia tai torajyviä on määritellyn painoisessa näytteessä enintään viisi, näyte katsotaan vaatimusten mukaiseksi, jos toisessa samanpainoisessa näytteessä niitä on enintään neljä.

Suomessa tuotettua siementavaraa koskevat vaatimukset ovat lisäksi seuraavat:

Ohran lentonoki määritetään kaikista ohralajikkeista. Jos tarkastuttaja ilmoittaa peittaavansa erän nokitauteihin tehoavilla aineilla, ei määriä kukaan suoriteta. Kauran nokitaudit määritetään perussiemenluokista.

Ohran lentonoen ja kauran nokitautien määrät ja peittaussuosituksukset ovat:

- 1) Lentonoki
 - a) 0,3 - 0,9 % suositellaan peittausta lentonokeen tehoavalla aineella
 - b) 1,0 % tai enemmän, peittäminen pakollista lentonokeen tehoavalla aineella
- 2) Kauran nokitaudit

< 1000 itiötä / g	ei huomauttamista
1000 - 5000 itiötä / g	suositellaan peittausta nokitauteihin tehoavalla aineella

> 5000 itiötä / g

peittaus pakollinen nokitauteihin
tehoavalla aineella

Jos Suomessa tuotetusta siemenerästä löydetään haisunokea, erä hylätään. Ruokavirasto voi määrittää muitakin siemenlevintäisiä tauteja, jos on aihetta epäillä niitä olevan siemenessä ja antaa peittaussuosituksia.

3 Itävyys:

Kylvösiemenerän on täytettävä taulukossa 1 esitetty itävyysvaatimus sellaisena kuin se markkinoidaan (peittaamattomana tai peitattuna).

Taulukon merkintä *): Kuorettomien kauralajikkeiden ja kuorettomien ohralajikkeiden itävyyden vähimmäisvaatimus on 75 %. Vakuustodistuksessa on tällöin oltava merkintä: "Itävyys vähintään 75 %".

4 Aitous:

Aitous tutkitaan pääosin viljelystarkastuksessa ja virallisessa jälkitarkastuksessa ja aitouden on täytettävä ko. lajille ja siemenluokalle asetetut laatuvaatimukset. Ruokavirasto voi tehdä muitakin määrittämiä, joilla aitous todetaan, jos lajikkeen tarkastus sitä vaatii. Tarkastuttaja maksaa tällöin määrittämisestä aiheutuneet kustannukset.

Siemenillä on oltava riittävä tunnistettavuus ja lajikepuhtaus tai sisäsiitoslinjojen tapauksessa niillä on oltava ominaisuuksien osalta riittävä tunnistettavuus ja lajikepuhtaus. Hybridilajikkeiden siementen osalta edellä olevia säännöksiä sovelletaan myös ainesosien ominaisuuksiin.

Rukiin ja sytoplasmisen hedesteriliteetin avulla tuotetut ohran hybridit:

Siementä ei saa sertifioida sertifioiduksi siemeneksi, jos perussiemenistä virallisesti otettu näyte ei ole virallisessa jälkitarkastuksessa täyttänyt sille asetettuja laatuvaatimuksia tunnistettavuuden ja aitouden osalta, mukaan lukien myös vanhemmaislinjat ja hedekasvin steriiliys.

Durra ja maissi:

Kun käytetään koirassteriiliä emikomponenttia ja hedekomponenttia, joka ei palauta hedelmällisyyttä hybridilajikkeiden sertifioidun siemenen tuotannossa, siemen tulee tuottaa joko sekoittamalla nämä siemenerät sopivassa suhteessa tai koirassteriiliä emikomponenttia ja koirasfertiiliä emikomponenttia lajikkeelle ominaisessa suhteessa. Komponenttien osuudet tutkitaan viljelystarkastuksessa liitteessä 2 annettujen vaatimusten mukaisesti.

Kauran, kuorettoman kauran, ukonkauran, ohran, vehnän, kovavehnän, spelttivehnän hybridit ja itsepölyttävän ruisvehnän hybridit:

Sertifioitujen siementen luokkaan kuuluvien kasvustojen lajikeaitouden on oltava vähintään 90 %.

Aitouden on oltava vähintään 85 prosenttia, kun kyseessä on sytoplasmisen hedesteriliteetin avulla tuotettu ohra. Epäpuhtauksien, palauttajalinjaa lukuun ottamatta, määrä saa olla enintään 2 prosenttia. Aitous tutkitaan näytteiden sopivasta osuudesta tehtävillä virallisilla pistokokeilla.

LIITE 10, Nurmi- ja rehukasvien laatuvaatimukset

SERTIFIOITU SIEMEN

1 Aitous

Siementen on oltava riittävän lajiketunnistettavia ja puhtaita. Vähimmäislajikepuhtaus on tarkastettava pääosin viljelystarkastuksessa, joka suoritetaan liitteessä 2 vahvistettujen ehtojen mukaisesti.

Taulukko 1. Vähimmäislajikepuhtaus

	Sertifioitu siemen	Sertifioitu 1. sp.	Sertifioitu 2. sp.
Niittynurmikan apomiktiset lajikkeet	98,0 %		
Peltoherne		99,0 %	98,0 %
Härkäpapu		99,0 %	98,0 %
Rehukaalit		98,0 %	
Lanttu		98,0 %	

Trifolium subterraneum, *Medicago* spp., lukuun ottamatta *M. lupulinaa*, *M. sativaa* ja *M. x variaa*:

- perussiemenen tuotanto 99,5 %
- lisäykseen tarkoitettujen sertifioitujen siementen tuotanto 98 %
- sertifioitujen siementen tuotanto 95 %

Aitous tutkitaan pääosin viljelystarkastuksessa ja virallisessa jälkitarkastuksessa ja aitouden on täytettävä ko. lajille ja siemenluokalle asetetut laatuvaatimukset. Ruokavirasto voi tehdä muitakin määrityksiä, joilla aitous todetaan, jos lajikkeen tarkastus sitä vaatii. Tarkastuttaja maksaa tällöin määrityksistä aiheutuneet kustannukset.

2 Itävyys, puhtaus ja muiden kasvilajien siementen määrä

Siementen on oltava seuraavien taulukossa 2 esitettyjen vaatimusten ja muiden ehtojen mukaisia itävyyden, puhtauden ja muiden kasvilajien siementen määrän osalta:

Taulukko 2.

Laji	Itävyys		Puhtaus (% painosta)	Muiden kasvilajien siementen määrä enintään (% painosta)							Muiden kasvilajien siemeniä enintään liitteessä 4 määritellyn painoisessa näytteessä (sarakeessa 4)		
	Itävyys vähintään (% puhtaista siemenistä)	Kovia siemeniä enintään (% puhtaista siemenistä)		Yhteensä	Yksittäinen laji	<i>Elytrigia repens</i>	<i>Alopecurus myosuroides</i>	<i>Melilotus spp.</i>	<i>Raphanus raphanistrum</i>	<i>Sinapis arvensis</i>	<i>Avena fatua</i> , <i>Avena sterilis</i>	<i>Cuscuta spp.</i>	<i>Rumex spp.</i> muut kuin <i>Rumex acetosella</i> ja <i>Rumex maritimus</i>
Heinäkasvit:													
Nurmirölli	75 (a)		90	2.0	1.0	0.3	0.3				0	0 (j) (k)	2 (n)
Luhtarölli	75 (a)		90	2.0	1.0	0.3	0.3				0	0 (j) (k)	2 (n)
Isorölli	80 (a)		90	2.0	1.0	0.3	0.3				0	0 (j) (k)	2 (n)
Rönsyrölli	75 (a)		90	2.0	1.0	0.3	0.3				0	0 (j) (k)	2 (n)
Nurmipuntarpää	70 (a)		75	2.5	1.0 (f)	0.3	0.3				0	0 (j) (k)	5 (n)
Heinäkaura	75 (a)		90	3.0	1.0 (f)	0.5	0.3				0	0 (j) (k)	5 (n)
Litteäkattara	75 (a)		97	1.5	1.0	0.5	0.3				0	0 (j) (k)	10 (n)
Kattara	75 (a)		97	1.5	1.0	0.5	0.3				0	0 (j) (k)	10 (n)
Bermudanruoho	70 (a)		90	2.0	1.0	0.5	0.3				0	0 (j) (k)	2
Koiranheinä	80 (a)		90	1.5	1.0	0.3	0.3				0	0 (j) (k)	5 (n)
Ruokonata	80 (a)		95	1.5	1.0	0.5	0.3				0	0 (j) (k)	5 (n)
Hapsinata	75 (a)		85	2.0	1.0	0.5	0.3				0	0 (j) (k)	5 (n)
Lampaannata	75 (a)		85	2.0	1.0	0.5	0.3				0	0 (j) (k)	5 (n)
Nurminata	80 (a)		95	1.5	1.0	0.5	0.3				0	0 (j) (k)	5 (n)
x Festulolium	75 (a)		96	1.5	1.0	0.5	0.3				0	0 (j) (k)	5 (n)
Punanata	75 (a)		90	1.5	1.0	0.5	0.3				0	0 (j) (k)	5 (n)
Jäykkänata	75 (a)		85	2.0	1.0	0.5	0.3				0	0 (j) (k)	5 (n)
Italianraiheinä	75 (a)		96	1.5	1.0	0.5	0.3				0	0 (j) (k)	5 (n)
Englanninraiheinä	80 (a)		96	1.5	1.0	0.5	0.3				0	0 (j) (k)	5 (n)
Raiheinähybridi	75 (a)		96	1.5	1.0	0.5	0.3				0	0 (j) (k)	5 (n)
Phalaris aquatica	75 (a)		96	1.5	1.0	0.3	0.3				0	0 (j) (k)	5
Ketotähkiö	80 (a)		96	1.5	1.0	0.3	0.3				0	0 (k)	5
Timotei	80 (a)		96	1.5	1.0	0.3	0.3				0	0 (k)	5
Kylänurmikka	75 (a)		85	2.0 (c)	1.0 (c)	0.3	0.3				0	0 (j) (k)	5 (n)
Lehtonurmikka	75 (a)		85	2.0 (c)	1.0 (c)	0.3	0.3				0	0 (j) (k)	2 (n)
Rantanurmikka	75 (a)		85	2.0 (c)	1.0 (c)	0.3	0.3				0	0 (j) (k)	2 (n)
Niittynurmikka	75 (a)		85	2.0 (c)	1.0 (c)	0.3	0.3				0	0 (j) (k)	2 (n)
Karheanurmikka	75 (a)		85	2.0 (c)	1.0 (c)	0.3	0.3				0	0 (j) (k)	2 (n)
Puistonurmikka	75 (a)		85	2.0 (c)	1.0 (c)	0.3	0.3				0	0 (j) (k)	5 (n)
Pohjannurmikka	75 (a)		85	2.0 (c)	1.0 (c)	0.3	0.3				0	0 (j) (k)	5 (n)
Tunturinurmikka	75 (a)		85	2.0 (c)	1.0 (c)	0.3	0.3				0	0 (j) (k)	5 (n)
Keltakaura	70 (a)		75	3.0	1.0 (f)	0.3	0.3				0	0 (j) (k)	2 (n)

Laji	Itävyys		Puhtaus								Muiden kasvilajien siemeniä enintään liitteessä 4 määritellyn painoisessa näytteessä (sarakeissa 4)		
	Itävyys Vähintään (% puhtaista siemenistä)	Kovia siemeniä enintään (% puhtaista siemenistä)	Puhtaus (% painosta)	Muiden kasvilajien siementen määrä enintään (% painosta)									
				Yhteensä	Yksittäinen laji	<i>Elytrigia repens</i>	<i>Alopecurus myosuroides</i>	<i>Melilotus spp.</i>	<i>Raphanus raphanistrum</i>	<i>Sinapis arvensis</i>	<i>Avena fatua, Avena sterilis</i>	<i>Cuscuta spp.</i>	<i>Rumex spp.</i> muut kuin <i>Rumex acetosella</i> ja <i>Rumex maritimus</i>
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Palkokasvit:													
<i>Biserrula pelecinus</i>	70		98	0.5							0	0 (j) (k)	10
Rehuvuohenherne	60 (a) (b)	40	97	2.0	1.5			0.3			0	0 (l) (m)	10 (n)
Nätkin	75 (a) (b)	30	95	2.5	1.0			0.3			0	0 (k)	5
Purppuranätkelmä	80		95	1	0.5			0.3			0	0 (j) (k)	20
Keltamaite	75 (a) (b)	40	95	1.8 (d)	1.0 (d)			0.3			0	0 (l) (m)	10
Valkolupiini (*)	80 (a) (b)	20	98	0.5 (e)	0.3 (e)			0.3			0	0 (j)	5 (n)
Sinilupiini (*)	75 (a) (b)	20	98	0.5 (e)	0.3 (e)			0.3			0	0 (j)	5 (n)
Keltalupiini (*)	80 (a) (b)	20	98	0.5 (e)	0.3 (e)			0.3			0	0 (j)	5 (n)
<i>Medicago dolata</i>	70		98	2							0	0 (j) (k)	10
Vieterimailanen	70 (a) (b)	20	98	2							0	0 (j) (k)	10
Rantamailanen	70		98	2							0	0 (j) (k)	10
Nurmimailanen	80 (a) (b)	20	97	1.5	1.0			0.3			0	0 (l) (m)	10
Pallomailanen	70 (b)	30	98	2							0	0 (j) (k)	10
Piikkimailanen	70 (b)	30	98	2							0	0 (j) (k)	10
Sinimailanen	80 (a) (b)	40	97	1.5	1.0			0.3			0	0 (l) (m)	10
<i>Medicago rugosa</i>	70 (b)	20	98	2							0	0 (j) (k)	10
<i>Medicago scutellata</i>	70		98	2							0	0 (j) (k)	10
Palikkamailanen	70 (b)	20	98	2							0	0 (j) (k)	10
Rehumailanen	80 (a) (b)	40	97	1.5	1.0			0.3			0	0 (l) (m)	10
Esparsetti	75 (a) (b)	20	95	2.5	1.0			0.3			0	0 (j)	5
Keltalinnunjalka	75		90	1							0	0 (j) (k)	10
Peltolinnunjalka	75		90	1							0	0 (j) (k)	10
Herne	80 (a)		98	0.5	0.3			0.3			0	0 (j)	5 (n)
Aleksandrian apila	80 (a) (b)	20	97	1.5	1.0			0.3			0	0 (l) (m)	10
Rakkoapila	70		98	1							0	0 (j) (k)	10
<i>Trifolium glanduliferum</i>	70 (b)	30	98	1							0	0 (j) (k)	10
Ruusupapila	70		98	1							0	0 (j) (k)	10
Alsikeapila	80 (a) (b)	20	97	1.5	1.0			0.3			0	0 (l) (m)	10
Veriapila	75 (a) (b)	20	97	1.5	1.0			0.3			0	0 (l) (m)	10
Marokonapila	70		98	1							0	0 (j) (k)	10
<i>Trifolium michelianum</i>	75 (b)	30	98	1							0	0 (j) (k)	10
Puna-apila	80 (a) (b)	20	97	1.5	1.0			0.3			0	0 (l) (m)	10
Valkoapila	80 (a) (b)	40	97	1.5	1.0			0.3			0	0 (l) (m)	10
Tuoksuapila	80 (a) (b)	20	97	1.5	1.0			0.3			0	0 (l) (m)	10
Laji	Itävyys		Puhtaus										

1	Itävyys Vähintään (% puhtaista siemenistä)	Kovia siemeniä enintään (% puhtaista siemenistä)	Puhtaus (% painosta)	Muiden kasvilajien siementen määrä enintään (% painosta)							Muiden kasvilajien siemeniä enintään liitteessä 4 määritellyn painoisessa näytteessä (sarakeessa 4)		
				Yhteensä	Yksittäinen laji	<i>Elytrigia repens</i>	<i>Alopecurus myosuroides</i>	<i>Melilotus spp.</i>	<i>Raphanus raphanistrum</i>	<i>Sinapis arvensis</i>	<i>Avena fatua, Avena sterilis</i>	<i>Cuscuta spp.</i>	<i>Rumex spp.</i> muut kuin <i>Rumex acetosella</i> ja <i>Rumex maritimus</i>
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Pörröapila	75 (b)	20	97	1.5				0.3			0	0 (l) (m)	10
Maa-apila	80 (b)	40	97	0.5							0	0 (j) (k)	10
Pussiapila	70		98	1							0	0 (j) (k)	10
Sarviapila	80 (a)		95	1.0	0.5			0.3			0	0 (j)	5
Hurmervirna	80 (b)	20	97 (e)	1							0	0 (j) (k)	10
Härkäpapu	80 (a) (b)	5	98	0.5	0.3			0.3			0	0 (j)	5 (n)
Unkarinvirna	85 (a) (b)	20	98	1.0 (e)	0.5 (e)			0.3			0	0 (j)	5 (n)
Rehuvirna	85 (a) (b)	20	98	1.0 (e)	0.5 (e)			0.3			0	0 (j)	5 (n)
Ruisvirna	85 (a) (b)	20	98	1.0 (e)	0.5 (e)			0.3			0	0 (j)	5 (n)
<u>Muut lajit:</u>													
Lanttu	80 (a)		98	1.0	0.5				0.3	0.3	0	0 (j) (k)	5
Rehukaali	75 (a)		98	1.0	0.5				0.3	0.3	0	0 (j) (k)	10
Aitohunajakukka	80 (a)		96	1.0	0.5				0.3	0.3	0	0 (j) (k)	
Heinäratamo	75		85	1.5							0	0 (j) (k)	10
Öljyretikka	80 (a)		97	1.0	0.5				0.3	0.3	0	0 (j)	5
Rehukattara	75 (a)		97	1.5	1.0	0.5	0.3				0	0 (j) (k)	10 (n)
Ruokohelpi	75 (a)		96	1.5	1.0	0.3	0.3				0	0 (j) (k)	5
Valkomesikkä	60 (a)		97	1.5	1.0	0.5	0.3				0	0 (j) (k)	
Viljatatar	80 (a)		97	1.5	1.0	0.5					0	0 (j) (k)	

*) Lupiinin siemenissä muun väristen lupiinien siementen lukumäärä ei saa ylittää:

- karvaassa lupiinissa 2 %
- muissa lupiineissa 1 %

Karvaan lupiinin siementen määrä, muissa lajikkeissa kuin karvaassa lupiinissa, saa olla enintään 2.5 %.

- a) Kaikki tuoreet ja terveet siemenet, jotka eivät idä esikäsittelyn jälkeen, katsotaan itäviksi siemeniksi.
- b) Lajeilla, joilla on määritelty kovat siemenet, ne luetaan kuuluviksi itäviin ilmoitettuun enimmäismäärään asti.
- c) Muiden *Poa*-lajien siemeniä ei katsota epäpuhtaudeksi, kun niitä on enintään 0.8 % siementen painosta.
- d) *Trifolium pratense*n siemeniä ei katsota epäpuhtaudeksi, kun niitä on enintään 1.0 % siementen painosta.
- e) *Lupinus albus*n, *Lupinus angustifolius*n, *Lupinus luteus*n, *Pisum sativum*n, *Vicia faba* ja *Vicia* spp:n siemeniä ei katsota epäpuhtaudeksi, kun niitä on enintään 0.5 % siementen painosta muissa vastaavissa lajeissa.
- f) Yksittäisen lajin siementen enimmäisprosenttia ei sovelleta *Poa* spp:n siemeniin
- g) *Avena fatua*n ja *Avena sterilis*n siementen lukumääriä ei tarvitse määrittää ellei epäillä sarakkeessa 12 vahvistettujen ehtojen täyttymistä.
- h) *Cuscuta* spp:n siementen lukumääriä ei tarvitse määrittää, ellei epäillä sarakkeessa 13 vahvistettujen ehtojen täyttymistä.
- i) Yhtä *Cuscuta* spp:n siementä vahvistetun painoisessa näytteessä ei katsota epäpuhtaudeksi, kun toisessa samanpainoisessa näytteessä ei ole *Cuscuta* spp:n siemeniä.
- j) *Cuscuta* spp:n siementen lukumäärien määrittämistä varten otettavan näytteen on oltava painoltaan kaksinkertainen liitteen 4 kohdassa 4 ilmoitettuun näytteen painoon verrattuna.
- k) Yhtä *Cuscuta* spp:n siementä vahvistetun painoisessa näytteessä ei katsota epäpuhtaudeksi, kun toisessa, painoltaan kaksinkertaisessa, näytteessä ei ole *Cuscuta* spp:n siemeniä.
- l) Muita *Rumex* spp:n, muiden kuin *Rumex acetosella*n ja *Rumex maritimus*n, siementen lukumäärää ei tarvitse määrittää, ellei ole epäilystä siitä, että sarakkeessa 14 vahvistetut ehdot eivät täyty.

3 Kosteus

Kosteus määritetään perussiemenellä ja sertifioidulla siemenellä ja se saa olla herneellä sekä härkäpavulla 17 %; heinäkasveilla, nurmipalkokasveilla ja muilla lajeilla 14 %.

4 Terveys

Siementen on oltava käytännössä vapaat kaikista tuhoojista, jotka vähentävät siementen käyttökelpoisuutta ja laatua.

Siementen on myös noudatettava unionikaranteenituhoojia, suoja-aluekaranteenituhoojia ja säänneltyjä muita kuin unionikaranteenituhoojia koskevia asetuksen (EU) 2016/2031 nojalla hyväksytyissä täytäntöönpanosäädöksissä säädettyjä vaatimuksia sekä kyseisen asetuksen 30 artiklan 1 kohdan nojalla hyväksytyjä toimenpiteitä.

Säänneltyjen muiden kuin unionikaranteenituhoojien esiintymisen siemenissä ja vastaavissa luokissa on oltava seuraavassa taulukossa 3 esitettyjen vaatimusten mukaista:

Säännellyt muut kuin unionikaranteenituhoojat tai niiden aiheuttamat oireet	Nurmi- ja rehukasvin suku tai laji	Esiperussiemeniä koskevat kynnsarvot	Perussiemeniä koskevat kynnsarvot	Sertifioituja siemeniä koskevat kynnsarvot
<i>Clavibacter michiganensis</i> ssp. <i>insidiosus</i> (McCulloch 1925) Davis et al. [CORBIN]	<i>Medicago sativa</i> L.	0 %	0 %	0 %
<i>Ditylenchus dipsaci</i> (Kuehn) Filipjev [DITYDI]	<i>Medicago sativa</i> L.	0 %	0 %	0 %

PERUSSIEMEN

Tässä liitteessä sertifioidulle siemenelle vahvistettuja ehtoja sovelletaan perussiemeneseen ottaen huomioon seuraavat määräykset:

1 Aitous

Siementen on oltava riittävän lajiketunnistettavia ja puhtaita. Vähimmäislajikepuhtaus on tarkastettava pääosin viljelystarkastuksessa, joka suoritetaan liitteessä 2 vahvistettujen ehtojen mukaisesti.

Peltoherne, härkäpapu, rehukaalit, lanttu ja niittynurmikan apomiktiset lajikkeet: 99,7 %.

Siementen on täytettävä seuraavat taulukossa 4 esitetyt vaatimukset ja muut ehdot:

Taulukko 4.

Laji	Muiden kasvilajien siementen määrä enintään						
	Yhteensä (% painosta)	Kpl-määrä määritellyn painoisessa näytteessä (liite 4 sarake 4)					
		Yksit- täinen laji	<i>Rumex</i> spp. muut kuin <i>R.</i> <i>acetosella</i> ja <i>R. maritimus</i>	<i>Elyt- rigia</i> <i>re- pens</i>	<i>Alope- curus</i> <i>myosu- roides</i>	<i>Melilotus</i> <i>spp.</i>	Muut ehdot tai vaati- mukset
1	2	3	4	5	6	7	8
<u>Heinäkasvit:</u>							
Luhtrarölli	0.3	20	1	1	1		(j)
Isorölli	0.3	20	1	1	1		(j)
Nurmirölli	0.3	20	1	1	1		(j)
Rönsyrölli	0.3	20	1	1	1		(j)
Nurmipuntarpää	0.3	20 (a)	2	5	5		(j)
Heinäkaura	0.3	20 (a)	2	5	5		(i) (j)
Litteäkattara	0.4	20	5	5	5		(j)
Kattara	0.4	20	5	5	5		(j)
Bermudaruoho	0.3	20 (a)	1	1	1		(j)
Koiranheinä	0.3	20 (a)	2	5	5		(j)
Ruokonata	0.3	20 (a)	2	5	5		(j)
Hapsinata	0.3	20 (a)	2	5	5		(j)
Lampaannata	0.3	20 (a)	2	5	5		(j)
Nurminata	0.3	20 (a)	2	5	5		(j)
Punanata	0.3	20 (a)	2	5	5		(j)
Jäykkänata	0.3	20 (a)	2	5	5		(j)
x Festulolium	0.3	20 (a)	2	5	5		(j)
Italianraiheinä	0.3	20 (a)	2	5	5		(j)
Englanninraiheinä	0.3	20 (a)	2	5	5		(j)
Raiheinähybridi	0.3	20 (a)	2	5	5		(j)
Phalaris aquatica	0.3	20	2	5	5		(j)
Ketotähkiö	0.3	20	2	1	1		(j)
Timotei	0.3	20	2	1	1		(j)
Kylänurmikka	0.3	20 (b)	1	1	1		(f) (j)
Lehtonurmikka	0.3	20 (b)	1	1	1		(f) (j)
Rantanurmikka	0.3	20 (b)	1	1	1		(f) (j)
Niittynurmikka	0.3	20 (b)	1	1	1		(f) (j)
Karheanurmikka	0.3	20 (b)	1	1	1		(f) (j)
Tunturinurmikka	0.3	20 (b)	1	1	1		(j)
Puistonurmikka	0.3	20 (b)	1	1	1		(j)
Pohjannurmikka	0.3	20 (b)	1	1	1		(j)
Keltakaura	0.3	20 (c)	1	1	1		(i) (j)
<u>Palkokasvit:</u>							
<i>Biserrula pelecinus</i>	0.3	20	5				
Rehuvuohenherne	0.3	20	2			0 (e)	(j)
Nätkin	0.3	20	2			0 (e)	(j)
Purppuranätkelmä	0.3	20	5			0 (d)	
Keltamaite	0.3	20	3			0 (e)	(g) (j)
Valkolupiini	0.3	20	2			0 (d)	(h) (k)
Sinilupiini	0.3	20	2			0 (d)	(h) (k)
Keltalupiini	0.3	20	2			0 (d)	(h) (k)

Laji	Muiden kasvilajien siementen määrä enintään						
	Yhteensä (% painosta)	Kpl-määrä määritellyn painoisessa näytteessä (liite 4 sarakke 4)					
		Yksit- täinen laji	<i>Rumex</i> spp. muut kuin <i>R.</i> <i>acetosella</i> ja <i>R. maritimus</i>	<i>Elyt- rigia</i> <i>re- pens</i>	<i>Alope- curus</i> <i>myosu- roides</i>	<i>Melilotus</i> <i>spp.</i>	Muut ehdot tai vaati- mukset
1	2	3	4	5	6	7	8
<i>Medicago doliata</i>	0.3	20	5	-	-	0 (e)	
Viertermailanen	0.3	20	5	-	-	0 (e)	
Rantamailanen	0.3	20	5	-	-	0 (e)	
Nurmimailanen	0.3	20	5	-	-	0 (e)	(j)
Pallomailanen	0.3	20	5	-	-	0 (e)	
Piikkimailanen	0.3	20	5	-	-	-	
<i>Medicago rugosa</i>	0.3	20	5	-	-	-	
Sinimailanen	0.3	20	3			0 (e)	(j)
<i>Medicago scutellata</i>	0.3	20	5				
Palikkamailanen	0.3	20	5				
Rehumailanen	0.3	20	3			0 (e)	(j)
Esparsetti	0.3	20	2			0 (d)	
Keltalinnunjalka	0.3	20	5				
Peltolinnunjalka	0.3	20	5				
Peltoherne	0.3	20	2			0 (d)	
Aleksandrian apila	0.3	20	3			0 (e)	(j)
Rakkoapila	0.3	20	5				
<i>Trifolium glanduliferum</i>	0.3	20	5				
Ruusupapila	0.3	20	5				
Alsikeapila	0.3	20	3			0 (e)	(j)
Veriapila	0.3	20	3			0 (e)	(j)
Marokonapila	0.3	20	5	-	-	-	(j)
<i>Trifolium michelianum</i>	0.3	20	5	-	-	-	-
Puna-apila	0.3	20	5			0 (e)	(j)
Valkoapila	0.3	20	5			0 (e)	(j)
Tuoksuapila	0.3	20	3			0 (e)	(j)
Pörröapila	0.3	20	5	-	-	-	-
Maa-apila	0.3	20	5	-	-	-	(j)
Pussiapila	0.3	20	5	-	-	-	(j)
Sarviapila	0.3	20	2			0 (d)	
Hurmevirna	0.3	20	5	-	-	0 (d)	-
Härkäpapu	0.3	20	2			0 (d)	
Unkarinvirna	0.3	20	2			0 (d)	(h)
Rehuvirna	0.3	20	2			0 (d)	(h)
Ruisvirna	0.3	20	2			0 (d)	(h)
<u>Muut lajit:</u>							
Lanttu	0.3	20	2				(j)
Rehukaalit	0.3	20	3				(j)
Aitohunajakukka	0.3	20					
Heinäratamo	0.3	20	3				
Öljyretikka	0.3	20	2				
Rehukattara	0.4	20	5	5	5		(j)
Ruokohelpi	0.3	20	2	5	5		(j)
Valkomesikkä	0.3	20	5			0 (e)	(j)

- a) *Poa* spp:n siementen enimmäismäärä saa olla 80 kpl.
- b) Sarakkeessa 3 vahvistettua ehtoa ei sovelleta *Poa* spp:n siemeniin. Muiden kuin tarkastettavana olevan lajin *Poa* spp:n siementen enimmäismäärä saa olla enintään 1 kpl/500 siemenen näyte.
- c) *Poa* spp:n siementen enimmäismäärä saa olla 20 kpl.
- d) *Melilotus* spp:n siementen lukumäärää ei tarvitse määrittää, ellei epäillä sarakkeessa 7 vahvistettujen ehtojen täyttymistä.
- e) Yhtä *Melilotus* spp:n siementä vahvistetun painoisessa näytteessä ei katsota epäpuhtaudeksi, kun toisessa, vahvistetulta painoltaan kaksinkertaisessa näytteessä ei ole *Melilotus* spp:n siemeniä.
- f) Taulukossa 2 vahvistettua ehtoa c ei sovelleta.
- g) Taulukossa 2 vahvistettua ehtoa d ei sovelleta.
- h) Taulukossa 2 vahvistettua ehtoa e ei sovelleta.
- i) Taulukossa 2 vahvistettua ehtoa f ei sovelleta.
- j) Taulukossa 2 vahvistettuja ehtoja k ja m ei sovelleta.
- k) Karvaan lupiinin siementen enimmäismäärä, muissa lajikkeissa kuin karvaassa lupiinissa, saa olla enintään 1.0 %.

LAJIKKEETON KAUPALLINEN SIEMEN

Tässä liitteessä sertifioidulle siemenelle vahvistettuja ehtoja puhtauden ja terveyden osalta sovelletaan lajikkeettomaan kaupalliseen siemeneseen ottaen huomioon seuraavat määräykset:

1. Tämän liitteen taulukossa 2 sarakkeissa 5 ja 6 vahvistettuihin painoprosentteihin lisätään 1 %.
2. Enintään 10 % siementen painosta muita *Poa*-lajeja ei katsota *Poa annuan* siemenissä epäpuhtaudeksi.
3. Enintään 3 % siementen painosta muita *Poa*-lajeja kuin *Poa annuaa* ei katsota *Poa* spp:n siemenissä epäpuhtaudeksi.
4. Enintään 1 % siementen painosta *Melilotus* spp:n siemeniä nätkimen siemenissä ei katsota epäpuhtaudeksi.
5. Tämän liitteen taulukossa 2 vahvistettua ehtoa d) ei sovelleta *Lotus corniculatukselle*.
6. *Lupinus* spp.:
 - a. analyttisen puhtauden on oltava vähintään 97 prosenttia painosta
 - b. Muun väristen *Lupinus* spp.:n siementen lukumäärä saa olla enintään:
 - karvaassa lupiinissa 4 %
 - muissa *Lupinus* spp.-lajikkeissa paitsi karvaassa lupiinissa 2 %
7. *Vicia pannonican*, *Vicia villosan* ja *Vicia benghalensisin* ja vastaavien viljeltyjen lajien siemeniä ei katsota *Vicia* spp.:ssä epäpuhtaudeksi, kun niitä on siementen painosta enintään 6 %.
8. *Vicia pannonican*, *Vicia sativan*, *Vicia villosan* ja *Vicia benghalensisin* analyttisen puhtauden on oltava vähintään 97,0 % painosta.
9. *Lathyrus ciceran* analyttisen puhtauden on oltava vähintään 90 prosenttia painosta. Vastaavien viljeltyjen lajien siemeniä ei katsota epäpuhtaudeksi, jos niitä on painosta

enintään 5 prosenttia.

LIITE 11, Öljy- ja kuitukasvien siementavaran laatuvaatimukset

Laji	Itävyys (f) vähintään (% puhtaista siemenistä)	Puhtaus		Muiden kasvilajien siemeniä enintään liitteessä 4 määritellyn painoisessa näytteessä (sarake 4 muiden kasvilajien siemenet)						
		Puhtaus vähintään (% painosta)	Muiden kasvilajien siemeniä enintään (% painosta)	Muut kasvilajit (a)	<i>Avena fatua, Avena sterilis</i>	<i>Cuscuta spp.</i>	<i>Raphanus raphanistrum</i>	<i>Rumex</i> lajit muut kuin <i>Rumex acetosella</i>	<i>Alopecurus myosuroides</i>	<i>Lolium remotum</i>
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Rypsi, rapsi, sareptansinappi, mustasinappi: - perussiemen - sertifioitu siemen	85 85	98 98	0,3 0,3	- -	0 0	0 (c) (d) 0 (c) (d)	10 10	2 5		
Hamppu	75	98	-	30 (e) (b)	0	0 (c)				
Kumina	70	97	-	25 (b)	0	0 (c) (d)	10		3	
Auringonkukka	85	98	-	5	0	0 (c)				
Pellava - kuitupellava - öljypellava	92 85	99 99	- -	15 15	0 0	0 (c) (d) 0 (c) (d)			4 4	2 2
Unikko	80	98	-	25 (b)	0	0 (c) (d)				
Keltasinappi - perussiemen - sertifioitu siemen	85 85	98 98	0,3 0,3	- -	0 0	0 (c) (d) 0 (c) (d)	10 10	2 5		
Maapähkinä	70	99	-	5	0	0 (c)				
Saflori	75	98	-	5 (e)	0	0 (c)				
Soija	80	98	-	5	0	0 (c)				
Puuvilla	80	98	-	15	0	0 (c)				

- a) Sarakkeessa 5 vahvistetut siementen enimmäispitoisuudet sisältävät myös 6-11 sarakkeessa tarkoitettujen lajien siemenet.
- b) Muiden kasvilajien siementen lukumäärää ei tarvitse määrittää, ellei epäillä sarakkeessa 5 vahvistettujen ehtojen täyttymistä.
- c) *Cuscuta* spp:n siementen lukumäärää ei tarvitse määrittää, ellei epäillä sarakkeessa 7 vahvistettujen ehtojen täyttymistä.
- d) Yhtä *Cuscuta* spp:n siementä vahvistetun painoisessa näytteessä ei katsota epäpuhtaudeksi, jos toinen samanpainoinen näyte ei sisällä *Cuscuta* spp:n siemeniä.
- e) Siemenissä ei saa olla *Orobancha* spp:n siemeniä; yhtä *Orobancha* spp:n siementä 100 gramman näytteessä ei kuitenkaan katsota epäpuhtaudeksi, jos toisessa 200 gramman näytteessä ei ole *Orobancha* spp:n siemeniä.
- f) Sellaisena kuin erä on markkinoitaessa.

4. KOSTEUS

	Kosteus saa olla enintään:
Rypsi, rapsi, sinapit	10 %
Pellava	10 %
Kumina	12 %
Muut lajit	10 %

5. TERVEYS

Siementen on oltava käytännössä vapaat kaikista tuhoojista, jotka vähentävät lisäysaineiston käyttökelpoisuutta ja laatua.

Siementen on myös noudatettava unionikaranteenituhoojia, suoja-aluekaranteenituhoojia ja säänneltyjä muita kuin unionikaranteenituhoojia koskevia asetuksen (EU) 2016/2031 nojalla hyväksytyissä täytäntöönpanosäädöksissä säädettyjä vaatimuksia sekä kyseisen asetuksen 30 artiklan 1 kohdan nojalla hyväksytyjä toimenpiteitä.

Säänneltyjen muiden kuin unionikaranteenituhoojien esiintymisen siemenissä ja vastaavissa luokissa on oltava seuraavassa taulukossa 2 esitettyjen vaatimusten mukaista:

Sienet ja munasienet				
Säänneltyt muut kuin unionikaranteenituhoojat tai niiden aiheuttamat oireet	Öljy- ja kuitukasvin suku tai laji	Esiperussiemiä koskevat kynnsarvot	Perussiemiä koskevat kynnsarvot	Sertifioituja siemiä koskevat kynnsarvot
<i>Alternaria linicola</i> Groves & Skolko [ALTELI]	<i>Linum usitatissimum</i> L.	5 % 5 % seuraavien saastuttamia: <i>Alternaria linicola</i> , <i>Boeremia exigua</i> var. <i>linicola</i> , <i>Colletotrichium lini</i> ja <i>Fusarium</i> spp	5 % 5 % seuraavien saastuttamia: <i>Alternaria linicola</i> , <i>Boeremia exigua</i> var. <i>linicola</i> , <i>Colletotrichium lini</i> ja <i>Fusarium</i> spp	5 % 5 % seuraavien saastuttamia: <i>Alternaria linicola</i> , <i>Boeremia exigua</i> var. <i>linicola</i> , <i>Colletotrichium lini</i> ja <i>Fusarium</i> spp
<i>Boeremia exigua</i> var. <i>linicola</i> (Naumov & Vassiljevsky) Aveskamp, Gruyter & Verkley [PHOMEL]	<i>Linum usitatissimum</i> L. - öljypellava	1 % 5 % seuraavien saastuttamia: <i>Alternaria linicola</i> , <i>Boeremia exigua</i> var. <i>linicola</i> , <i>Colletotrichium lini</i> ja <i>Fusarium</i> spp	1 % 5 % seuraavien saastuttamia: <i>Alternaria linicola</i> , <i>Boeremia exigua</i> var. <i>linicola</i> , <i>Colletotrichium lini</i> ja <i>Fusarium</i> spp	1 % 5 % seuraavien saastuttamia: <i>Alternaria linicola</i> , <i>Boeremia exigua</i> var. <i>linicola</i> , <i>Colletotrichium lini</i> ja <i>Fusarium</i> spp
<i>Boeremia exigua</i> var. <i>linicola</i> (Naumov & Vassiljevsky) Aveskamp, Gruyter & Verkley [PHOMEL]	<i>Linum usitatissimum</i> L. - kuitupellava	5 % 5 % seuraavien saastuttamia: <i>Alternaria linicola</i> , <i>Boeremia exigua</i> var. <i>linicola</i> , <i>Colletotrichium lini</i> ja <i>Fusarium</i> spp	5 % 5 % seuraavien saastuttamia: <i>Alternaria linicola</i> , <i>Boeremia exigua</i> var. <i>linicola</i> , <i>Colletotrichium lini</i> ja <i>Fusarium</i> spp	5 % 5 % seuraavien saastuttamia: <i>Alternaria linicola</i> , <i>Boeremia exigua</i> var. <i>linicola</i> , <i>Colletotrichium lini</i> ja <i>Fusarium</i> spp
<i>Botrytis cinerea</i> de Bary [BOTRCI]	<i>Helianthus annuus</i> L., <i>Linum usitatissimum</i> L.	5 %	5 %	5 %

<i>Colletotrichum lini</i> Westerdijk [COLLLI]	<i>Linum usitatissimum</i> L.	5 % 5 % seuraavien saastuttamia: <i>Alternaria linicola</i> , <i>Boeremia exigua</i> var. <i>linicola</i> , <i>Colletotrichum lini</i> ja <i>Fusarium</i> spp	5 % 5 % seuraavien saastuttamia: <i>Alternaria linicola</i> , <i>Boeremia exigua</i> var. <i>linicola</i> , <i>Colletotrichum lini</i> ja <i>Fusarium</i> spp	5 % 5 % seuraavien saastuttamia: <i>Alternaria linicola</i> , <i>Boeremia exigua</i> var. <i>linicola</i> , <i>Colletotrichum lini</i> ja <i>Fusarium</i> spp
<i>Fusarium</i> (anamorfinen muoto) Link [1FUSAG]] paitsi <i>Fusarium oxysporum</i> f. sp. <i>albedinis</i> (Kill. & Maire) W.L. Gordon [FUSAAL] ja <i>Fusarium circinatum</i> Nirenberg & O'Donnell [GIBBCI]	<i>Linum usitatissimum</i> L.	5 % 5 % seuraavien saastuttamia: <i>Alternaria linicola</i> , <i>Boeremia exigua</i> var. <i>linicola</i> , <i>Colletotrichum lini</i> ja <i>Fusarium</i> spp	5 % 5 % seuraavien saastuttamia: <i>Alternaria linicola</i> , <i>Boeremia exigua</i> var. <i>linicola</i> , <i>Colletotrichum lini</i> ja <i>Fusarium</i> spp	5 % 5 % seuraavien saastuttamia: <i>Alternaria linicola</i> , <i>Boeremia exigua</i> var. <i>linicola</i> , <i>Colletotrichum lini</i> ja <i>Fusarium</i> spp
Sienet ja munasienet				
Säännellyt muut kuin unionikaranteenituhoojat tai niiden aiheuttamat oireet	Öljy- ja kuitukasvin suku tai laji	Esiperussiemiä koskevat kynnysarvot	Perussiemiä koskevat kynnysarvot	Sertifioituja siemeniä koskevat kynnysarvot
<i>Diaporthe caulivora</i> (Athow & Caldwell) J.M. Santos, Vrandečić & A.J.L. Phillips [DIAPPC] <i>Diaporthe phaseolorum</i> var. <i>sojae</i> Lehman [DIAPPS]	<i>Glycine max</i> (L.) Merr	15 % <i>Phomopsis complexin</i> saastuttamia	15 % <i>Phomopsis complexin</i> saastuttamia	15 % <i>Phomopsis complexin</i> saastuttamia
<i>Plasmopara halstedii</i> (Farlow) Berlese & de Toni [PLASHA]	<i>Helianthus annuus</i> L.	0 %	0 %	0 %
<i>Sclerotinia sclerotiorum</i> (Libert) de Bary [SCLESC]	<i>Brassica rapa</i> L. var. <i>silvestris</i> (Lam.) Briggs	Enintään 5 sklerootiota tai sklerootion osasta, jotka on laboratoriotutkimuksessa löydetty kunkin siemenerän edustavasta näytteestä, jonka koko on täsmennetty direktiivin 2002/57/EU liitteen III sarakkeessa 4.	Enintään 5 sklerootiota tai sklerootion osasta, jotka on laboratoriotutkimuksessa löydetty kunkin siemenerän edustavasta näytteestä, jonka koko on täsmennetty direktiivin 2002/57/EU liitteen III sarakkeessa 4.	Enintään 5 sklerootiota tai sklerootion osasta, jotka on laboratoriotutkimuksessa löydetty kunkin siemenerän edustavasta näytteestä, jonka koko on täsmennetty direktiivin 2002/57/EU liitteen III sarakkeessa 4.
<i>Sclerotinia sclerotiorum</i> (Libert) de Bary [SCLESC]	<i>Brassica napus</i> L.(partim),	Enintään 10 sklerootiota tai sklerootion osasta, jotka on laboratorio-	Enintään 10 sklerootiota tai sklerootion osasta, jotka on laboratorio-	Enintään 10 sklerootiota tai sklerootion osasta, jotka on

 <p>RUOKAVIRASTO Livsmedelsverket • Finnish Food Authority</p>	<p><i>Helianthus annuus L.</i></p>	<p>tutkimuksessa löydetty kunkin siemenerän edustavasta näytteestä, jonka koko on täsmennetty direktiivin 2002/57/EU liitteen III sarakkeessa 4.</p>	<p>tutkimuksessa löydetty kunkin siemenerän edustavasta näytteestä, jonka koko on täsmennetty direktiivin 2002/57/EU liitteen III sarakkeessa 4.</p>	<p>laboratorio-tutkimuksessa löydetty kunkin siemenerän edustavasta näytteestä, jonka koko on täsmennetty direktiivin 2002/57/EU liitteen III sarakkeessa 4.</p>
<p><i>Sclerotinia sclerotiorum</i> (Libert) de Bary [SCLESC]</p>	<p><i>Sinapis alba L.</i></p>	<p>Enintään 5 sklerootiota tai sklerootion osasta, jotka on laboratorio-tutkimuksessa löydetty kunkin siemenerän edustavasta näytteestä, jonka koko on täsmennetty direktiivin 2002/57/EU liitteen III sarakkeessa 4.</p>	<p>Enintään 5 sklerootiota tai sklerootion osasta, jotka on laboratorio-tutkimuksessa löydetty kunkin siemenerän edustavasta näytteestä, jonka koko on täsmennetty direktiivin 2002/57/EU liitteen III sarakkeessa 4.</p>	<p>Enintään 5 sklerootiota tai sklerootion osasta, jotka on laboratorio-tutkimuksessa löydetty kunkin siemenerän edustavasta näytteestä, jonka koko on täsmennetty direktiivin 2002/57/EU liitteen III sarakkeessa 4.</p>

LIITE 12 SIEMENTARKASTUKSEN YHTEYSTIEDOT

Ruokavirasto

Tampereentie 51
32200 LOIMAA

www.ruokavirasto.fi etunimi.sukunimi@ruokavirasto.fi

Vaihde: 029 530 0400

avoinna arkisin klo 8:00-16:15

6.6.2024

KASVINTUOTANNON OSASTO.....osastonjohtaja Hanna Kortemaa.....040 833 2486

Lajikeluettelot ja kasvinjalostajanoikeus.....erityisasiantuntija Tarja Hietaranta.....050 344 3748

SIEMENYKSIKKÖyksikönjohtaja Leena Pietilä040 833 2481

Esimies jaostopäällikkö Ritva Vallivaara-Pasto.....040 833 2482

Pakkaamoluvat, -katselmuksset tarkastaja Olli Vääntänen040 573 1489

Tutkimustodistukset, sertifiointipäätökset.....suunnittelija Tarja Korpela.....040 489 3303

Vakuustodistukset ja seosilmoitukset.....tarkastaja Olli Vääntänen040 573 1489

.....suunnittelija Tuula Leino040 489 3304

Viljelystarkastukset.....erityisasiantuntija Toni Valo050 471 7076

.....asiantuntija Maarit Markkula040 846 9148

.....asiantuntija Anu Laakso050 441 8258

.....suunnittelija Tuula Niemi040 489 3305

.....assistentti Päivi Paju040 489 3307

Siementen tuonti, tuonti-ilmoitukseterityisasiantuntija Toni Valo050 471 7076

.....ylitarkastaja Antti Pasto.....040 833 2483

.....asiantuntija Sami Markkanen040 829 4543

Siemennäytteiden otto, tuontitodistuksetylitarkastaja Antti Pasto040 833 2483

Siemenperunatarkastuksetylitarkastaja Ismo Koskinen (Oulu).....040 580 6634

.....erityisasiantuntija Toni Valo050 471 7076

Kenttäkokeet, DUS-testausjohtava asiantuntija Kaarina Paavilainen040 833 2480

.....asiantuntija Sami Markkanen040 829 4543

.....tarkastaja Taija Rantanen040 829 4539

.....ylitarkastaja Leena Kankaanpää040 829 4173

.....suunnittelija Soile Alander040 575 5192

.....tarkastaja Suvi Hara050 576 7109

Kenttämestaritarkastaja Timo Salonen040 833 2487

.....tutkimuslaborantti Jenni Salonen050 436 8429

Markkinavalvonta	asiantuntija Terhi Puisto	050 562 6054
Hukkakauralain mukainen valvonta	asiantuntija Juha Rantamäki	040 551 8412
KASVIANALYTIKAN YKSIKKÖ	yksikönjohtaja Elina Sieviläinen (Helsinki)	040 534 5510
Siementutkimukset		
Esihenkilö, perunatutkimukset	jaostopäällikkö Hanna Ranta	0400272041
Kylvösiementutkimukset	johtava tutkija Jaana Laurila	0405214761
Näytteiden kirjaus.....	kirjaamo	040 192 0040
Näytteiden vastaanotto.....	Virastomestari	040 833 2488

Oulun toimisto Postiosoite: Elektroniikkatie 3, 90590 OULU, Käyntiosoite: Elektroniikkatie 5, 90590 OULU

DUS-TESTAUS: dus@ruokavirasto.fi **HUKKAKAURA:**

hukkakaura@ruokavirasto.fi **LAJIKEASIAI:**

pvr@ruokavirasto.fi

MAAHANTUONTIASIAI: kylvösiementuonti@ruokavirasto.fi

MARKKINAVALVONTA: siemenvalvonta@ruokavirasto.fi **NÄYTTEIDEN**

KIRJAUS: siemenkirjaamo.loimaa@ruokavirasto.fi **PAKKAAMOASIAI:**

pakkauslupa@ruokavirasto.fi

SIEMENPERUNALABORATORIO: siemenperunalaboratorio@ruokavirasto.fi

SIEMENLABORATORIO: siemenlaboratorio@ruokavirasto.fi **VAKUUSTILAUKSET,**

KILO-ILMOITUKSET: vakuus@ruokavirasto.fi **VILJELYSTARKASTUSPYYNNÖT:**

viljelystarkastus@ruokavirasto.fi